

Opinia națională

Săptămânal de opinie, informație și idei de larg interes național

Director: Mircea Itu. Redactor-șef: Mioara Vergu-Iordache

O PREOCUPARE CONSTANTĂ SPRE EXCELENȚĂ (I)

Prof.univ.dr.doc. Grigore POSEA, prorector al Universității *Spiru Haret*, directorul Departamentului de Management al Cercetării Științifice

Aflat în fața unor provocări impuse de societatea cunoașterii, de globalizare, precum și de actuala criză economică și financiară mondială, Departamentul de Management al Cercetării Științifice din Universitatea *Spiru Haret* a tins constant spre un management performant, de calitate, prin adaptări și schimbări continue, în special în anul 2008 și începutul lui 2009.

O amprentă nouă asupra calității s-a produs în urma concluziilor desprinse cu ocazia analizei în Senat a cercetării științifice pe semestrul I 2008 și a observațiilor reținute în urma primei vizite a Comisiei de Evaluare a EUA.

Schimbările și modificările principale, introduse sau propuse de DMCS, sunt următoarele:

1. Îmbunătățirea conceptuală a Strategiei în cercetarea științifică a Universității *Spiru Haret*, impulsionată de cele spuse mai sus, dar și de criza financiar-economică. S-a conturat mai precis scopul și misiunea cercetării pe termen mediu și lung, dar și în timpul crizei și după, precum și în context național, sau al UE și mereu în perspectiva viitorului. Au fost întrevăzute unele verigi care conduc la cercetări de excelență și la o dezvoltare durabilă a țării. Au fost, totodată, reținute unele probleme cheie care se impun a fi abordate, pe sisteme și subsisteme de cercetare, dar și sub aspectul managementului.

În strategie s-a accentuat mai precis misiunea cercetării științifice, rolul managementului și al calității în cercetare, transparența activității de cercetare, cercetarea la ciclu II, Bologna, alinierea la standardele și practica Universităților

din Occident, spre a întări dimensiunea internațională a Universității *Spiru Haret*.

2. Schimbări în Planul general al Cercetării științifice, la nivel de Universitate (s-au ales câteva teme generale care să reunească idei și forțe de cercetare din aproape toate facultățile), dar și la nivel de facultăți. În urma solicitărilor de actualizare a planurilor de cercetare, au fost scrise și articole cu astfel de subiecte în *Opinia națională*, în special la științele economice (vezi suita de articole despre „Criza Mondială” de A. A. Bondrea ș.a., „Globalizarea” de Șt. Costea, sau „Cultura calității” de Olaru Silvia etc. Au fost reținute sau formulate teme ca: Tipuri de management economico-financiar în timpul crizei și post-criză; Contradicția dintre multiculturalismul și multilingvismul specifice prezentului, față de „o singură cultură, limbă etc. mondială”; Tipuri de strategii pe diferite probleme naționale, regionale și locale privind integrarea europeană în timpul crizei; Diferențe în cadrul teoriilor globalizării privind integrarea diferitelor categorii de state; Oportunități și verigi de bază ale dezvoltării României în perioada crizei; Metodologii privind cercetarea științifică a masteranzilor I.D; Procentul cercetării științifice într-o universitate de tip Bologna; Anticipări ale unor schimbări economico-sociale sau legislative necesare în viziunea viitorului etc.

3. Au fost multiplicat și intensificate formele de comunicare între DMCS și facultăți sau centre de cercetare, dar și cu CNCIS-ul, un accent deosebit punându-se pe e-mail. Deja multe facultăți sau centre au intrat într-un flux foarte activ al comunicărilor și consultațiilor cu DMCS. S-a pus accent pe dimensiunea managementului pe orizontală, dar dominant pe verticală (tip japonez), care implică întreg personalul în promovarea calității și nu numai factorii de răspundere.

4. S-au conturat piloni sau verigi care să determine formarea unei culturi a calității, devenită un fel de constrângere obligatorie și în cercetarea științifică, prin controlul mai intens al șefilor de catedre și al directorilor de centre de cercetare, și prin adaptarea fiecărei cadre la o muncă de cercetare continuă și nu „în hopuri”.

5. Între deficiențele constatate de DMCS, remediate sau în curs de remediere prin cele indicate mai sus, a fost și rolul exemplului personal, pe care îl joacă factorii de răspundere din facultate în cercetarea științifică. În acest sens, s-a putut desprinde o regulă: acolo unde acești factori practică un management de calitate al cercetării și, totodată, sunt exemple recunoscute în activitatea de cercetare, acolo și restul personalului didactic efectuează cercetări de valoare; și invers, unde decanul și restul conducerii nu realizează activitate de cercetare recunoscută, exemplul negativ se reflectă în aproape toată facultatea.

(Continuare în pag. 4)

Conferințele Facultății de Istorie, Muzeologie și Arhivistică

Un amfiteatru plin și o atenție deosebită au fost așteptate sub care au debutat conferințele „Centrul de istorie a civilizației românești în context european”, înființat de Facultatea de Istorie, Muzeologie și Arhivistică a Universității *Spiru Haret*.

Invitați, masteranzi, studenți și cadrele didactice ale facultății au participat la conferința științifică „Izvoare scrise și mărturii arheologice privind etnogeneza românilor”, susținută de prof. univ. dr. Vladimir Iliescu.

În deschiderea conferinței, decanul facultății, prof. univ. dr. Alesandru Duțu, și conf. univ. dr. Rodica Ursu au subliniat ideea conform căreia „ca orice universitate de prestigiu, sprijinim această mobilitate a profesorilor, care să poată conferința în diverse universități și, în felul acesta, să fim mai aproape de preocupările cercetătorilor și a profesorilor din Occident și, totodată, să ne facem cunoscute preocupările noastre în Europa, ceea ce este un bun prilej de a lega parteneriate pe teme de cercetare, la care sunt invitați să participe, și participă, masteranzii facultății, o parte dintre dânsii

publicându-și deja contribuțiile științifice în Analele Universității *Spiru Haret*, Seria Istorie, Muzeologie și Arhivistică”.

Vladimir Iliescu activează ca profesor în cadrul Institutului de Istorie din cadrul Facultății de Filozofie, Universitatea Tehnică Rhineland-Westfalia din Aachen (RWTH Aachen – Rheinisch-Westfälische Technische Hochschule), având ca domenii de cercetare istorie est-europeană din antichitate și până în zilele noastre, istoria veche universală, respectiv istoria veche a românilor. De asemenea, domnia sa este reprezentantul în Germania al Institutului Național pentru Studiul Totalitarismului (sub egida Academiei Române), dar și expert-consultant pe problemele Europei de est și sud-est pentru Fundația Hanns Seidel din Munchen, organizație care susține educația politică și civică „în serviciul democrației, păcii și dezvoltării”.

Referindu-se la activitatea profesorului Vladimir Iliescu, conf.univ.dr. Rodica Ursu a spus: „aproape cuprinde necuprinsul, dat fiind faptul că are o pregătire extraordinară, absolut de istorie, de filologie clasică, de drept, și a Institutului de Studii Balcanice. Deci, o pregătire temeinică, care este baza unei cariere științifice de

excepție. Acesta a fost crezul dintotdeauna al domnului profesor, care a insistat de fiecare dată pe instruire, ca fundament al unei

instituții românești, lucrări pseudo științifice, în care adevărul este falsificat.”

Ca o introducere în subiectul principal al conferinței, prof.univ.dr. Vladimir Iliescu a ținut să precizeze că: „Un dascăl trebuie să dea, mai întâi, sfaturi bune pentru auditorii săi. Primul meu sfat, și se aplică în general la științele umaniste, este să învățați limbi străine. Pentru orice specialitate umanistă este nevoie de limbi străine, ca să te poți informa, ca să poți să îi auzi pe ceilalți la un congres ș.a.m.d., iar asta vă dă un plus, cu aceleași cunoștințe teoretice, despre meseria dumneavoastră. [...] Și al doilea sfat: lărgirea cunoștințelor în cadrul marii discipline, nu numai sectorul în care predați sau cercetați sau expuneți, să nu rămâneți numai la stricta specialitate. Încercați să audiați profesorii buni, mai mari, mai mici, cum vreți să îi numiți”.

Și astfel, pornind cu aceste sfaturi bune, distinsul invitat a continuat cu descrierea izvoarelor scrise și arheologice, cu accent pe cele scrise, privind istoria României.

Gabriela SÂRB

Pastorală de Sfintele Paști 2009 - HRISTOS CEL ÎNVIAT, BOGĂȚIA VIEȚII NOASTRE a PF Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

+ DANIEL
PRIN HARUL LUI DUMNEZEU
ARHIEPISCOP AL BUCUREȘTIILOR,
MITROPOLIT AL MUNTEI ȘI DOBROGEI, LOCIȚIOR AL TRONULUI CEZAREII CAPADOCIEI ȘI PATRIARHUL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

PREA CUCERNICULUI CLER,
PREA CUVIOSULUI CIN MONAHAL
ȘI PREA IUBIȚILOR CREDINCIOȘI
DIN ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTIILOR
HAR, PACE ȘI MILOSTIVIRE DE LA IISUS HRISTOS-DOMNUL NOSTRU, IAR DE LA NOI PĂRINTEȘI BINECUVÂNTĂRI
„Voi cunoașteți harul Domnului nostru Iisus Hristos, că El, bogat fiind, pentru noi a săracit, ca voi cu sărăcia Lui să vă îmbogățiți” (II Corinteni 8, 9)

Hristos a înviat!
Prea cucernici și Prea cuvioși Părinți, Iubiți credincioși și credincioase,
Învierea Domnului nostru Iisus Hristos

prăznuită în Sfânta și Marea Sărbătoare a Sfințelor Paști ne arată bogăția iubirii milostive a lui Dumnezeu și a slavei cerești datorate nouă, oamenilor, în Iisus Hristos, ca noi să fim părtași ai vieții și bucuriei veșnice a Preasfintei Treimi.

Bogăția iubirii și slavei dumnezeiești împărtășită oamenilor în Hristos Cel Răstignit și Înviat se arată mai ales în darul sfințirii și al înfierii dumnezeiești a omului prin har, precum și în darul învierii trupului omenesc din moarte și stricăciune, pentru a participa la viața, slava și fericirea veșnică din Împărăția cerurilor, după ce am primit răscumpărarea și iertarea păcatelor, prin jertfa Crucii.

În această pricină, Sfântul Apostol Pavel, în Epistola către Efeseni, ne învață zicând:

„Binecuvântat fie Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, Cel ce, întru Hristos, ne-a binecuvântat pe noi, în ceruri, cu toată binecuvântarea duhovnicească; precum întru El ne-a și ales înainte de întemeierea lumii, ca să fim sfinți și fără de prihană înaintea Lui, mai înainte rânduindu-ne, în a Sa iubire, spre înfierea întru El, prin Iisus Hristos, din bună socotință a voii Sale, spre lauda slavei harului Său, cu care ne-a dăruit pe noi, prin Fiul Său Cel iubit; întru El avem răscumpărarea prin sângele Lui și iertarea păcatelor, după bogăția harului Său” (Efeseni 1, 3-7).

Apoi, Sfântul Apostol Pavel se roagă pentru cei pe care-i păstorește zicând: „că Dumnezeu

Domnului nostru Iisus Hristos, Tatăl slavei (...) să vă lumineze ochii inimii, ca să pricepeți care este nădejdea la care v-a chemat, care este bogăția slavei moștenirii Lui, în cei sfinți” (Efeseni 1, 17-18).

Mergând mai adânc în tâlcuirea bogăției iubirii lui Dumnezeu arătată oamenilor în Iisus Hristos, Apostolul Neamurilor spune lămurit că aceasta s-a făcut cunoscută prin învierea lui Hristos și Înălțarea Sa la cer: „Pe aceasta Dumnezeu a lucrat-o în Hristos, sculându-L din morți și așezându-L de-a dreapta Sa, în ceruri (...) și toate le-a supus sub picioarele Lui și, mai presus de toate, L-a dat pe El cap Bisericii, care este trupul Lui, plinirea Celui ce plinește toate întru toți” (Efeseni 1, 20 și 22-23).

Vedem, așadar, că Hristos Cel înviat este capul Bisericii căreia El îi împărtășește plinătatea vieții Sale divino-umane, pentru că în Biserica sa cunoaștem bogăția slavei înfierii și învierii noastre în Hristos prin Duhul Sfânt.

Bogăția iubirii covârșitoare a lui Dumnezeu Tatăl pentru oameni, arătată în Hristos, lucrează în omul credincios mai întâi taina învierii lui din moartea păcatului și apoi învierea din moartea și stricăciunea (coruptibilitatea) trupului: „Dumnezeu, bogat fiind în milă, pentru multa Sa iubire cu care ne-a iubit pe noi cei ce eram morți prin greșelile noastre, ne-a făcut vii împreună cu Hristos - prin har suntem mântuiți! - și împreună cu El ne-a așezat în ceruri, în Hristos Iisus, ca să arate în veacurile viitoare covârșitoarea bogăția a harului Său, prin bunătatea ce a avut către noi întru Hristos Iisus (...)”, pentru că a Lui făptură suntem, zidiți în Hristos Iisus spre fapte bune, pe care Dumnezeu le-a gătit mai înainte, ca să umblăm întru ele” (Efeseni 2, 4-7 și 10).

(Continuare în pag. 8)

Vă dorim Sărbători Pascale fericite!
Liniste, pace, lumină și multă iubire în suflet!
Mulți prieteni adevărați în preajmă!
Hristos a Înviat!

FERICIREA UMANĂ

Prof. univ. dr. Ioan N. ROȘCA

Fericirea – scopul suprem al vieții omului ?

Desigur, toți sau aproape toți oamenii doresc să fie fericiți. Ei urmăresc să obțină sentimentul plenitudinii vieții lor, iar nu pe acela al vidului existențial. Rezultă oare de aici că fericirea este scopul fundamental al omului și, deci, însuși sensul existenței sale?

Dacă, așa cum am considerat anterior, fericirea este ecoul subiectiv benefic, care survine în urma realizării umane sau care însoțește drumul spre împlinire, atunci problema care se pune este aceea de a ști care sunt scopurile umane prioritare.

Care din cele două ținte urmărite de om constituie scopul său ultim : plăcerea sau împlinirea ?

Dacă am considera plăcerea ca scop ultim și, deci, ca sens al existenței umane, atunci vom conchide că împlinirea reprezintă un scop relativ,

întrucât devine mijloc pentru dobândirea plăcerii.

În plus, dat fiind faptul că plăcerea se obține mai ușor prin satisfacțiile corporale de tot felul și, respectiv, printr-o diversitate de bunuri materiale, cei mai mulți oameni vor înclina să acumuleze cât mai multă bogăție materială și să neglijeze împlinirea spirituală. Ei vor pune accent nu pe a fi, adică pe împlinirea ființei lor generice, integrale, și, mai ales, a celei mai elevate laturi a ei, dimensiunea spirituală, ci pe a avea, adică pe saturarea cerințelor sensibile printr-un surplus de bunuri de consum, prin goana după avere. De altfel, domnia lui a avea s-a și încetănit în lumea contemporană, fiind chiar un criteriu de personalizare în societatea democratică din zilele noastre.

În măsura în care împătimitii plăcerilor ușoare trec de la senzații de tot felul la idei și sentimente dezinteresate, ei se dedică mai ales divertismentului, distracției, manelelor, show-urilor de televiziune etc.

Or, marii gânditori, deși n-au ignorat faptul că fericirea constituie scopul tuturor acțiunilor umane, n-au identificat totuși fericirea cu sensul vieții.

În antichitate, Aristotel a considerat fericirea ca scop ultim, dar a echivalat-o cu activitatea demnă de dorit în sine, adică demnă de a fi urmărită ca scop în sine, și anume activitatea spirituală. În acest sens, în lucrarea sa *Etica nicomahică*, a ierarhizat bunurile în trei categorii, și anume cele exterioare, cele ale sufletului și cele ale corpului, pe cele ale sufletului le considerăm bunurile cele mai importante, și asta în sensul cel mai înalt, iar printre bunurile sufletului situăm actele și activitățile spirituale.” Iar activitățile spirituale erau cele cognitive-morale. În aceeași lucrare, conchidea: „Expunerea noastră concordă deci și cu afirmația că fericirea constă în virtute în general sau într-o anumită virtute; căci fericirii îi este proprie activitatea sufletului conformă cu virtutea”.

(Continuare în pag. 4)

Evaluarea cercetării științifice (II)

Lector univ. dr.
George LĂZĂROIU

Citările în reviste academice reprezintă adesea cel mai bun indicator al impactului pe care îl au asupra comunității științifice cercetările pe care le desfășurăm. Totuși, există situații în care se realizează o distorsionare a acestui indicator, din următoarele motive, detaliate astfel: autocitări (ce

vizează interesul autorului de a beneficia de o cât mai bună vizibilitate), citări reciproce (autorii care se citează între ei având ca interes sprijinul unuia față de celălalt) și citări ale unor deficiențe conținute de articolul vizat (autorii care, intenționat sau nu, interpretează eronat o idee, beneficiind astfel de citări din partea specialiștilor revoltați). Toate acestea contribuie întrucâtva la o imagine falsă asupra relevanței

investigațiilor științifice. Este binecunoscut cazul lui Mohamed El Naschie, redactor-șef la *Chaos, Solitons and Fractals (CSF)*, editată de Elsevier (ce face parte din *the Big Three*, alături de Wiley-Blackwell și Springer), și care este numărul unu între revistele din aria matematicii ce se ocupă de dinamică nonlineară și fizică teoretică, cu un factor de impact (IF) de 3,5 în 2009, conform lui H.G. Boehm (Elsevier). El Naschie

a publicat 322 de articole în această revistă (5 articole în volumul 38, numărul 5, din decembrie 2008), multe de o calitate științifică îndoieală. Contactat de *Nature*, Peter Woit, fizician și matematician la Columbia University (New York), susține că aceste articole par a avea o evaluare externă ce se apropie de zero.

(Continuare în pag. 4)

Conf.univ.dr.arh. Adrian MAHU
Facultatea de Arhitectură

Am prezentat până acum temele majore ale orașului pe care ar trebui să le aibă în vederile lor urbanistici: relieful, străzile și piețele publice, fronturile fațadelor, salvarea și punerea în valoare a clădirilor de patrimoniu.

O altă temă majoră a orașului o constituie parcurile și, în general, toate suprafețele verzi.

Într-o convorbire, pe care o aveam în urmă cu treizeci de ani, arhitectul Paul Emil Miculescu îmi spunea:

„Orașele și târgurile noastre au avut în decursul timpului un caracter aparte, tocmai datorită întinselor plantații, zone verzi de pe cuprinsul lor. Conacele, hanurile,

casele erau înecate într-o mare de verdeată; toți călătorii străini prin Țările Române descriu asemenea imagini. Caracterul dominant al localităților noastre era dat de aceste plantații masive. Socotesc că e un caracter pe care mai mult ca oricare alții trebuie să-l păstrăm. Să păstrăm deci plantațiile ce le mai avem în oraș, la care jinduește mult dintre acei care trăiesc în metropolele industriale de astăzi.”

Până la începutul secolului al XIX-lea caracterul dominant al Bucureștiului era, fără îndoială, dat de plantațiile masive de pe cuprinsul său.

Înconjurat de celebrii codri de stejar ai Vlăsiei, aproape de

nepătruns vreme de secole, orașul înecat într-o mare de verdeată suporta mult mai bine arșița zilelor de vară sau rafalele vânturilor reci și temperaturile scăzute din zilele de iarnă.

Treptat, codrii falnici ai Vlăsiei au dispărut, iar lemmul lor a luat calea Stambulului, unde cam toate casele din lemn, care aveau trei-patru niveluri, erau făcute din acest lemn, așa cum susținea arhitectul filosof Constantin Joja.

Plantațiile masive din oraș au dispărut și astăzi au mai rămas în București doar vreo 40 parcuri publice!

Cel mai vechi parc este Parcul sau Grădina Cismigiu, amplasat pe un teren cu izvoare subterane care nu seacă niciodată.

Denumirea îi provine de la turcescul „ceşme”, care ar însemna

izvor amenajat pentru a bea apă, sau fântână (construită artificial). Cismigiu (la plural cismigii) era slujbașul însărcinat în trecut cu supravegherea rețelei de cismele din București.

Primul arhitect peisagist al Grădinii Cismigiu a fost vienezul Carl Friedrich Wilhelm Meyer, în anul 1843. După opt ani, s-au adus în zonă mii de care cu pământ și s-au realizat plantații cu plante aduse de la Viena. Inaugurarea propriu-zisă a Grădinii Cismigiu a avut loc la 22 martie 1860.

Între anii 1878-1884, o parte a Cismigiuului a fost afectată pentru deschiderea Bulevardului Regina Elisabeta. Astăzi, suprafața Grădinii Cismigiu este de aproximativ 14 hectare.

(Continuare în pag. 5)

STUDENȚII ÎNTREABĂ. PROFESORII RĂSPUND

Astăzi, răspunde:

de la Facultatea de Jurnalism, Comunicare și Relații Publice

• asist. univ. dr. Maria CERNAT

Student: *Care sunt principalele aspecte legate de schimbările sociale produse de tehnicile de informare și comunicare?*

Profesor: Așa cum arată Pierre Chambat în *„Spațiul public, spațiul privat: rolul medierii tehnice”*, rolul tehnicii de informare și comunicare a crescut tot mai mult în ultimul secol, în prezent el ajungând să redefinească barierele, în mod tradițional stabilite între spațiul public și spațiul privat. În acest sens, autorul identifică patru aspecte principale, legate de schimbările produse de tehnicile de informare și comunicare:

- o tehnicizare a relațiilor prin mediere tehnică a comunicării dintre indivizi;
- o m e r c i a l i z a r e a comunicării;
- fragmentarea publicurilor;
- mondializarea fluxurilor de informații.

Student: *Ce înseamnă tehnicizarea relațiilor?*

Profesor: Odată cu apariția a tot mai multe mijloace tehnice de comunicare, fie ea de masă (sateliți de comunicații, Internet) sau interpersonală (telefonul mobil, programele de poșta electronică sau conversație), se pune problema dacă acestea accentuează tendința de individualizare sau, dimpotrivă, pe cea de socializare. O problemă de larg interes în câmpul cercetărilor psiho-sociale este legată de dublul statut al acestor tehnici: accentuează ele tendințele de fragmentare și chiar anomizare a societății post moderne sau, dimpotrivă, sunt în vehicul important în dezvoltarea abilităților de comunicare și în realizarea coeziunii sociale? Fiind un subiect intens dezbătut, nu se poate, firește, încă oferi un răspuns definitiv la această problemă. Există autori care susțin că tehnicile de informare și comunicare moderne vor conduce către dezvoltarea unei culturi participative și a unor cetățeni mai responsabili, mai informați și mai conectați la problemele de interes public. Pe de altă parte, există o serie întreagă de studii care demonstrează că nu există o rețetă neapărat rațională de utilizare a tehnicilor de informare și comunicare, astfel că unii oameni ajung să prefere conversația online interacțiunii sociale directe, petrecându-și mult timp cu programe de divertisment și ignorând aproape în totalitate chestiunile din agenda publică națională sau internațională.

Student: *Comercializarea comunicării marchează faptul că informația este o marfă?*

Profesor: Încă de la începuturile mediatizării tehnice a comunicării a apărut problema dublei naturi a informației, transmise prin diferite instrumente, fie că era vorba de telegraful electric în secolul XIX, fie că este vorba de telefonul mobil în secolul XXI. Astfel, informația prezintă calitatea de a fi un serviciu public, dar și o marfă. În acest sens, informația mediată a trebuit să se supună unei duble reglementări: ea trebuia să răspundă cerințelor publicului de a fi informat cu privire la problemele de interes public, dar și cerințelor concurențiale a informației. În acest fel, informația mediată a fost mereu supusă unor imperative antagonice: tratarea chestiunilor serioase (probleme legate de economie, politică, societate) și goana după senzațional, aducătoare de profituri semnificative. Ceea ce Pierre Chambat sesizează este faptul, lesne de observat pentru oricare dintre noi, că în perioada actuală avem de-a face cu o tendință din ce în ce mai pregnantă spre comercializarea

controvertsatului post de televiziune OTV), de altă parte, ca urmare a concurenței tot mai acerbe între companiile private, care le împinge dincolo de limitele etice sau chiar legale (avem în vedere cazul companiilor care dezvăluie informații cu caracter personal legate de profesie sau situație financiară unor firme private aflate în căutarea unor potențiali cumpărători).

Student: *Fragmentarea publicurilor reprezintă o consecință a specializării mass-media?*

Profesor: Odată cu apariția televiziunilor specializate, nu se mai poate vorbi de public, ci de publicuri ale mass-media. De asemenea, relativ recent, s-a dezvoltat și conceptul de *self media*. Pomind de la fragmentarea și individualizarea cererii de informații, televiziunile digitale au diversificat oferta de programe, oferind totodată posibilitatea de a se implica și mai activ în selecția informației.

Student: *Mondializarea fluxurilor informaționale marchează un schimb de informații între țări?*

Profesor: Odată cu apariția marilor corporații media internaționale și a televiziunilor transfrontaliere, avem de-a face cu o circulație la nivel mondial a informației media. Există numeroase dispute legate de reglementarea echitabilă a modului în care informația circula. În prezent, se constată faptul că mondializarea fluxurilor informaționale pune o serioasă presiune asupra identității naționale. De asemenea, așa cum s-a subliniat și cu alte prilejuri (a se vedea discuția despre raportul Sean McBride), la modul ideal, trebuie să existe un schimb al informațiilor între diversele țări și nu o răspândire aproape unidirecțională venită dinspre țările dezvoltate economic înspre țările mai puțin dezvoltate.

Student: *Cum putem defini „sursa de informare”?*

Profesor: **Sursa de informare** este o structură instituțională sau un serviciu (public/privat) care are ca obiect difuzarea/comercializarea informației cu caracter general sau dintr-un anumit domeniu.

Student: *Care sunt principalele surse de informare?*

Profesor: Principalele surse de informare sunt:

1. Serviciul de documentare. Cele mai importante instituții din domeniul mass-media dispun de servicii proprii de documentare, în care lucrează documentariști-jurnaliști competenți, care stăpânesc informația și o furnizează colegilor. Deși „invizibili” pentru public, deși munca lor nu este spectaculoasă, aceștia sunt principalii gestionari ai capitalului de informații al instituției.

2. Agențiile de știri. Asemenea structuri de informare, care comercializează știri, răspundând nevoilor instituțiilor din domeniul mass-media, s-au creat și dezvoltat din a doua jumătate a secolului al XIX-lea (Agenția franceză Havas – 1835, Agenția germană Bernard Wolff – 1848, Agenția americană Associated Press – 1848, Agenția britanică Reuter – 1851).

3. Departamentele/birourile de relații publice din cadrul ministerelor, instituțiilor/întreprinderilor/organizațiilor sunt structuri care gestionează informația privitoare la instituția în cauză, folosind în acest scop instrumente precum: comunicatul, dosarul de presă, conferința de presă, și care pot fi contactate de jurnaliști ori când aceștia caută informațiile posibile a fi furnizate de aceste structuri.

5. Bibliotecile de diverse tipuri (serviciile de referință) sunt structuri care mediază informarea, la cerere, identificând și selectând, conform scopului propus, informații din orice domeniu. În bibliotecă, această activitate vizează asistența directă, personală acordată celor care caută informația. Alături de modalitățile tradiționale, sunt utilizate și resursele electronice, iar furnizarea de referințe prin e-mail a devenit o practică curentă.

6. Centrele/institutele de documentare. Ca în orice țară, și în România există asemenea unități specializate în informare și documentare, care pun la dispoziția solicitanților diferite instrumente de informare și oferă servicii de consultanță în domeniu.

Student: *Jurnaliștii ce surse instituționale de informare utilizează cel mai des?*

Profesor: Sursele indispensabile în informare și comunicare sunt agențiile de presă. Chiar dacă nu se mai bucură de monopol în ceea ce privește difuzarea știrilor internaționale, agențiile de presă au reprezentat, încă de la apariția lor, la sfârșitul secolului XIX, și până în prezent, unul dintre cele mai importante mijloace de transmitere a informațiilor la nivel internațional.

După cum le numește Jean Claude Bertrand, agențiile de presă sunt „un ziar al ziarelor”, principalul lor rol fiind acela de a colecta informații din întreaga lume și de a le distribui către mass-media. Informațiile pe care le colectează și le transmit vizează toate domeniile: de la divertisment până la conflicte internaționale. Agențiile de presă au fost mereu la curent cu ultimele descoperiri tehnologice, făcând pe rând apel fie la telegraful electric (începând cu 1850), fie la comunicațiile radio, la începutul secolului XX, fie la sateliții de comunicație sau la computere, începând cu anii 70.

Serviciile oferite de agențiile de presă sunt, așa cum arată și Bertrand, următoarele:

- Informare: garanția că toate faptele vor fi semnalate canalelor media abonate;
- Furnizarea de reportaje și știri sub o formă care să corespundă criteriilor rigorii și neutralității;
- Serviciu de asistență pentru redactarea și conceperea ziarului, intrând în contact direct cu computerele publicărilor.

În primii ani de apariție a agențiilor de presă, doar marile puteri se bucurau de aceste instrumente. După cum știm, în prezent, aproape toate țările au dezvoltat propriile agenții de presă. De asemenea, agențiile de presă s-au specializat în timp: există agenții de presă care servesc și alte instituții în afara canalelor media (guverne, parlament) sau agenții de presă care s-au specializat în difuzarea unui anumit tip de informație (economică, politică, sportivă etc.).

Există mai multe criterii în clasificarea agențiilor de presă. Jean Claude Bertrand identifică trei asemenea criterii:

- **criteriul funcțional:** agențiile de presă pot fi, în funcție de acest criteriu, generaliste (preiau și transmit informație generală) sau, așa cum menționam anterior, specializate;
- **criteriul statutului juridic:** în funcție de acest criteriu, avem agenții comerciale private, agenții cooperatiste, aflate în proprietatea ziarelor, și agenții de stat, susținute de guvern. Unele agenții, cum este AFP, au statut mixt: libertatea redacțională este garantată prin lege, dar suportul material este garantat de guvern;
- **criteriul geografic:** agenții mondiale, agenții

Student: *Care sunt principalele agenții mondiale de presă?*

Profesor: Agențiile mondiale de presă sunt:

- **Agenția Reuters.** A fost creată la Londra, de Julius Reuters, în 1851, la 16 ani după apariția Agenției franceze Havas. La sfârșitul secolului XX, Reuters a devenit cea mai puternică agenție de informații. Principalele zone de interes ale agenției sunt reprezentate de informațiile financiare, bursiere, economice. Probabil că una dintre cauzele succesului acestei agenții se datorează pragmatismului pe care l-a abordat în privința informației. Astfel, deși s-a apropiat în anul 1930 de guvernul britanic, agenția a funcționat în principal ca societate privată cooperatistă. Din anul 1941, agenția a adoptat o cartă, numită „Reuters Trust”, în care erau specificate unele reguli importante, printre care și imposibilitatea de a trece vreodată sub controlul unui grup privat de interese, prin care să îi fie periclitată integritatea și independența profesională. Reuters este, poate, în acest sens, cel mai elocvent exemplu pentru ideea că, pe termen lung, (agenția funcționează de mai bine de un secol), contrar așteptărilor publicului român, obișnuit cu „tunurile” și diversele „oculșuri” financiare, respectarea fermă a criteriilor deontologice

agenție privată. Havas a fost naționalizată în anul 1940 și departamentul care se ocupa de reprezentarea mondială a căpătat denumirea de Agence France Presse. Cheia succesului acestei agenții constă tocmai în statutul său mixt, beneficiind de relaxare financiară, ca urmare a suportului oferit de statul francez, dar și de totală libertate redacțională, garantată prin lege. Totuși, în anii 70 acest tip de organizare și-a dovedit ineficiența. Aceasta deoarece retribuțiile salariaților erau fixe, iar cerințele legate de necesitatea investițiilor au fost neglijate. Ca în cazul oricărei instituții de stat, burocrăția, conservatorismul și inerția managerială au blocat dezvoltarea firească a instituției, astfel că, dacă una dintre principalele sale rivale, Agenția britanică Reuters, înflorea economic la această dată, agenția franceză trecea prin momente dificile. În anul 1975, statul francez a oferit împrumuturi substanțiale agenției, ceea ce i-a permis acesteia să facă o serie de modificări tehnice indispensabile într-un climat concurențial acerb la nivel internațional. De asemenea, s-au introdus proiecte de raționalizare a consumului și s-au deschis noi servicii: servicii telematice, servicii radio (1982), servicii fotografice, servicii economice în limba engleză. La momentul actual, France Presse

articol nu împiedică statele să impună un regim de autorizări radioului, televiziunilor sau cinematografului. Exercitarea acestor libertăți, presupunând obligații și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiționări, restricții ori sancțiuni prevăzute de lege, care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea criminalității, protejarea sănătății și a moralei, protejarea reputației și a drepturilor celui alt, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii juridice”.

Student: *Cum se „impacă” explozia media cu diversitatea ideologică?*

Profesor: Posibilitățile tehnologice avansate de comunicare (sateliții de comunicații, computerul și Internetul au crescut exponențial viteza de colectare și difuzare a informației. Pe fondul acestei dezvoltări tot mai rapide, conflictele doctrinare dintre țările occidentale și țările din fostul bloc sovietic au atins limite extreme. Astfel, doctrina liberală ridică principiul libertății la gradul de valoare absolută, în timp ce doctrinele paternaliste subordonau libertatea unor finalități superioare de natură economică sau politică. Prima perspectivă urmărește garantarea dreptului oricăru cetățean de a alege informația, cea de a doua presupune faptul că această responsabilitate îi revine statului. Chiar dacă formele de guvernare paternalistă,

faptul că și statele puternic industrializate vor primi informații de la statele lumii a treia și din țările fostului bloc sovietic.

„Criticii care susțin cauza țărilor în curs de dezvoltare au descoperit, prin proprie experiență, că teoria „liberei circulații [a informației]” nu se

verifică în realitate, ca urmare a preponderenței copleșitoare a informației, care are ca sursă un mic număr de țări industrializate și ca destinatar locuitorii din arii geografice imense, cuprinse în țările lumii a treia. Pentru a fi cu adevărat liberă, circulația informației trebuie să fie bidirecțională, nu unidirecțională. Concentrarea agențiilor de știri și a mijloacelor de comunicare în masă, a producătorilor de echipamente tehnice destinate comunicării în mâna unui mic număr de țări foarte dezvoltate face ca, în realitate, să nu existe șansa comunicării libere între țări considerate ca egale, șansa unui schimb democratic între parteneri liberi. Această situație de dependență [de informația distribuită de marile puteri] există în continuare într-o mare parte a lumii și există o dorință tot mai mare de transformare a acestei stări de dependență într-una de independență, într-un mod cât mai armonios cu puțință. Țările în curs de dezvoltare, ca o consecință a resurselor limitate de care dispun de a colecta și distribui informație, se văd silită să fie dependente de marile agenții internaționale pentru a obține informații care le privește. Fluxul știrilor nu este nici liber nici echilibrat. Faptul că aceste critici au o bază solidă constituie principala temei al necesității de a institui o „nouă ordine mondială a comunicării”. (The McBride Report http://unesdoc.unesco.org/images/0004/000400/040066eb.pdf. Este interesant de remarcat faptul că, deși se opuneau cenzurii, Statele Unite au interzis pentru o scurtă perioadă de timp publicarea acestui raport pe teritoriul său. Întrucât raportul se bucura de sprijinul Uniunii Sovietice, el a apărut foarte repede în România (la doar 2 ani de la publicarea în străinătate). Totuși, SUA au revenit în scurt timp asupra deciziei și au publicat raportul. Acum, acest document este disponibil pentru toți cei interesați, fiind publicat on-line la adresa menționată).

Bazăt pe o serioasă investigație, raportul pune în evidență distribuția neechitabilă a agențiilor de presă, a frecvențelor radio, a sateliților de comunicații (în perioada respectivă doar un mic număr de țări avea asemenea dispozitive tehnologice), a agențiilor de publicitate, a companiilor producătoare de echipamente tehnice pentru comunicarea în masă. În lumina acestor realități, propunerea care părea firească era, pe de o parte, impunerea unor limite circulației informației dinspre țările industrializate înspre țările din lumea a treia și obligativitatea țărilor occidentale de a prelua și difuza informații puse la dispoziție de țările mai slab dezvoltate. Răspunsul Statelor Unite a fost foarte dur, întrucât ele nu vedeau în această inițiativă decât dorința de a limita fluxul informațional, de așa natură încât cetățenii țărilor mai puțin dezvoltate sau cu o guvernare de altă orientare politică să nu aibă acces la programele de radio și televiziune occidentale. Aceasta împotriva dorinței cetățenilor țărilor în cauză de a avea acces la filmele hollywood-iene și la știrile venite din Occident. Un alt aspect important, pentru care ideile aparent foarte generoase și echitabile ale raportului Sean McBride nu au fost puse în aplicare, vizează și faptul că discrepanțele dintre țările occidentale și țările estice nu erau doar de natură economică, ci și de natură politică. Astfel, răspundând imperativului doctrinei dirijiste, ce vizează faptul că statul are rolul decisiv în selectarea informației, știrile, care apăreau în ziarele, revistele, emisiunile radio sau

TV, erau departe de realitatea pe care se presupune că ar trebui să o reflecte. Se știe că de puțin din ceea ce se petrecea în realitate părea în presa din perioada de dinainte de 1989. Tocmai de aceea o greu de crezut că țările occidentale ar fi acceptat să preia și să

• **Agenția italiană ANSA.** A fost creată după război, sub forma unei asociații de presă, și are ca sursă de finanțare ziarele italiene. Deși este independentă față de guvernul italian, agenția primește fonduri de la acesta prin contracte de securitate și ca formă de ajutor public. ANSA este reprezentată

difuzeze informații furnizate de presa din țările estice.

Realitățile, de altminteri foarte pertinente, prezentate de raportul McBride nu s-au schimbat substanțial, în ciuda progreselor tehnologice semnificativ înregistrate în ultimii 30 de ani, care ne despart de prima apariție a acestui document: fluxul informațional este în continuare preponderent unidirecțional, distribuția resurselor media este în continuare neechitabilă. Și atunci, de ce nu se mai discută despre acest raport? Schimbarea decisivă nu s-a produs în plan economic, ci în plan politic: dizolvarea fostului bloc sovietic a schimbat radical în țările estice perspectiva asupra presei și a rolului acesteia, astfel că acum se poate realmente vorbi de libertatea de exprimare, știrile fiind în mare parte în acord cu realitățile curente. Firește, unele dintre problemele puse de controversatul raport rămân încă de actualitate, însă ele se prezintă cu aceeași acuitate ca în perioada critică a războiului rece.

UNESCO a adoptat o atitudine mult mai pragmatică în privința informațiilor, apropiindu-se de principiile liberale, astfel că, în sesiunea 129 a Comitetului executiv, desfășurată în anul 1989, s-a prezentat „Noua Strategie UNESCO”. „Consiliul executiv declară voința sa de a încuraja libera circulația a informației, de a promova cea mai largă și echilibrată difuzare a informației, fără nicio îngrijorare în privința expresiei, de a dezvolta mijloace capabile să amplifice capacitatea de comunicare în țările în curs de dezvoltare pentru a crește participarea lor la procesul de comunicare și, în sfârșit, de a favoriza cunoașterea și înțelegerea mutuală a națiunilor; acordând sprijinul său mijloacelor de informare în masă”.

Alături de binecunoscutele organizații ONU și de UNESCO, există și alte organizații mondiale, care au ca scop facilitarea liberei circulații a informației. Cea mai veche organizație internațională, creată în anul 1865, este Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor (UIT). Această organizație a fost creată în scopul de a facilita cooperarea dintre sistemele naționale de telecomunicație. După cel de la Doilea Război Mondial, organizația s-a specializat în dezvoltarea sateliților de comunicație și în organizația distribuiri internaționale a frecvențelor, devenind, totodată, o instituție specializată a ONU.

Student: *Ați amintit, în afara agențiilor de presă mondiale, de agenții internaționale. Care sunt acestea?*

Profesor: Există câteva agenții de presă care pot căpăta calificativul de agenție internațională și printre acestea menționăm:

• **Deutsche Presse Agentur (DPA).** Este vorba despre agenția care ar putea fi calificată ca un urmaș îndepărtat al Agenției Wolff, creată în secolul XIX, de către un colaborator al lui Charles Havas. Forma de organizare a acestei agenții este destul de interesantă. Astfel, DPA are statutul unei cooperative de presă, în care participă mai multe grupuri media, însă statutul agenției interzice ca unul dintre aceste grupuri să preia conducerea. Departamentul care asigură respectarea acestei prevederi este consiliul de supraveghere, format din 18 persoane, format exclusiv din responsabili de ziare. În ceea ce privește conducerea, există un director general, responsabil cu afacerile administrative, comerciale și tehnice, și un director de redacție, cu autonomie și responsabilitate depline. DPA are două surse de finanțare: în primul rând, instituțiile de presă germane și, apoi, într-o măsură mult mai mică decât AFP, statul german.

în țările din America Latină și în țările unde există minorități importante de origine italiană, limbile în care operează fiind engleza, italiana și spaniola.

• **Agentele japoneze: Kyodo,** asociație jurnalistică, și **Jiji Press,** o agenție care are în vedere mai ales informarea presei și întreprinderilor industriale și financiare.

• **Agenția TASS.** Aceasta este o binecunoscută agenție de știri care a fost vreme de aproape jumătate de secol, de la revoluția din 1917 și până în anul 1991, principalul purtător de cuvânt al guvernului rus. Dat fiind regimul politic autoritar și intervenționist din fosta URSS, conducerea TASS era numită de guvern. De cele mai multe ori, conducerea TASS era formată din membri marcanți ai partidului comunist și a fost transformată în cea mai mare parte a timpului în purtător de cuvânt al guvernului sovietic. Din anul 1991, această agenție se numește STAR-TASS și este, în continuare, apropiată de guvernul rus, însă trebuie să facă față concurenței din partea altor agenții de presă, ea nemai-având prerogativă de a selecta toate informațiile care veneau din partea altor agenții mondiale sau internaționale de știri.

Student: *Vă rugăm să ne prezentați și agențiile de presă specializate.*

Profesor: Acestea sunt, după specializare:

• **Informație financiară.** Agențiile, care concurează Reuters pe domeniul economic, oferă numeroase servicii și informații financiare, dezvoltându-se la scară națională și internațională. Datele oferite de acestea sunt adesea însoțite de programe de analiză și de prelucrare informațională, menite să asigure o cât mai facilă prelucrare a datelor. Ele cuprind informații despre cursul de schimb valutar, cursurile burselor, cursurile materiilor prime și alte informații economice mai elaborate. Principalele asemenea agenții sunt: **Telerate** (făcând parte din grupul Dow Jones – Dow Jones Industrial Average este unul dintre cei mai cunoscuți *indici bursieri* din lume. Indicele, calculat pentru prima oară pe 26 mai 1896, urmărește evoluția celor mai importante 30 de *blue chip-uri* / companii stabile, de dimensiuni mari, și profitabile/ din Statele Unite. Indicele a fost creat de *Charles Dow*, co-fondator al *Dow Jones & Company* și editor al revistei *The Wall Street Journal*), **Knight Ridder, Bloomberg**.

• **Informație vizuală.** Acest tip de agenții a fost creat în anii 60 pentru ziare și edituri. Imaginile comercializate de aceste agenții sunt de o foarte bună calitate și sunt, de regulă, vândute unei singure editii a unei publicații dintr-o țară sau regiune. 60% din piața internațională a informației vizuale (fotografice) este deținută de celebrele agenții franceze **Gamma, Sygma, Sipa**.

• **Serviciul de informații televizate:** deoarece, la început numărul televiziunilor era destul de redus, nu s-a justificat dezvoltarea unui număr semnificativ de agenții de informații televizate. Totuși, odată cu evoluțiile tehnologice, CBS a organizat un departament de vânzare a informațiilor pe peliculă sau bandă video. La fel și BBC împreună cu agenția Reuters. În Europa, celebrul Eurovision nu desenna, la început, un simplu concurs muzical între țările europene. Eurovision a reprezentat numele unui sistem care asigura schimbul de informații televizate cu ajutorul Uniunii Europene de Radiodifuziune, care permitea fiecărei țară să-și pună imaginile din țară la dispoziția altor țări.

comunicării. În acest fel, nu numai că programele de televiziune sunt axate pe căutarea senzaționalului în detrimentul informării publicului, însă sunt tot mai frecvente cazurile de ingerință în spațiul privat al indivizilor. Pe de o parte, ca urmare a dorinței de personalizare a informației, care conduce la un plus de senzațional și deci de audiență (a se vedea cazul

4. Centrele de informare comunitară (CIC) sunt structuri instituționale care au ca obiect colectarea, organizarea și comunicarea informațiilor de interes comunitar-administrativ, referitoare la sănătate, educație, cultură, asistență socială; înființate în România din ultimii ani ai secolului XX, funcționează pe lângă primării și/sau bibliotecile județene sau municipale.

internaționale (diferă de primele pentru că operează într-un număr limitat de țări) și agențiile naționale.

De notat că nu doar canalele media se abonează la agențiile de presă. Există posibilitatea ca o agenție să fie ea însăși abonată la alte agenții, de exemplu agențiile naționale sunt adesea abonate la agenții internaționale sau mondiale.

duce la succes financiar durabil. Firește, alături de respectarea integrității și independenței, Agenția Reuters își dorează succesul și unei politici manageriale foarte inspirate. Deși s-a lovit de rezistența ziarelor cooperatiste, manager Gerald Long a optat pentru sateliții de telecomunicații și computer, ceea ce în anii 70 a însemnat o politică de peste 10 ani de investigații. Roadele însă nu au întârziat să apară: convertibilitatea dolarului a necesitat un sistem permanent de stabilire a cursurilor de schimb valutar în întreaga lume. Acesta a fost momentul când noile tehnologii, în care Reuters a investit, și-au dovedit din plin eficacitatea, agenția devenind una la rând principalul operator pentru stabilire cursurilor de schimb valutar. Profiturile agenției au crescut exponențial, ea fiind, totodată, principalul furnizor mondial de informație economică, o instituție cu peste 10 mii de angajați și cu posibilități enorme de finanțare.

• **Associated Press (AP)** și agențiile americane. Istoria A.P. este legată de inițiativa ziarelor americane care, la câțiva ani de la apariția Agenției Reuters, mai exact în anul 1848, și-au unit eforturile pentru a crea o agenție de presă americană: Associated Press. Scopul acestei organizații a fost, inițial, acela de a ține piept presiunilor exercitate de societățile de telecomunicații, care dispuneau de suficiente mijloace tehnice pentru acoperirea teritoriului american, în continuă expansiune la acea vreme. Forma de colaborare între publicații a fost aceea a unei cooperative în care fiecare ziar era reprezentat în funcție de valoarea lui comercială.

Agencia s-a dovedit a fi eficace până la începutul secolului XX, când unele grupuri, care o considerau prea instituțională și prea prudentă, au decis să își încerce norocul pe cont propriu formând United Press și International News Services, care, în anul 1958, au fuzionat pentru a crea United Press International. Ca urmare a unei politici economice nu foarte inspirate până în anii 90, UPI a cunoscut o perioadă de declin. În prezent, singura agenție americană cu pretenții mondiale rămâne Associated Press.

• **Agenția France Presse (AFP)** (1835). Așa cum menționam, statutul juridic al Agenției France Presse este unul mixt: libertatea redacțională este garantată prin lege, iar suportul material este garantat de guvern, iar suportul economic este garantat de statul francez. Originile Agenției France Presse o atestă ca fiind cea mai veche agenție de presă. Ea este moștenitoarea Agenției Havas. Deși nu are aceeași amploare ca și Reuters, având doar două mii de angajați, ea este cea de a treia mare agenție mondială de știri, prezentă în 170 de țări și servind peste 2000 de instituții media. Deși a început ca o

rămâne, în continuare, una dintre cele mai mari agenții de presă ale lumii, însă ea trebuie să facă față altor provocări, apărute ca urmare a progresului tehnice (aparitia Internetului, a calculatorelor). Acest lucru o silește să identifice noi surse de finanțare, deoarece distanța dintre ea și ceilalți doi colosi informaționali, Reuters și Associated Press, crește tot mai mult.

Student: *Ați putea preciza câteva aspecte legate de documentele juridice care reglementează comunicarea la nivel internațional?*

Profesor: Faptul că granițele teritoriale ale diferitelor state nu trebuie să reprezinte o barieră în calea liberei circulații a informației reprezintă o afirmație aproape unanim acceptată, dacă nu de toți liderii politici, (a se vedea cazul Chinei, care blochează informațiile neconforme cu politica partidului), cel puțin de toți oamenii care au acces la mijloacele de comunicare în masă. Odată cu dezvoltarea capacităților tehnologice de transmitere a informației, această afirmație a devenit un imperativ, concretizat într-un act legislativ internațional. Astfel, pe 10 decembrie 1948, Organizația Națiunilor Unite a adoptat o versiune completată a Declarației Drepturilor Omului, în care, la articolul 19, se specifica tocmai acest fapt: frontierele nu trebuie să devină un obstacol în calea liberului schimb de informații. „Orice individ are dreptul la libertatea de informare și de expresie, care implică dreptul de a nu avea neplăceri din cauza opiniilor sale, precum și dreptul de a căuta, de a primi și de a răspândi, fără a ține cont de frontiere, informații și idei, prin orice mijloace de expresie”.

Documentele, care au urmat acestei prime legiferări a libertății circulației informației, privesc și un alt aspect, cel se poate de important. Astfel, celelalte documente juridice internaționale importante cu privire la libera circulație a informației privesc și limitele acestei libertăți:

• **Pactul Națiunilor Unite privind drepturile civile și politice** (adoptat în 1966 și intrat în vigoare în 1976) precizează că libertatea circulației informației se realizează sub formă orală, scrisă, imprimată, artistică sau prin orice mijloc. În acest document se vorbește și despre limitele acestei libertăți, care trebuie să fie stabilite legal, în vederea respectării drepturilor și reputației celui alt, a apărării securității naționale, a ordinii publice, a sănătății și moralității publice.

• **Convenția europeană de apărare a drepturilor omului și a libertăților fundamentale** prevede, la articolul 10, faptul că: „Orice persoană are dreptul la libertatea de expresie. Acest drept cuprinde libertatea opiniei și libertatea de a primi sau de a comunica informații sau idei, fără ingerința autorităților publice și fără a ține cont de frontiere. Prezentul

specifică țărilor din fostul bloc sovietic, au dispărut, aplicațiile libertății de informare cunosc diverse nuanțări ale acestor două perspective extreme.

Student: *Este echitabilă distribuția resurselor media?*

Profesor: Problematika legată de fluxul informațional a constituit o preocupare constantă și pentru organizațiile mondiale din sistemul ONU. Firește, Organizația Națiunilor Unite s-a bazat mereu pe libera circulație a informației între diversele state, ca pe un instrument de maximă importanță, indispensabil chiar în stabilirea unui climat de pace și bună cooperare între țările lumii. Această prestigioasă instituție a organizat, în anul 1948, la Geneva, o conferință internațională pe tema libertății de informare, conferință care nu a dus însă la semnarea unor acorduri formale între reprezentanții celor 35 de țări prezente. Totuși, în cadrul acestei conferințe, s-au oferit definiții care sunt încă de referință pentru ceea ce este *jurnalismul și agenția de presă*.

O altă organizație mondială, nu mai puțin importantă, UNESCO (United Nations Education, Science and Culture Organization – Organizația Națiunilor Unite pentru Educație și Cultură) a fost, pe la mijlocul anilor 70, foarte activă în apărarea dreptului la libera informare. Aceasta este și perioada cea mai controversată în activitatea UNESCO de până în prezent. Totul a început la conferința organizată sub egida UNESCO, la Nairobi, în anul 1976. Cu acest prilej, s-a avansat ideea unei „noi ordini mondiale a informației”, care să asigure o mai bună comunicare între țările lumii a treia și țările puternic industrializate. O comisie constituită ad-hoc și prezidată de fostul ministru irlandez, laureat al premiului Nobel pentru pace, Sean McBride, a prezentat, în anul 1980, un raport care dezvoltă această idee. Raportul poartă un nume extrem de sugestiv „Many voices, one

Sărbătoarea Paștelui. Datinile și credințele poporului român

Oul

Oul, simbol al fecundității și al formei aproape desăvârșite, era folosit și de alte popoare, în ritualurile lor de sărbători. Popoarele Asiei și Europei, care serbau Anul Nou la echinoctiul de primăvară, ofereau în dar, prietenilor și vecinilor, ouă roșii. Acest obicei, mult practicat în Italia, Spania, Franța, Rusia și chiar în Persia, s-a transmis creștinilor de la păgâni. Și românii se zice că foloseau ouăle roșii la sărbătoarea lui Janus. La persi, egipteni, greci și gali oul era emblema universului, opera divinității supreme. La creștini se credea că el îl reprezintă pe Creator, care creează tot și conține în sine totul. La romani este nelipsit în ultimele zile ale Postului Mare, fiind consumat de Paște, după ce este sfințit și toată familia ciocnește ouă. În dimineața primei zile de Paște, e obiceiul, în Bucovina, de a te spăla cu ou roșu și cu bani, ca să ai fața roșie ca oul și să fii bogat tot anul.

Ouăle colorate în alte culori (galben, verde, albastru) vestesc bucuria primăverii. Cele colorate în negru simbolizează chinul și durerea

Pașca

În Moldova mai ales, dar și în alte zone ale țării, femeile pregătesc din grâu pașca. Ea se frământă din făină curată de grâu, la care se adaugă lapte, uneori și ouă. Pașca are formă rotundă

pentru că, în popor, se crede că scutecele lui Hristos au fost rotunde. Pe margini se pune un colac împletit în trei, iar la mijloc se face o cruce din aluat, simbolizând crucea pe care a fost răstignit Hristos. Între împletituri se pune brânză sărată sau dulce, frământată cu ou și stafide. Pașca se împodobește cu ornamente din aluat – flori, spirale, frunze etc. În anumite regiuni ale țării, ea este un aluat simplu, ornamentat și cu cruce; aluat de pâine sau de cozonac. Înainte de a se face pașca, femeile „se grijesc, se spală pe cap, se piaptână, îmbracă straine curate, fac rugăciuni și apoi se apucă de plămădit”. Și faza coacerii este ritualizată: „când pun în cuptor, fac cruce cu lopata sus, pe tuspatur pereții și apoi la gura cuptorului, zicând: Cruce-n casa, / Cruce-n masă, / Cruce-n tuspatur / cornuri de casă”.

Mielul

După cum pașca este un aliment pe care și evreii îl consumau când sărbătoreau Paștile, la fel e și mielul. La Paștile evreilor, fiecare cap de familie trebuia să aleagă din turma sa un miel sau un ied de parte bărbătească, fără defecțiuni corporale, pe care îl păstra din ziua de 10 Nissan până în 14, când trebuia jungheat între cele două seri. Pragul și părțile laterale ale casei unde se consuma, se ungeau cu sângele lui, apoi se pregăteau pentru a fi fript împreună cu toate măruntaiele în cuptor, fără ca înainte să fie fiert sau să i se zdrobească vreun os. Legat de mielul pe care îl consumă românii de Paște în vremurile noastre, putem spune că preparatul tradițional, drobul, s-a impus întâi în lumea urbană românească, apoi, prin imitație, și în cea rurală, ca un nou aliment, cu gust distinct, care a început să aibă un consum specializat, ritual. Pregătirea drobului presupune utilizarea unui întreg arsenal de mirodenii, - sare, piper, enibahar, tarhon, pătrunjel, mărar. Drobul a devenit, prin excelență, alimentul care se identifică, în actualitate, aproape complet, - la fel ca pașca și ouăle roșii - cu sărbătorile Paștelui. „Țăierea mielului la Paște nu este altceva decât jertfa anuală a zeului din religie precreștină.”, spune Ion Ghinioiu (*Vârstele timpului*, p. 166). Sau, am spune noi, are acest corespondent în religiile păgâne, suferind o resemnificare în creștinism.

Mielul este însă, mai cu seamă, semnul „blândeții, al simplității, inocenței și purității. E unul dintre simbolurile Mântuitorului Hristos.

Tradițiile populare ale românilor

dar și ale creștinilor, încă din cele mai vechi timpuri, sunt departe de tradiția iudaică, ce presupunea o sărbătoare a durerii, la care alimentele rituale, pașca și mielul, se consumau în grabă, însoțite de ierburii amare, după cum amară fusese și robia din țara Egiptului. Pașca primilor creștini era o pâine

pe care le-a suferit Hristos pe cruce dar, dacă vrem să vorbim despre arta populară în privința ornării ouălor de Paște, trebuie să ne referim la încondeiatul ouălor. Ouăle închistrite sunt simbolul Mântuitorului, care a ieșit din mormânt și a înviat, precum puiul din găoace. În Bucovina (și nu numai) ele se numesc și „ouă muncite”,

Spiritualitatea românească păstrează câteva legende referitoare la înroșirea ouălor. Cea mai cunoscută spune că, întâlnindu-se cu jidanii, Maria Magdalena le-a spus că Hristos a înviat. Iar ei au răspuns că atunci va învia Hristos, când se vor înroși ouăle din coșul ei. Și pe dată, ouăle s-au făcut roșii. Se mai spune că, după Înviere, jidanii au aruncat cu pietre în Maria Magdalena. Iar pietrele se prefăceau în ouă roșii. Altă legendă spune că, sub crucea pe care a fost răstignit Hristos, Maria Magdalena a pus un coș cu ouă și ele s-au înroșit de la sângele ce cădea din rânile Domnului. Există și alte legende care povestesc despre originea acestui obicei. El este atât de răspândit pe teritoriul românesc, așa cum era și în trecut, ceea ce l-a făcut pe un călător turc din secolul al XVIII-lea să numească Paștele sărbătoarea de ouă roșii a ghiaurilor (creștini) valahi.

dedicând strădania de a le face frumoase patimilor pe care le-a suferit Hristos pentru lume.

Tehnica difera în funcție de zonă, timp, creatorul popular. Cea mai răspândită și mai renumită tradiție a încondeiatului ouălor este în Bucovina. Mai întâi, aici se încondeiau ouă crude, apoi fierte, iar azi se închistrese ouă golate de conținut. Instrumentul cu care se „scriu” ouăle se numește chisita (un vârf ascuțit

scufundarea oului în diferite băi de vopsea: întâi galben, apoi roșu, verde, albastru, negru. În ornarea ouălor se folosesc motive geometrice, fitomorfe sau zoomorfe. Dintre ele amintim romburi, triunghiuri, zig-zag-uri, puncte, frunza de stejar, bradul, floarea de măceș, grăul, coarnele berbecului, peștele, cerbul (coarnele cerbului), steaua magilor, cu care se „scriu” ouăle se numește chisita (un vârf ascuțit

de tablă de aramă, fixat într-o măciulie a unui băț plat). Tehnica tradițională spune că la încondeiat se mișcă oul, iar nu instrumentul. Acum se mai folosește și penița, în cazul încondeierii ouălor cu tuș. Tehnicile sunt diferite. Cea mai apropiată de tradiție este încondeierea prin acoperirea succesivă cu ceară, apoi

Ma nou se întâlnesc icoane pictate pe ouă sau în interiorul oului. Tot un motiv tradițional îl constituie încondeierea cu încrețeli (motive ornamentale) de pe cămășile populare. Se mai întâlnesc și alte motive: sarpele, grebla, furca, ciuboțica cucului, hora, cloșca cu pui, coada rândunicii, laba găștei, colțul porcului, strugurele, cireșica, floarea paștii, fierul plugului, cheptenul, frâul, ferestruica etc., prezente, mai nou, în zona Branului. Dar se mai încondează ouă și în Vrancea, în Oltenia etc. În ziua de azi se întâlnesc și alte tehnici: încondeierea cu ceară colorată, cu ceară arsă, cu tușuri etc. La urmă, ouălor li se dă luciu cu lac. În cultura populară actuală, ouăle împistrite sunt, mai mult, obiecte de artă. Este o adevărată industrie a încondeierii ouălor, care constituie mândria Paștelui bucovinean. Ele sunt vândute și peste hotare (mai ales cele din Bucovina), fiind deosebit de apreciate și de străini. Însă tradiția general ținută de români este înroșirea ouălor, care este o adevărată marcă identitară și o îndeletnicire specială a fiecărei gospodine pentru Joia Mare.

Vinerea Mare

Vinerea Mare (Vinerea Paștilor, Vinerea Seacă, Vinerea Patimilor) este zi de mare doliu a întregii creștinătății, pentru că în această zi a fost răstignit și a murit Mântuitorul lumii. Zi aliturgică, pentru că Liturgia reprezintă jertfa nesângeroasă a lui Hristos, în chipul pâinii și al vinului, iar cele două jertfe nu se pot aduce în aceeași zi. În seara acestei zile se oficiază denia Prohodului Domnului. În mijlocul bisericii se scoate Sfântul Epitaf (care-l închipuie mort pe Mântuitorul, înconjurat

de Apostoli și Maica Domnului) pe sub care toată lumea trece, până în după-amiaza zilei de sâmbătă. În zorii zilei de Înviere este dus din nou în Sfântul altar și este așezat pe sfânta masă, unde rămâne până în miercură dinaintea Înălțării Domnului.

Se spune că pe cei ce trec de trei ori pe sub Sfântul Aer nu-i doare capul, mijlocul și șalele în cursul anului, iar dacă își șterg ochii cu marginea epitafului nu vor suferi de dureri de ochi. Acestei zile i se spune și Vinerea Seacă, pentru că bătrânele țineau post negru, iar seara, la Denia Prohodului Domnului, luau anafură de la biserică. După cântarea Prohodului Domnului, se înconjoară de trei ori biserica de tot soborul, cu Sfântul Epitaf, care apoi este așezat pe masa din mijlocul bisericii. La terminarea slujbei, femeile merg la morminte, aprind lumânări și-și jelesc morții. La sfârșitul slujbei, era obiceiul ca preotul să împartă florile aduse, care erau considerate a fi bune de leac. Lumea, în trecut, pleca acasă cu lumânările aprinse pe drum, ca să afle și morții de venirea zilelor mari. Ocoleau casa de trei ori și intrând, se închinau, făceau câte o cruce cu lumânarea aprinsă în cei patru pereți sau doar la grinda de la intrare și păstrau lumânarea pentru vremuri de primejdie. În popor se crede că dacă plouă în Vinerea Mare anul va fi mănous, iar dacă nu, nu va fi roditor. Unii cred că, dacă se scufundă în apă rece de trei ori în această zi vor fi sănătoși tot anul. Femeile nu umplu borș în această zi, să nu se scalde Necuratul în el; nu coc pâine

sau altceva, să nu ardă mâinile Maicii Domnului; nu cos, ca să nu orbească; nu țes, nu torc, nu spală, pentru a nu o supăra pe Sfânta Vineri; afumă casa cu tămăie, înconjurând-o de trei ori, în zorii acestei zile, pentru ca găngăniile și dihaniile să nu se apropie de casă și de pomi. Copiii adună flori de pe câmp și le duc la biserică. Înălțătoare zi de doliu, tăcere și meditație, Vinerea Mare este cinstită mai ales prin participarea la slujba Prohodului Domnului. Așa rămâne ea în conștiința românilor contemporani.

Sâmbăta Mare

Sâmbăta Mare este ziua îngropării Domnului cu trupul și a pogorării Lui la iad, de unde

tămăduitoare în această zi. În zona Dâmboviței este obiceiul să se stropescă, cu această apă, casa, animalele, pășările și fântâna. În unele locuri, se făceau descănțece pentru tămăduirea bolnavilor. Se lua un petic sau ciucure, ca semn de la bolnav. La revărsatul zorilor, se lua apa de la izvor, lăsându-se semnul lui. Se închina și se spunea „Maica Domnului, ajută-mă”, apoi se umpleau vasele. Cei bolnavi săreau în apă sau își udau părțile bolnave, în speranța că se vor însănătoși. Ritualul prevede că, dacă te-ai depărtat de izvor, să nu vorbești cu nimeni. Iar dacă ești întrebat ceva, să răspunzi: „curând întrebași, curând să fie leacul”. În zilele noastre, circula și alte povestiri despre izvoarele tămăduitoare de la Derwent, mănăstirea Izbuc din Banat, și alte izvoare locale, la care se spune că s-au tămăduit oameni. Ele sunt mai mult apropiate de biserici sau locuri în care se zice ca ar fi izvorât apa prin minune.

Duminica imediat următoare Învierii este numită **Duminica Tomii**, fiind ziua în care Hristos s-a arătat Apostolului Toma, care nu fusese cu ceilalți apostoli, când li s-a arătat Domnul, și se îndoaia de Învierea Mântuitorului. În popor se crede că raiul rămâne deschis de la Înviere până la această dată pentru sufletele aflate în iad. De asemenea, se crede că cei mor în această perioadă merg în rai pentru că, în acest interval, ușa raiului sunt deschise, iar ale iadului, închise. Despre cei ce se nasc în această perioadă, se spune că vor avea noroc toată viața. Duminica Tomiei se mai numește și Paștele mic. În această zi, prin sate, încă se mai fac hore. Mai demult, tinerii se legau frați „de sânge”, „pe datul mâinilor” sau „pe păr”.

În prima luni din doua săptămână de după Paște se serbează **Paștele Blajinilor**, **Paștele Morților**, **Paștele Rohmanilor** sau Matalcaul. Despre Blajini se crede că sunt ființe mitice, care locuiesc în Ostroavele Albe ale Apei Sâmbetei, se crede că ar fi copiii nebotezați, morți după naștere sau oamenii de demult, cu o credință mai curată decât a pământenilor. La această sărbătoare, se împart bucate pentru morți, cu credința că acum sufletele lor sunt slobode și se pot infrupta din acestea. Celor ce nu împart se spune că le vor cere morții noaptea. Se făceau, în unele locuri, sărbători câmpenești, unde oamenii mâncau ouă roșii și încondeiate (ale căror coji se

dădeau pe apa curgătoare)sau colaci. Sărbătoarea este mai puțin ținută în ziua de azi.

După Înviere, la 40 de zile (în joia celei de a VI-a săptămâni) se sărbătorește **Înălțarea Domnului**, cunoscută, în popor și sub numele de Ispas. Este una din cele mai vechi sărbători creștine, serbată, în vremea creștinismului primar, odată cu **Rusaliele**. De Ispas se

organizau nedei, târguri (bâlcuiri), jocuri ale tinerilor. În calendarul păstoresc, sărbătoarea marca momentul urcării ciobanilor la munte. În unele părți ale Moldovei, se tăia din vârful cozi vitelor păr, care se îngropa într-un furnicar, ca să se înnulească vitei precum furnicile. S. Fl. Marian mai consemnează, în unele părți ale Moldovei și Munteniei, obiceiul tinerilor de a culege flori de alun, despre care credeau că sunt bune de leac și de dragoste. Doar în această zi se spune că se săturau caii de păscut doar pentru un ceas: de aceea, se numea și Paștele cailor.

În zilele noastre, de Înălțare se fac pască, ouă roșii și cozonac, precum la Paște. Înălțarea este cunoscută ca sărbătoare eroilor; de aceea, se fac slujbe speciale și pomeniri ale morților la monumentele eroilor, în unele garnizoane militare și în biserici. În unele locuri, se iese la holdă și se citește rugăciuni pentru recolte. Mai demult, se făceau și cununi de spice. Obiceiul se mai păstrează în Vestul țării, unde se țin la prapuri din Biserica până în anul următor.

În sâmbăta dinaintea Duminicii Mari sunt sărbătorii **Moșii de vară** sau Moșii de Rusalii.

număr destul de mic la Sfânta Liturghie din această noapte sfântă, ei vin la Slujba Învierii, pentru a lua lumină. Apoi se duc pe la casele lor, revenind, dimineața, la biserică, în locurile unde se sfințește pasca și prinoasele. În biserică este obiceiul ca, în această noapte, să se sfințească pâinea numită paști, fie sub formă de anafură sau anafură amestecată cu vin (în Vestul țării). În Bucovina, această pâine, sub formă de prescuri, o aduc la biserică femeile, în Vinerea Mare, când se slujește Sfântul Maslu. Iar în zona Banatului o aduce o singură familie, în Marea Joi, ca milostenie pentru o rudă decedată în anul care a trecut, împreună cu vin și vase.

Ziua Învierii Domnului

Ziua Învierii Domnului, cunoscută și sub numele de Paști începe, din punct de vedere liturgic, în noaptea dinainte; la miezul nopții, când se spune ca mormântul s-a deschis și a înviat Hristos. Chiar dacă românii participă în

Acum se dau de pomană vase pline cu băutură și mâncare și se slujesc parastase pentru morți. Seara, băieții tăiau niuele mari de tei, pentru a fi sfințite a doua zi, de Rusalii, la biserică. Acum se aduc, în unele locuri, ramuri de nuc, ce se sfințesc și se păstrează la icoane, la fel ca salcia de Florii. Aceste ramuri se crede că sunt bune împotriva ploilor cu piatră, sau ca plante de leac. S-au ales aceste ramuri întrucât frunzele de tei și de nuc preînchipuie lîmbile de foc ce s-au pogorât peste apostoli în această zi. Din punct de vedere creștin, sărbătoarea era o foarte mare importanță, fiind considerată ziua de naștere a Bisericii. În popor se credea că, în această zi, spiritele morților devin agresive înainte de a se întoarce pe lumea cealaltă; există credința că, din Joia Mare până la Rusalii ele sălășluiesc printre cei vii. Cele mai agresive erau considerate Ielele (Vântoasele, Rusaliile sau Șoimanele) despre care se spunea că încing hore pe câmpuri și că îl orbesc, ologesc sau amuțesc pe cel pe care îl găsește lucrând. De aceea, pentru a se feri de pocitul Rusaliilor, oamenii se fereș că lucreze. Bolile cauzate de iele poartă numele generic de „luatul din călusz”, întrucât se credea că pot fi vindecate prin jocul căluszarilor în jurul bolnavului.

Cel mai celebru dans al românilor, Călușul, care a fost mult exploatat în latura sa spectaculară, este, de fapt, un joc al cetei masculine desfășurat de Rusalii. Căluszarii sunt legați prin jurământ și legi căluzerești. Jurământul se depune pe steagul lor special, la hotar, și constă în făgăduința că vor păstra legile căluzerești, că vor juca cu dreptate și fără supărare, că nu vor ascunde din banii primiți, că se vor avea ca frați și vor fi supuși vătăfului. În Ardeal, legământul se face la 9 hotare, cu apa din 9 izvoare. Ei jucau prin curțile oamenilor și se spunea că îi tămăduiesc pe cei bolnavi. Cu acest scop foloseau și usturoi, pelin, o basma albă, fire de grâu, tămăie etc. Pentru că bolile de care tămăduiau se spunea că sunt de sorginte magică. Mamele își dădeau copiii în brațele căluszarilor pentru a fi și ei la fel de voinici și jucăuși. Se credea mai demult că în această zi trebuie să petreci cu căluszarii; iar dacă vei dormi, să-ți pui un cuțit sub cap, ca să nu te trezești pocit. Cu adănci rădăcini istorico-mitologice, Călușul este cel mai spectaculos dans românesc, păstrat și azi în zona de Sud a țării, dar și în Ardeal, în unele locuri. Din păcate, oamenii cred că el nu mai are rol vindecător, nici nu mai alungă Ielele - credința oamenilor e alta acum. Dar se păstrează, fie în forme mai ritualizate, la sate, fie în forme mai spectaculoase, în cadrul festivalurilor de la orașe. Dacă adăugăm că, a doua zi după Rusalii, este sărbătoarea **Sfinței Treimi**, putem spune că așa se încheie ciclul pascal la români. Acesta este cel mai important ciclu de sărbători creștine, alături de care își fac simțită prezența și obiceiurile populare, izvorâte fie din practici creștine foarte vechi, fie din vechi ritualuri folclorice. Adunate la un loc, ele alcătuiesc perioada cea mai sfântă din viața Bisericii și a oamenilor, constituind un important reper al comunității și spiritualității românești contemporane.

Dr. Iuliana BĂNCESCU,
Centrul Național pentru
Conservarea și Promovarea
Culturii Tradiționale, București
(http://www.crestinortodox.ro)

O PREOCUPARE CONSTANTĂ SPRE EXCELENȚĂ (I)

(Urmare din pag. 1)

MANAGEMENTUL CERCEȚĂRII ȘTIINȚIFICE ÎN UNIVERSITATEA SPIRU HARET

În conformitate cu Carta USH, managementul cercetării științifice se realizează atât pe plan orizontal, cât și pe plan vertical, existând, totodată, **patru niveluri organizatorice**:

1. **Departamentul de Management al Cercetării Științifice** (DMCS);

2. **facultăți**;

3. **catedrele**, cele ce asigură activitatea concretă de cercetare științifică cu resursa umană competentă, profesionistă;

4. **cele 40 de centre de cercetare, acreditate de Senatul USH**; ele reprezintă nucleele tehnice care efectuează activitate complexă, colectivă, intra și interdisciplinară, fundamentală și aplicativă.

• **Infrastructura cercetării științifice** la nivelul USH este concepută pe trei niveluri, astfel încât să acopere totalitatea activităților practice și de laborator în cadrul colectivelor de cercetare constituite la nivel de **catedre, centre de cercetare și facultăți**.

În cursul anului trecut, s-a constatat faptul că descentralizarea excesivă a cercetării științifice limitează perspectivele de dezvoltare strategică. Ca urmare, prin decizia Senatului USH, s-a hotărât înființarea unui **Institut Central de Cercetare Științifică**, care este în fază de proiect.

Cercetarea științifică se realizează în **laboratoare și cabinete ale facultăților**, dotate cu **aparatură, biblioteci și alte facilități** necesare documentării activităților de cercetare științifică, iar în unele cazuri cu **laboratoare specifice, dotate cu aparatură de experimentare științifică** (facultăți de Medicină Veterinară, Geografia Mediului și Geografia Turismului, Matematică și Informatică, Psihologie, Limbi și Literaturi Străine etc.). În prezent, USH dispune de o infrastructură puternică de cercetare: există un număr de **58 de laboratoare de cercetare** echipate cu aparatură modernă; un număr de **peste 9000 de calculatoare performante**, de ultima generație, puse la dispoziția cadrelor didactice, studenților și masteranzilor antrenati în cercetare științifică.

• În primul semestru al anului 2008, a fost întocmit **Raportul de autoevaluare a cercetării științifice între anii 2005 – 2007 din USH**, în vederea atestării capacității de cercetare științifică a USH, în conformitate cu cerințele Autorității Naționale pentru Cercetarea Științifică (ANCS) și ale Consiliului Național pentru Cercetare Științifică în Învățământul Superior (CNCIS) din cadrul Ministerului Educației, Cercetării și Inovării. Prin decizia ANCS nr. 9692 din 4 iulie 2008, Universitatea Spiru Haret **a fost atestată să desfășoare activitate de cercetare științifică**. Atestarea CNCIS **oferă posibilitatea de a participa la toate competițiile pentru finanțare a unor proiecte/granturi de cercetare științifică atât din fonduri naționale, cât și din cele europene**. Totodată, **atestarea USH** pentru a desfășura cercetare științifică creează premisele depunerii dosarului pentru **acreditare**, de către CNCIS, a calității cercetării științifice efectuate în cadrul USH, ceea ce reprezintă **standardul cel mai înalt de performanță la nivel național în acest domeniu**.

• În conformitate cu orientările Președintelui și Rectorului USH – domnul prof. univ. dr. Aurelian Gh. Bondrea, ale Senatului USH, dar ținând cont și de cerințele ANCS și CNCIS, s-a luat o serie de măsuri pentru o **mai bună**

informare, organizare, comunicare, monitorizare și evaluare a activității pe linie de cercetare științifică a facultăților. În acest sens, au fost activate instrumente și metode de analiză și monitorizare a activității catedrelor, a facultăților și a centrelor de cercetare științifică (acolo unde acestea au fost acreditate de Senatul USH) pe linie de cercetare științifică, care au fost comunicate și explicate tuturor conducătorilor și responsabililor cu cercetarea științifică din facultățile USH.

atât prin sistemele electronice de comunicare, cât și prin, discuții directe. În unele cazuri s-au făcut deplasări la sedile acestor facultăți (Brașov, Craiova, Râmnicu Vâlcea, Constanța) pentru discuții, analize, instruire și verificări. Această măsură a vizat evaluarea concretă și directă a muncii **responsabililor cu cercetarea științifică la nivelul facultăților**. A fost aprobată de către Președinte și Rector, domnul prof. univ. dr. Aurelian Gh. Bondrea, **structura paginii web a DMCS**, care se află pe site-ul Universității. Totodată, în prezent, există **pagini WEB ale cercetării științifice pentru fiecare facultate a USH**, unde pot fi accesate informații privind documentele strategice, planurile și rapoartele anuale ale cercetării științifice, activitatea de cercetare științifică fundamentală și aplicată, rezultatele anuale ale cercetării științifice, centrele de cercetare științifică, Analele științifice, sesiuni de comunicări științifice etc.

• A fost elaborat un **Cod etic de bune practici** în cercetarea științifică, care reunește principii, proceduri, standarde și metodologii, prin care se **fundamentează rezultatele cercetării științifice** și, ulterior, asigură înregistrarea, raportarea, diseminarea, aplicarea, exploatarea și utilizarea acestora, în lumina respectării proprietății intelectuale.

• În luna februarie 2008, Senatul USH a aprobat **strategia de cercetare științifică a Universității Spiru Haret pentru perioada 2007-2013**.

Strategia USH a fost elaborată și adaptată, ulterior, în mod permanent, în concordanță cu liniile directoare ale cercetării științifice românești, așa cum sunt precizate în legislație (Ordonanța nr. 57 din

16 august 2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică – modificată și completată și Legea nr. 319 din 8 iulie 2003 privind Statutul personalului de cercetare-dezvoltare) și, totodată, în: *Strategia în domeniul cercetării, dezvoltării și inovării* (CDI) pentru un orizont larg, *2007- 2013* aprobată prin Legea nr. 217/2007, concretizată prin *Planul național al cercetării dezvoltării inovării pentru perioada 2007-2013* (aprobat prin HG 475/2007), precum și cu *Strategia*

parte. Aceste planuri stabilesc teme de *cercetare științifică fundamentală și aplicativă*, corelate cu programele europene și naționale de finanțare, ale mediului de afaceri și ale USH. S-a solicitat facultăților să își adapteze Planurile de cercetare științifică pe anul 2009 atât la nivelul facultăților, dar mai ales la nivelul catedrelor, a centrelor de cercetare și, chiar, individual, al cadrelor didactice. S-a avut în vedere ca temele de cercetare științifică alese să se circumscrie viziunii strategice a fiecărui domeniu în parte și să orienteze

și programeze cercetarea științifică la nivelul fiecărei facultăți. Aceste documente, aprobate de Senatul USH, au permis **monitorizarea și evaluarea continuă a calității** activității de cercetare științifică și a rezultatelor sale, obligând, totodată, *impunerea de schimbări permanente, dar necesare*.

La sfârșitul anului 2008, toate facultățile USH aveau întocmite documentele programatice de planificare și orientare strategică a cercetării științifice (Strategii și Planuri de cercetare științifice).

Se află în curs de actualizare noile strategii și planuri de cercetare științifică, în conformitate cu noile determinante ale crizei economico-financiare globale, care afectează profund, inclusiv în plan social, și țara noastră.

• **Monitorizarea calității cercetării științifice în USH** a fost un deziderat încă de la înființarea universității și se circumscrie criteriilor de evaluare europene, prin *Procesul Bologna* și *Strategia Lisabona*, iar la nivel național se integrează legislația și standardele românești, prin instituțiile sale specializate ANCS și CNCIS.

Cercetarea științifică în USH este organizată pe baza unor **proceduri, norme și reglementări**, care stabilesc **monitorizarea și evaluarea** rezultatelor. Câteva exemple: Regulamentul cercetării științifice; Metodologia aprecierii calității cercetării; Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a centrelor de cercetare; Proceduri de monitorizare și evaluare la nivel de facultate, catedre și fiecare cadru didactic; etc. Toate aceste documente sunt cuprinse în *Manualul Calității Învățământului și Cercetării Științifice*.

• **Finanțarea cercetării științifice în USH** se face pe trei niveluri:

1. Un procent de **25 % din remunerația fiecărui cadru didactic** este dedicat sprijinirii activităților de cercetare științifică individuală;

2. Un fond special anual de **un milion de EURO**, aprobat de către Senatul USH, dedicat finanțării unor proiecte de cercetare științifică care vizează deosebi îmbunătățirea conținutului științific al cursurilor universitare și al sistemului de învățământ în general;

3. **Sume obținute din cercetarea științifică aplicativă** (contractuală), de granturi/proiecte internaționale (FP7, Erasmus, Leonardo da Vinci, COST, structurale, private etc.) ori naționale (Academia Română, CNCIS, ANCS etc.). În anul 2008 valoarea totală a acestor venituri aproape s-a triplat față de anii anteriori.

Ținta USH, în privința atragerii de fonduri mai consistente pentru sprijinirea dezvoltării cercetării științifice, vizează atragerea de surse de finanțare externe, atât prin donații, sponsorizări, dar mai ales prin multiplicarea participării masive la contracte/granturi/proiecte de cercetare științifică, interne și internaționale, sporind numărul parteneriatelor și consorțiilor de instituții de cercetare și universități din România, dar mai ales din statele membre ale Uniunii Europene.

• **Mecanismele de management al calității** cercetării științifice la nivelul USH:

1. **Tabele tip CNCIS**, pentru înregistrarea individuală a activității științifice a cadrelor didactice;

2. **Raportul de evaluare semestrială și anuală** a cercetării științifice și **ANEXELE** sale numerice;

3. **Procedura de cuantificare a performanțelor cadrelor didactice** în cercetarea științifică, cu **Fișa de autoevaluare și Grila de Punctaj**.

(Urmare din pag. 1)

Din amintita concluzie aristotelică, sunt de reținut identificarea fericirii cu virtutea și accentul pus de filosof pe faptul că este vorba de virtute ca act, iar nu ca simplu habitus, ca dispoziție habituală. Cu alte cuvinte, pentru obținerea fericirii este necesar ca dispoziția spre virtute să fie actualizată, pusă în act. Fericirea nu este ceva dat omului, ci se cucerește de către om.

În timpurile moderne, Kant a conceput și el fericirea ca scop al omului și a susținut că se obține prin înclinație, adică prin satisfacerea intereselor și scopurilor individuale, dar nu prin orice fel de înclinație, ci printr-una conformă datoriei morale, iar nu contrară acesteia. Potrivit lui, fericirea, ca stare subiectivă benefică, nu se reduce la virtute, scopul vieții morale fiind datoria, dar considera că virtutea (datoria) conferă omului demnitatea de a fi fericit. „Binele suprem (ca

principală condiție a Binelui suveran) este moralitatea, iar fericirea constituie, desigur, al doilea element al Binelui suveran, dar totuși astfel încât el să nu fie decât consecința moralmente condiționată, însă totuși necesară a moralității.”

În viziunea kantiană, satisfacerea unei înclinații contrare datoriei nu poate produce decât o pseudofericire, o fericire aparentă, cum ar fi satisfacția unui răufăcător pentru reușita fapte sale, mulțumire care oricând poate trece în contrariul ei, în remușcare și suferință. Fericirea propriu-zisă nu poate să aparțină decât celui care își realizează interesele, dar, totodată, se comportă moral, pentru că numai acesta nu are motive de reproș și regrete.

În fond, într-un fel sau altul, și Aristotel și Kant au înțeles fericirea în corelație cu conduita morală și, deci, cu sensul vieții, întrucât, așa cum preciza Kant, viața morală presupune tocmai realizarea umanității existente atât în noi,

nerestricționat ce beneficiază de o indexare relevantă (chiar ISI). În teoria categoriilor, cea mai importantă revistă (*Theory and Applications of Categories*) este gratuită.

IF evaluează numărul de citări timp de doi (uneori trei) ani de la publicare. Pentru domenii precum medicina sau chimia este avantajos, nu și pentru economie sau științe sociale, care încă citează clasici. Parametri convenționali sunt indicele de citare pentru articole și IF pentru reviste academice. El Naschie este un autor citat foarte des, însumând 3.049 citări în ISI Web of Science. Deoarece majoritatea articolelor sale sunt publicate în *CSF*, acest fapt determină o creștere semnificativă a IF pentru această revistă. Procentul de autocitări (definit ca numărul de articole în care El Naschie își citează propriile lucrări ca o fracție a numărului total de articole ce citează articolele sale) este de 32%. Indicele calității revistei este IF, calculat de Thomson Scientific, care determină calitatea revistei prin metoda împărțirii numărului de citări primite dinpre publicațiile indexate de Thomson Scientific la numărul de articole din revistă (ca atare, nu se calculează valoarea fiecărui articol în parte, ci valoarea revistei în ansamblu). Ca rezultat al unui număr mare de citări în cadrul propriilor articole, *CSF* a obținut un IF mai mare decât al oricărei reviste din aria matematicii. După cum remarcă Ben Webster, publicații din alte domenii decât matematica au un IF mai mare întrucât includ articole mai multe și mai scurte, ținând astfel să se citeze mai des între ele (*eigenfactor*, un demers

alternativ ce folosește un algoritim inspirat de Google, oferă o evaluare mult mai exactă, plasând *CSF* pe locul 130 în aria matematicii).

Yves Gingras arată că El Naschie editează o altă revistă (împreună cu Ji-Huan He), care are în mare măsură aceleași caracteristici ca și *CSF*: *International Journal of Non Linear Sciences and Numerical Simulations* (*JNLNS*), ce apare din 2000. El Naschie și Ji-Huan He au publicat cel mai mult în această revistă (19, respectiv 24 de articole, între 2000 and 2008). Ca și El Naschie, care a publicat 97% din articolele sale în aceste două reviste (322 în *CSF* și 19 în *JNLNS*), Ji-Huan He a acoperit un amplu spațiu în revistă. Procentul de autocitări (definit ca numărul de articole în care El Naschie își citează propriile lucrări ca o fracție a numărului total de articole ce citează articolele sale) este de 32%. Indicele calității revistei este IF, calculat de Thomson Scientific, care determină calitatea revistei prin metoda împărțirii numărului de citări primite dinpre publicațiile indexate de Thomson Scientific la numărul de articole din revistă (ca atare, nu se calculează valoarea fiecărui articol în parte, ci valoarea revistei în ansamblu). Ca rezultat al unui număr mare de citări în cadrul propriilor articole, *CSF* a obținut un IF mai mare decât al oricărei reviste din aria matematicii. După cum remarcă Ben Webster, publicații din alte domenii decât matematica au un IF mai mare întrucât includ articole mai multe și mai scurte, ținând astfel să se citeze mai des între ele (*eigenfactor*, un demers

alternativ ce folosește un algoritim inspirat de Google, oferă o evaluare mult mai exactă, plasând *CSF* pe locul 130 în aria matematicii).

Yves Gingras arată că El Naschie editează o altă revistă (împreună cu Ji-Huan He), care are în mare măsură aceleași caracteristici ca și *CSF*: *International Journal of Non Linear Sciences and Numerical Simulations* (*JNLNS*), ce apare din 2000. El Naschie și Ji-Huan He au publicat cel mai mult în această revistă (19, respectiv 24 de articole, între 2000 and 2008). Ca și El Naschie, care a publicat 97% din articolele sale în aceste două reviste (322 în *CSF* și 19 în *JNLNS*), Ji-Huan He a acoperit un amplu spațiu în revistă. Procentul de autocitări (definit ca numărul de articole în care El Naschie își citează propriile lucrări ca o fracție a numărului total de articole ce citează articolele sale) este de 32%. Indicele calității revistei este IF, calculat de Thomson Scientific, care determină calitatea revistei prin metoda împărțirii numărului de citări primite dinpre publicațiile indexate de Thomson Scientific la numărul de articole din revistă (ca atare, nu se calculează valoarea fiecărui articol în parte, ci valoarea revistei în ansamblu). Ca rezultat al unui număr mare de citări în cadrul propriilor articole, *CSF* a obținut un IF mai mare decât al oricărei reviste din aria matematicii. După cum remarcă Ben Webster, publicații din alte domenii decât matematica au un IF mai mare întrucât includ articole mai multe și mai scurte, ținând astfel să se citeze mai des între ele (*eigenfactor*, un demers

alternativ ce folosește un algoritim inspirat de Google, oferă o evaluare mult mai exactă, plasând *CSF* pe locul 130 în aria matematicii).

Yves Gingras arată că El Naschie editează o altă revistă (împreună cu Ji-Huan He), care are în mare măsură aceleași caracteristici ca și *CSF*: *International Journal of Non Linear Sciences and Numerical Simulations* (*JNLNS*), ce apare din 2000. El Naschie și Ji-Huan He au publicat cel mai mult în această revistă (19, respectiv 24 de articole, între 2000 and 2008). Ca și El Naschie, care a publicat 97% din articolele sale în aceste două reviste (322 în *CSF* și 19 în *JNLNS*), Ji-Huan He a acoperit un amplu spațiu în revistă. Procentul de autocitări (definit ca numărul de articole în care El Naschie își citează propriile lucrări ca o fracție a numărului total de articole ce citează articolele sale) este de 32%. Indicele calității revistei este IF, calculat de Thomson Scientific, care determină calitatea revistei prin metoda împărțirii numărului de citări primite dinpre publicațiile indexate de Thomson Scientific la numărul de articole din revistă (ca atare, nu se calculează valoarea fiecărui articol în parte, ci valoarea revistei în ansamblu). Ca rezultat al unui număr mare de citări în cadrul propriilor articole, *CSF* a obținut un IF mai mare decât al oricărei reviste din aria matematicii. După cum remarcă Ben Webster, publicații din alte domenii decât matematica au un IF mai mare întrucât includ articole mai multe și mai scurte, ținând astfel să se citeze mai des între ele (*eigenfactor*, un demers

alternativ ce folosește un algoritim inspirat de Google, oferă o evaluare mult mai exactă, plasând *CSF* pe locul 130 în aria matematicii).

Yves Gingras arată că El Naschie editează o altă revistă (împreună cu Ji-Huan He), care are în mare măsură aceleași caracteristici ca și *CSF*: *International Journal of Non Linear Sciences and Numerical Simulations* (*JNLNS*), ce apare din 2000. El Naschie și Ji-Huan He au publicat cel mai mult în această revistă (19, respectiv 24 de articole, între 2000 and 2008). Ca și El Naschie, care a publicat 97% din articolele sale în aceste două reviste (322 în *CSF* și 19 în *JNLNS*), Ji-Huan He a acoperit un amplu spațiu în revistă. Procentul de autocitări (definit ca numărul de articole în care El Naschie își citează propriile lucrări ca o fracție a numărului total de articole ce citează articolele sale) este de 32%. Indicele calității revistei este IF, calculat de Thomson Scientific, care determină calitatea revistei prin metoda împărțirii numărului de citări primite dinpre publicațiile indexate de Thomson Scientific la numărul de articole din revistă (ca atare, nu se calculează valoarea fiecărui articol în parte, ci valoarea revistei în ansamblu). Ca rezultat al unui număr mare de citări în cadrul propriilor articole, *CSF* a obținut un IF mai mare decât al oricărei reviste din aria matematicii. După cum remarcă Ben Webster, publicații din alte domenii decât matematica au un IF mai mare întrucât includ articole mai multe și mai scurte, ținând astfel să se citeze mai des între ele (*eigenfactor*, un demers

alternativ ce folosește un algoritim inspirat de Google, oferă o evaluare mult mai exactă, plasând *CSF* pe locul 130 în aria matematicii).

Yves Gingras arată că El Naschie editează o altă revistă (împreună cu Ji-Huan He), care are în mare măsură aceleași caracteristici ca și *CSF*: *International Journal of Non Linear Sciences and Numerical Simulations* (*JNLNS*), ce apare din 2000. El Naschie și Ji-Huan He au publicat cel mai mult în această revistă (19, respectiv 24 de articole, între 2000 and 2008). Ca și El Naschie, care a publicat 97% din articolele sale în aceste două reviste (322 în *CSF* și 19 în *JNLNS*), Ji-Huan He a acoperit un amplu spațiu în revistă. Procentul de autocitări (definit ca numărul de articole în care El Naschie își citează propriile lucrări ca o fracție a numărului total de articole ce citează articolele sale) este de 32%. Indicele calității revistei este IF, calculat de Thomson Scientific, care determină calitatea revistei prin metoda împărțirii numărului de citări primite dinpre publicațiile indexate de Thomson Scientific la numărul de articole din revistă (ca atare, nu se calculează valoarea fiecărui articol în parte, ci valoarea revistei în ansamblu). Ca rezultat al unui număr mare de citări în cadrul propriilor articole, *CSF* a obținut un IF mai mare decât al oricărei reviste din aria matematicii. După cum remarcă Ben Webster, publicații din alte domenii decât matematica au un IF mai mare întrucât includ articole mai multe și mai scurte, ținând astfel să se citeze mai des între ele (*eigenfactor*, un demers

alternativ ce folosește un algoritim inspirat de Google, oferă o evaluare mult mai exactă, plasând *CSF* pe locul 130 în aria matematicii).

Yves Gingras arată că El Naschie editează o altă revistă (împreună cu Ji-Huan He), care are în mare măsură aceleași caracteristici ca și *CSF*: *International Journal of Non Linear Sciences and Numerical Simulations* (*JNLNS*), ce apare din 2000. El Naschie și Ji-Huan He au publicat cel mai mult în această revistă (19, respectiv 24 de articole, între 2000 and 2008). Ca și El Naschie, care a publicat 97% din articolele sale în aceste două reviste (322 în *CSF* și 19 în *JNLNS*), Ji-Huan He a acoperit un amplu spațiu în revistă. Procentul de autocitări (definit ca numărul de articole în care El Naschie își citează propriile lucrări ca o fracție a numărului total de articole ce citează articolele sale) este de 32%. Indicele calității revistei este IF, calculat de Thomson Scientific, care determină calitatea revistei prin metoda împărțirii numărului de citări primite dinpre publicațiile indexate de Thomson Scientific la numărul de articole din revistă (ca atare, nu se calculează valoarea fiecărui articol în parte, ci valoarea revistei în ansamblu). Ca rezultat al unui număr mare de citări în cadrul propriilor articole, *CSF* a obținut un IF mai mare decât al oricărei reviste din aria matematicii. După cum remarcă Ben Webster, publicații din alte domenii decât matematica au un IF mai mare întrucât includ articole mai multe și mai scurte, ținând astfel să se citeze mai des între ele (*eigenfactor*, un demers

alternativ ce folosește un algoritim inspirat de Google, oferă o evaluare mult mai exactă, plasând *CSF* pe locul 130 în aria matematicii).

Yves Gingras arată că El Naschie editează o altă revistă (împreună cu Ji-Huan He), care are în mare măsură aceleași caracteristici ca și *CSF*: *International Journal of Non Linear Sciences and Numerical Simulations* (*JNLNS*), ce apare din 2000. El Naschie și Ji-Huan He au publicat cel mai mult în această revistă (19, respectiv 24 de articole, între 2000 and 2008). Ca și El Naschie, care a publicat 97% din articolele sale în aceste două reviste (322 în *CSF* și 19 în *JNLNS*), Ji-Huan He a acoperit un amplu spațiu în revistă. Procentul de autocitări (definit ca numărul de articole în care El Naschie își citează propriile lucrări ca o fracție a numărului total de articole ce citează articolele sale) este de 32%. Indicele calității revistei este IF, calculat de Thomson Scientific, care determină calitatea revistei prin metoda împărțirii numărului de citări primite dinpre publicațiile indexate de Thomson Scientific la numărul de articole din revistă (ca atare, nu se calculează valoarea fiecărui articol în parte, ci valoarea revistei în ansamblu). Ca rezultat al unui număr mare de citări în cadrul propriilor articole, *CSF* a obținut un IF mai mare decât al oricărei reviste din aria matematicii. După cum remarcă Ben Webster, publicații din alte domenii decât matematica au un IF mai mare întrucât includ articole mai multe și mai scurte, ținând astfel să se citeze mai des între ele (*eigenfactor*, un demers

alternativ ce folosește un algoritim inspirat de Google, oferă o evaluare mult mai exactă, plasând *CSF* pe locul 130 în aria matematicii).

Yves Gingras arată că El Naschie editează o altă revistă (împreună cu Ji-Huan He), care are în mare măsură aceleași caracteristici ca și *CSF*: *International Journal of Non Linear Sciences and Numerical Simulations* (*JNLNS*), ce apare din 2000. El Naschie și Ji-Huan He au publicat cel mai mult în această revistă (19, respectiv 24 de articole, între 2000 and 2008). Ca și El Naschie, care a publicat 97% din articolele sale în aceste două reviste (322 în *CSF* și 19 în *JNLNS*), Ji-Huan He a acoperit un amplu spațiu în revistă. Procentul de autocitări (definit ca numărul de articole în care El Naschie își citează propriile lucrări ca o fracție a numărului total de articole ce citează articolele sale) este de 32%. Indicele calității revistei este IF, calculat de Thomson Scientific, care determină calitatea revistei prin metoda împărțirii numărului de citări primite dinpre publicațiile indexate de Thomson Scientific la numărul de articole din revistă (ca atare, nu se calculează valoarea fiecărui articol în parte, ci valoarea revistei în ansamblu). Ca rezultat al unui număr mare de citări în cadrul propriilor articole, *CSF* a obținut un IF mai mare decât al oricărei reviste din aria matematicii. După cum remarcă Ben Webster, publicații din alte domenii decât matematica au un IF mai mare întrucât includ articole mai multe și mai scurte, ținând astfel să se citeze mai des între ele (*eigenfactor*, un demers

alternativ ce folosește un algoritim inspirat de Google, oferă o evaluare mult mai exactă, plasând *CSF* pe locul 130 în aria matematicii).

Yves Gingras arată că El Naschie editează o altă revistă (împreună cu Ji-Huan He), care are în mare măsură aceleași caracteristici ca și *CSF*: *International Journal of Non Linear Sciences and Numerical Simulations* (*JNLNS*), ce apare din 2000. El Naschie și Ji-Huan He au publicat cel mai mult în această revistă (19, respectiv 24 de articole, între 2000 and 2008). Ca și El Naschie, care a publicat 97% din articolele sale în aceste două reviste (322 în *CSF* și 19 în *JNLNS*), Ji-Huan He a acoperit un amplu spațiu în revistă. Procentul de autocitări (definit ca numărul de articole în care El Naschie își citează propriile lucrări ca o fracție a numărului total de articole ce citează articolele sale) este de 32%. Indicele calității revistei este IF, calculat de Thomson Scientific, care determină calitatea revistei prin metoda împărțirii numărului de citări primite dinpre publicațiile indexate de Thomson Scientific la numărul de articole din revistă (ca atare, nu se calculează valoarea fiecărui articol în parte, ci valoarea revistei în ansamblu). Ca rezultat al unui număr mare de citări în cadrul propriilor articole, *CSF* a obținut un IF mai mare decât al oricărei reviste din aria matematicii. După cum remarcă Ben Webster, publicații din alte domenii decât matematica au un IF mai mare întrucât includ articole mai multe și mai scurte, ținând astfel să se citeze mai des între ele (*eigenfactor*, un demers

alternativ ce folosește un algoritim inspirat de Google, oferă o evaluare mult mai exactă, plasând *CSF* pe locul 130 în aria matematicii).

Yves Gingras arată că El Naschie editează o altă revistă (împreună cu Ji-Huan He), care are în mare măsură aceleași caracteristici ca și *CSF*: *International Journal of Non Linear Sciences and Numerical Simulations* (*JNLNS*), ce apare din 2000. El Naschie și Ji-Huan He au publicat cel mai mult în această revistă (19, respectiv 24 de articole, între 2000 and 2008). Ca și El Naschie, care a publicat 97% din articolele sale în aceste două reviste (322 în *CSF* și 19 în *JNLNS*), Ji-Huan He a acoperit un amplu spațiu în revistă. Procentul de autocitări (definit ca numărul de articole în care El Naschie își citează propriile lucrări ca o fracție a numărului total de articole ce citează articolele sale) este de 32%. Indicele calității revistei este IF, calculat de Thomson Scientific, care determină calitatea revistei prin metoda împărțirii numărului de citări primite dinpre publicațiile indexate de Thomson Scientific la numărul de articole din revistă (ca atare, nu se calculează valoarea fiecărui articol în parte, ci valoarea revistei în ansamblu). Ca rezultat al unui număr mare de citări în cadrul propriilor articole, *CSF* a obținut un IF mai mare decât al oricărei reviste din aria matematicii. După cum remarcă Ben Webster, publicații din alte domenii decât matematica au un IF mai mare întrucât includ articole mai multe și mai scurte, ținând astfel să se citeze mai des între ele (*eigenfactor*, un demers

alternativ ce folosește un algoritim inspirat de Google, oferă o evaluare mult mai exactă, plasând *CSF* pe locul 130 în aria matematicii).

Yves Gingras arată că El Naschie editează o altă revistă (împreună cu Ji-Huan He), care are în mare măsură aceleași caracteristici ca și *CSF*: *International Journal of Non Linear Sciences and Numerical Simulations* (*JNLNS*), ce apare din 2000. El Naschie și Ji-Huan He au publicat cel mai mult în această revistă (19, respectiv 24 de articole, între 2000 and 2008). Ca și El Naschie, care a publicat 97% din articolele sale în aceste două reviste (322 în *CSF* și 19 în *JNLNS*), Ji-Huan He a acoperit un amplu spațiu în revistă. Procentul de autocitări (definit ca numărul de articole în care El Naschie își citează propriile lucrări ca o fracție a numărului total de articole ce citează articolele sale) este de 32%. Indicele calității revistei este IF, calculat de Thomson Scientific, care determină calitatea revistei prin metoda împărțirii numărului de citări primite dinpre publicațiile indexate de Thomson Scientific la numărul de articole din revistă (ca atare, nu se calculează valoarea fiecărui articol în parte, ci valoarea revistei în ansamblu). Ca rezultat al unui număr mare de citări în cadrul propriilor articole, *CSF* a obținut un IF mai mare decât al oricărei reviste din aria matematicii. După cum remarcă Ben Webster, publicații din alte domenii decât matematica au un IF mai mare întrucât includ articole mai multe și mai scurte, ținând astfel să se citeze mai des între ele (*eigenfactor*, un demers

alternativ ce folosește un algoritim inspirat de Google, oferă o evaluare mult mai exactă, plasând *CSF* pe locul 130 în aria matematicii).

Yves Gingras arată că El Naschie editează o altă revistă (împreună cu Ji-Huan He), care are în mare măsură aceleași caracteristici ca și *CSF*: *International Journal of Non Linear Sciences and Numerical Simulations* (*JNLNS*), ce apare din 2000. El Naschie și Ji-Huan He au publicat cel mai mult în această revistă (19, respectiv 24 de articole, între 2000 and 2008). Ca și El Naschie, care a publicat 97% din articolele sale în aceste două reviste (322 în *CSF* și 19 în *JNLNS*), Ji-Huan He a acoperit un amplu spațiu în revistă. Procentul de autocitări (definit ca numărul de articole în care El Naschie își citează propriile lucrări ca o fracție a numărului total de articole ce citează articolele sale) este de 32%. Indicele calității revistei este

epistola a XI-a

Dragă cititoare,
Dragă cititorule,
Învierea este un miracol creștin. Hristos a înviat. Celor din morminte le-a dăruit viață. După săptămâna patimilor și răstignire, după coborârea de pe cruce și urcarea la cer urmează sfânta înviere. « Eu sunt învierea și viața », rostește Iisus Hristos. Mântuitorul este Fiul lui Dumnezeu. Învierea este sârbătoarea luminii. Aceasta reprezintă simbolul biruinței vieții asupra morții, al biruinței neprihăniei față de păcat. Învierea este o tăină. Ea nu se poate înțelege cu puterile trupesti sau lumești.

« A trecut oboseala nevoinelor, dar să nu treacă răvna faptelor bune. S-a dus postul, dar să rămână evlavia. A trecut postul cel trupeș, dar n-a trecut postul duhovnicesc », povătuiește Sfântul Ioan Gură de Aur. Iisus Hristos a dorit să prăznuiască Paștele împreună cu noi, euharistia fiind unul dintre sacramentele creștine, dar tot la fel a dorit să prăznuiască și Învierea.

Dumneata, care porți credința în suflet și în cuget, în noaptea învierii mergi la biserică pentru a participa la slujbă și a lua lumină. Această lumină nu se stinge nicodată. Păstrează-o cu sfințenie în sufletul tău!

Sperarea coafei de ou are înțeles cosmogonic, dar poate reprezenta și o sfărâmare

epistole

a cochiliei ignoranței, o descătușare a energilor ființei spre mântuire, libertate și nemurire sau o renaștere.

În fiecare primăvară, anul se reînnoiește și natura reînvie. Mugurul se deschide, floarea se iese din pământ, fructul mijeste printr frunzele copacului, păsările triluie, puil sparge gdoacea, iar ursul iese din bărlg. Ciclul viață-moarte-renăștere se repetă la nesfârșit sub cerul senin al nemuririi.

« Mrtyor ma amrtam gamaya » (Condu-mă de la moarte la nemurire), după cum citim în « Brhadaranyaka Upani'ad ». De la viață și trăire la nemurire. De la moarte și murire la nemurire.

Un vis frumos este nemurirea, dar și un ideal. Nicidecum nu este o iluzie. Credința în nemurire ne ajută în ceea ce privește două nevoi majore din viața noastră: 1) refacerea legăturii cu Dumnezeu, absolutul, metafizicul, cosmicul, sacral și 2) vindecarea de frica de moarte.

Cea mai frumoasă lecție pe care o ținea Zalmoxis neamurilor tragice era nemurirea sufletului. El îi învăța că ei nu mor, ci se duc să se reîncească în ceruri cu zeul. Lecția lui Zalmoxis o putem regăsi povestită de nemuritorul poet Ovidius, în romanul « Dieu este ne en exil » (Dumnezeu s-a născut în exil), scris de nemuritorul prozator Vintilă Horia.

Să-i pomenim pe cei ce au trecut înaintea noastră! Ei nu se mai întorc aici, prin artă și, mai ales, prin creație, omul este nemuritor. Constantin Brâncuși cunoștea faptul că cel ce înalță o construcție megalitică devine nemuritor și, totodată, asigură nemurirea neamului cărui îi destinează opera de artă. Tocmai de aceea, el a proiectat și a realizat capodopere a sa, reunind într-un ansamblu, tocmai aici în România, la Târgu-Jiu.

Dragă prietenă, dragă prietene, cum îți mai merge? Te rog fă un pas înapoi și privește ceea ce ai realizat în viață până acum. Continuă să visezi, să crezi și să crezi!

În epistola a douăsprezecea, ți-aș scrie despre creativitate! Paște fericit! Lumină, credință și speranță! Hristos a înviat!

Cu sinceritate,

al domniei tale,
Mircea Iltu

O istorie a presei românești în pagini antologice

Odinioară ca și acum

Valeriu RÂPEANU

George Mihail-Zamfirescu (1898-1939), autorul comediei tragice *Domnișoara Nastasia* (1927) și al romanului *Maidanul cu dragoste* (1933), s-a impus în literatura română ca scriitorul care a adus în prim plan dramele lumii de la periferia orașelor, cele două opere fiind emblematice în acest sens. Nu sunt singurele sale lucrări literare comedia amară „Idolul și Ion Anapoda” ține și acum afișul primei scene a țării.

Într-o viață scurtă, măcinată de boală și de sărăcie, George Mihail-Zamfirescu s-a dedicat perioade mai întinse de timp și gazetăriei, dovedind o solidaritate exemplară cu lumea umilă a periferiei bucureștene

unde s-a născut și a petrecut copilăria, adolescența și tinerețea.

Am publicat o selecție din activitatea sa publicistică în volumul *Mărturie în Contemporaneitate*, Editura Minerva, 1974, o nouă ediție în 1984.

Astăzi publicăm două articole semnate de G.M. Zamfirescu, cel dintâi apărut în ziarul *Facla* din 24 august 1932, se intitulază „Ce vor aduce experții”. Așa cum se arată în același ziar misiunea experților Ligii Națiunilor era „de a întocmi un program de refacere economică și financiară, în temeiul căruia se va stabili bugetul anului pe exercițiul 1933, bazat pe cu totul alte criterii decât cele de până acum”. Cel de al doilea articol se intitulează „Experții

au venit, ne-au salvat și pleacă” și a apărut tot în *Facla*, din 15 septembrie 1932. În *Facla* din 3 septembrie, se spunea în legătură cu această vizită: „Gravitatea și urgența problemelor economico-financiare din țările agricole din centrul și sud-estul Europei au îndemnat Conferința de la Lausanne să inițieze cercetarea, cu un ceas mai devreme, a situației speciale în care se găsește regiunea agricolă a Europei, pentru a ajunge, în sfârșit, la un program de măsuri practice pentru îndreptarea stării de lucruri alarmante din această parte a Europei”.

Prin „plata couponului” se înțelegea plata notelor imprumutului. Cine are urechi de auzit... să audă!

Am venit, ne-au salvat și pleacă” și a apărut tot în *Facla*, din 15 septembrie 1932. În *Facla* din 3 septembrie, se spunea în legătură cu această vizită: „Gravitatea și urgența problemelor economico-financiare din țările agricole din centrul și sud-estul Europei au îndemnat Conferința de la Lausanne să inițieze cercetarea, cu un ceas mai devreme, a situației speciale în care se găsește regiunea agricolă a Europei, pentru a ajunge, în sfârșit, la un program de măsuri practice pentru îndreptarea stării de lucruri alarmante din această parte a Europei”.

Prin „plata couponului” se înțelegea plata notelor imprumutului. Cine are urechi de auzit... să audă!

George Mihail-ZAMFIRESCU

Ce vor aduce experții?

Peste câteva zile vor sosi în țară experții de la Liga Națiunilor, invitați de guvernul român să colaboreze la reorganizarea structurală a statului.

În fruntea subcomitetului financiar de patru, va veni un mare economist, sir Otto Niemeyer.

Care vor fi măsurile ce ni se vor recomanda, pentru echilibrarea balanței bugetare, ne putem ușor închipui, având în vedere că, la o situație egală – în Brazilia, de pildă – aceeași comisiune a indicat: reduceri sângeroase, amputări radicale în absolut toate capitolele bugetului.

Așadar, povestea pe care o știm de mult: sfaturi, economii, reduceri, concedieri.

Când guvernul român a înțeles, recent, să solicite ajutorul înaltului for internațional de la Geneva, a avut în vedere un concurs efectiv.

Îl vom avea? Nu suntem la prima cerere de economii și de amputări bugetare.

Nu vom șovăi să mărturisim că, într-o largă măsură, situația precară, din punct de vedere economic și financiar, în care ne zbatem azi, este un rezultat

firesc al romantismului cu care am înțeles să experimentăm, fără murmur, fără întrebare, programele salvatoare cu care au venit la noi, în răstimpuri, toate comisiunile și subcomisiunile străine, mai mult sau mai puțin experte.

Am economisit, am redus fără măsură și fără să ne întrebăm ce repercusiuni vor avea toate aceste amputări suportate cu stoicism.

Am concediat fără să anticipăm urmările.

A fost un timp când problema șomajului, la noi, era aproape inexistentă. Astăzi șomajul muncitoresc și intelectual începe să preocupe în mod serios guvernul, căci problema are și o latură de securitate internă.

Clasa funcționarească a ajuns, în urma numeroaselor reduceri, o luma de cerșetori și de umbre. Pensionarii nu și-au primit încă restanțele, furnizorii statului în genere și cei ai armatei, îndeosebi, sunt neplățiți. Nesiguranța crește pretutindeni și de pretutindeni ură dispare.

Am ajuns la o limită extremă a mizeriei.

Nu mai avem ce face cu sfaturile, de oriunde și de la oricine ar veni! Am colecționat destule programe salvatoare, am tăiat de prea multe ori, și cu să ne mai putem impune un nou sacrificiu.

Nu mai avem curaj să ni-l impunem!

Astăzi avem nevoie de ajutor – de ajutor efectiv, eficace, neprecupețit. Repetăm: fără să ni se ceară sacrificii, fără condițiuni care să prevadă alte reduceri, alte imputări în buget, alte concedieri.

Să înțelegem că e singura soluție posibilă, singura salvatoare, singura modalitate care să asigure, printre altele, și plata couponului datoritorilor externe exigibile.

Dealtfel, neplata acestui coupon ar fi singurul sacrificiu ce ni s-ar mai putea cere...

Pentru evitarea tuturor surprizelor pe care, până acum, am luptat îndrăgănit să le preîntâmpinăm, avem nevoie de un ajutor cert, efectiv, necondiționat, pentru o reală reconstituire și valorificare a statului. (*Facla*, 24 august 1932)

S-a spus, nu o dată, că experții – pe care-i așteptau cercurile financiare de la noi ca pe niște mântuitori – nu vor putea să ne salveze, fie printr-un eventual nou împrumut, pe care ni l-ar înlesni, și cu atât mai puțin prin sfaturi cu care – repetăm – nu mai avem ce face.

De fapt, în privința împrumutului pe care am face bine să nu-l mai așteptăm – ca să ne putem gândi în liniște și singuri la o soluție mai limpede și mai sigură de succes – nu ne surpă perspectivele.

„L'Etatle dunairene – scrie ziarul *L'Oeuvre*, în legătură cu conferința de la Stresa – își expun deficitul asemeni cerșetorilor ce își etalează rânile la ușa bisericilor. Și cer împrumuturi cum ar cere alții pomană...”

Ar fi a acestei situații, constată confratele parizian, Franța nu poate să facă altceva decât, „să fie mai dărnăic cu sfaturi decât cu aur”.

În definitiv, Franța face foarte bine că dă, atunci când i se cer, sfaturi noi. Am cerut și noi de câteva ori și ne-am mințit sărăcia de azi pe mâine.

Am fi foarte bucurosi să ne-o mai putem minți și acum – ca să avem, cel puțin, cu ce ne plăti couponul...

Dar asta e altă problemă. Oricum, poate că nu ar strica, dacă – și în privința plății couponului – am cere sfaturi tot de la sora noastră mai mare și mai latină.

Din moment ce e singurul ajutor pe care i-l putem solicita, de ce să nu mergem tot pe drumul ce ne-a adus – cu experții de ne-am – în pragul falimentului?

Ar fi un gest de înaltă valoare morală. (*Facla*, 15 septembrie 1932)

București 550

REFLECȚII LA DEZVOLTAREA URBANISTICĂ A BUCUREȘTILOR (IX)

„Un copac crește în zeci, sute de ani; o casă o poți face într-un an”

(Urmare din pag. 1)

Înfățișarea actuală este datorată, din anul 1910, arhitectului F. Rebhuhn, care a amenajat și lacul existent. Nu voi aminti aici de punctele de atracție ale acestui parc vestit, care oferă atâtea momente de relaxare pentru bucureșteni și pentru cei în trecere prin capitală.

Ceea ce vreau să prezint acum este un detaliu minunat, despre care ne atrăgea atenția, la cursul de Peisagistică din facultate, profesorul arhitect peisagist Valentin Donose: marele covor de verdeță centrat pe intrarea principală de la bulevard, perceput ca o suprafață neîntreruptă, deci netăiată vizual de aleile asfaltate transversale, așa încât oamenii care îl traversează par că pășesc pe el, într-o stare de grație...

Alt parc vestit al Bucureștilor, amplasat în zona Filaret, este Parcul Carol I, proiectat în anul 1900 și inaugurat în 1906, pentru celebrarea a 40 de ani de domnie ai regelui Carol I.

La realizarea parcului și a pavilionelor expoziției, organizate în anul 1906, au lucrat: arhitectul peisagist francez E. Redont, arhitecți români Ștefan Burcuș, Victor Ștefănescu, I.D. Berindei, sculptorii Dimitrie Paciurea, Frederik Storck, Filip Marin, inginerii Elie Radu și Grant. La inaugurarea din anul 1906, primarul Romei, contele de San Martino, a adus în dar Bucureștiului statuia reprezentând Lupoacica Capitolină. Parcul, care se întinde pe o suprafață de cea 45 de hectare, va constitui pentru mai mulți ani mândria capitalei, beneficiind de câteva puncte de atracție importante: Muzeul tehnic „Profesor inginer Dimitrie Leonida”, inaugurat în 1909, Turnul Vlad Teșcu, care masca un rezervor de apă, celebra groată, Statuile Giganților, realizate de Dimitrie Paciurea și Frederik Storck, Fântâna Cantacuzino, construită în anul 1870. Un alt punct de atracție îl constituiau Areenle Romane, amplasate periferic, cu o capacitate de 5.500 locuri în aer liber. În incinta Areenelor Romane, la 7 septembrie 1906, a fost amplasată Statuia Lupoacica Capitolină. Numele acestui parc este legat și de „Luna Bucureștilor”, prima ediție în mai 1935.

Ideea de a se institui „Luna Bucureștilor” a fost propusă, în octombrie 1934, la Congresul Uniunii Orașelor din România de la Arad, de către primarul general al Municipiului București, Alexandru Donescu.

La pregătirea primei ediții au lucrat arhitecții Octav Doicescu, Constantin Joja, G. Ionescu și N. Popișteanu. În expoziția urbanistică organizată de ei se prezentau machete cu „București arheologic”, „București între 1600-1800” și „București din 1934”.

La intrarea în parc, s-a realizat cu acest prilej Fântâna Zodiacului, autori: arhitectul Octav Doicescu și sculptorul Mac Constantinescu.

După 1945, odată cu instalarea regimului comunist, Parcul Carol I își pierde din caracterul inițial, iar numele îi este schimbat în „Parcul Libertății”.

În anul 1958, la capătul perspectivei ascendente se va înălța Mausoleul eroilor comuniști, proiectat de către un colectiv condus de arhitectul Horia Maicu.

Tot aici va fi realizat, în anul 1991, Monumentul Soldatului Necunoscut...

Parcul a revenit în actualitate, odată cu dezbaterile aprinse care au avut loc în

legătură cu edificarea Catedralei Mântuirii Neamului în locul Mausoleului eroilor comuniști, în urmă cu 3-4 ani.....

Între anii 1930-1935, s-a realizat, în zona de nord, cel mai mare parc al capitalei – Parcul Herăstrău, numit la început „Parcul Național” sau „Parcul Carol al II-lea”. Proiectul parcului, cu suprafață de 110 hectare, a fost întocmit de arhitecții peisagisti Pinard și F. Rebhuhn, iar aleile au fost desenate de arhitectul Octav Dobrescu.

Ideea acestui parc a fost împărțită lui în două zone: o zonă liniștită, destinată pentru cultură și odihnă, și o zonă pentru odihnă activă, sport și distracții.

În luna iunie a anului 1936, aici se organizează a doua ediție a „Lunei Bucureștilor”, pentru care lucrează arhitectul Octav Doicescu. Expoziția conține o incintă armonioasă, delimitată de șapte pavilioane provizorii, printre care acela al municipiului București, cu machetele cunoscute bucureștenilor încă de la „Luna Bucureștilor” prima ediție, din anul precedent.....

În anul 1937, organizarea celei de a treia ediții a „Lunei Bucureștilor”, tot în Parcul Național (Parcul Carol al II-lea), revine aceluiași arhitect Octav Doicescu, care conferă o monumentalitate deosebită pavilionelor provizorii. Împreună cu arhitectul Constantin Joja, el realizează acum Pavilionul Triplei Alianțe (Tripla Alianță alcătuită din Cehoslovacia, România și Iugoslavia).

Ediția a patra a „Lunei Bucureștilor”, din anul 1938, organizată în Parcul Național (Parcul Carol al II-lea), a consenmat schimbarea fațadelor la Pavilionul Triplei Alianțe și reamenajarea interioarelor pavilionelor, încredințată arhitectului Horia Creangă.

„Luna Bucureștilor”, a cincea ediție, din anul 1939, organizată în Parcul Național (Parcul Carol al II-lea), a fost importantă, pentru că în acel an se comemora 100 de ani de la nașterea lui Carol I și 50 de ani de la moartea poetului național Mihai Eminescu.

Arhitectul Horia Creangă proiecta pentru această ediție a „Lunei Bucureștilor” un ansamblu impresionant, din care făceau parte șase pavilioane dispuse după o compoziție simetrică.

Din cele șase pavilioane, trei pavilioane erau rezervate României, trei altor țări participante la eveniment.

Arhitectul Horia Creangă realiza la cele șase pavilioane o arhitectură impunătoare, ce îngloba mari compoziții murale și diverse sculpturi.

Pavilioanele erau luminate diurn printr-un tavan general de sticlă, susținut de stâlpi foarte zvelți. Din întregul ansamblu proiectat de cel mai mare arhitect român din perioada interbelică – Horia Creangă, nu se mai păstrează astăzi decât Restaurantul Pescăruș.

„Luna Bucureștilor”, ediția a șasea, din anul 1940, s-a realizat în aceleași pavilioane din Parcul Herăstrău, într-o notă de mare sobrietate.

În zona Parcului Herăstrău lua ființă, în anul 1936, unul din punctele cele mai vizitate din București: Muzeul Satului, printre primele muzee etnografice în aer liber din lume.

În anii '30 existau în Europa, în afara României, două muzee în aer liber: Muzeul Skansen din Stockholm (Suedia, 1891) și Muzeul Bigdo din Lillehammer (Norvegia).

În România, din anul 1929, exista, în Parcul „Horia” de la Cluj, Muzeul etnografic al

Transilvaniei, înființat de profesorul Romulus Vuia.

Muzeul Satului a apărut în urma campaniilor de cercetări monografice din perioada 1925-1935, organizate de profesorul Dimitrie Gusti. În numai două luni, din martie 1936 și până în mai 1936, profesorul Dimitrie Gusti și colaboratorii săi: H.H. Stahl, Mihai Pop, Traian Herseni, Anton Galopenția, Mircea Vulcănescu și Gheorghe Focea, împreună cu grupul de studenți care participaseră în campaniile din teren, reușeau să realizeze o operă muzeografică excepțională. Deschiderea oficială a Muzeului

Biserica Olari
(din ciclul bisericilor din București translate)

Satului a avut loc la 10 mai 1936, în prezența regelui Carol al II-lea, iar deschiderea muzeului pentru public la 17 mai 1936.

Între 1936-1940, Muzeul Satului se întindea pe 6,5 hectare, cu 33 complexe autentice, după un plan elaborat de dramaturgul și scenograful Victor Ion Popa.

În anii 1940-1948, în unele case din muzeu au fost adăpostiți refugiați bucovineni și basarabeni, ceea ce contravenea normelor de conservare a caselor expuse.

Din 1950, suprafața muzeului s-a extins la 6,9 hectare, cu 62 de gospodării complexe, ce cuprindeau 223 construcții.

În prezent, muzeul cuprinde 121 complexe distincte, cu 338 construcții, monumente de arhitectură populară.

Suprafața Muzeului Satului „Profesor Dimitrie Gusti” este nesatisfăcătoare, aceasta și din perspectiva unei extinderi necesare pe măsură ce exemplarele valoroase din arhitectura populară dispar din satele noastre, singura lor salvare constând în aducerea lor în muzeele etnografice în aer liber....

Încă din anul 1931, prinșea Martha Bibescu, în celebrul memoriu adresat Primăriei Municipiului București pe teme urbanistice și edilitare, arăta: „Valea Plângerii, care se întinde la poalele Mănăstirii Văcărești, ar putea fi prefăcută, cu puțină cheltuială, într-un parc minunat, care să poată conține sarcofagile și fragmentele de monumente romane, cari încurcă astăzi sălile înguste ale Muzeului Academiei”.

În viziunea prinșesei, Mănăstirea Văcărești constituia cadrul ideal pentru Muzeul Național.

În anii 1937-1938, se publica proiectul „Parcul Tineretului”, în Valea Plângerii, proiect alcătuit de Victor Ion Popa, Mihail Dragomirescu și de arhitecții Octav Doicescu, Constantin Joja, Sorin Minciu și Dan Iovănescu.

Amenajarea efectivă a Parcului Tineretului, cu o suprafață de 80 hectare, a început în anul 1965 și a durat până în anul 1974.

Proiectantul parcului, arhitectul peisagist Valentin Donose, a avut în vedere modelarea terenului cu diferențe mari de nivel, până la 16 metri, punerea în valoare a oglinzii de apă, amenajarea unei ample zone verzi.

Tot aici s-a amplasat pe platforma superioară Sala Polivalentă, autor, profesorul arhitect Cezar Lăzărescu.

Din cele prezentate, constatăm că parcurile au jucat un rol important în viața bucureștenilor. Manifestările de genul „Luna Bucureștilor”, care se organizau în cadrul lor, se bucurau de colaborarea celor mai valoroși arhitecți. Cu prestigiu lor și creațiile ce le realizau ei dădeau o mare valoare acestor manifestări, devenite evenimente importante

O altă observație care se impune: numărul extrem de restrâns al arhitecților peisagisti din România; această observație este valabilă și după anul 2000...

Dar de ce sunt atât de importante parcurile, spațiile verzi într-un oraș?

Iată ce scria arhitectul G.M. Cantacuzino în anii '40: „Prin plantații și ornamente utile ori nu, orașul se umanizează..... Orașele nu mai corespund noțiunii de cetate, devenind regiuni urbanizate, în care va fi nevoie să introducă cât mai multe elemente naturale: lacuri, ape, plantații”.

Fiește că se vor găsi unii care consideră întreținerea parcurilor, a spațiilor verzi, prea scumpă, mai ales într-o perioadă de recesiune economică...

Același arhitect, G.M. Cantacuzino, nota în „O estetică a reconstrucției” din 1947: „Statistică și contabilitatea, prin

PRIMĂVARA LA PRAGA

R â m â n

surprins, în bine, de tonul cooperant sesizabil la confluența intențiilor de orice fel pe cele două maluri ale Atlanticului. Mi s-a părut un test relevant, motiv să-l fi așteptat cu interes, discursul politic în cadrul reuniunii NATO-Rusia. Deznodământul generos: Federația Rusă nu poate fi lăsată în stradă doar pentru că ne-am privit încruntat la un moment dat. Se putea și astfel, dar ne-am fi comportat păgubitor. S-a consumat colocuivl amical G-20, unde stridențele au lipsit.

De la o vreme, președintele UE fixează pentru reuniunile la vârf de mijloc de traseu teme de natură a le individualiza contribuția și merite la probleme ce țin de globalizare. Este și un mod aparte de a agonisi profitori din etapa funcționării la comanda Uniunii Europene. De când toate summit-urile „clasice”, de sfârșit de mandat se țin la Bruxelles, le rămâne președinților în exercițiu orgoliul de a găzdui totuși reuniuni de un fel sau altul. A fost rândul Cehiei de a găzdui pe Vltava reuniunea de primăvară a șefilor de stat și de guvern europeni. Chiar în circumstanțe ciudate, cunoscute, țara nu are guvern (deci, nici premier) și este condusă de liderul incontestabil al euro-scepticilor. Oportunitate bine valorificată, oricum, fiind din capul locului însemnată cu un sigiliu de marcă. Tema întâlnirii de la Praga a avut în atenție conlucrarea UE-SUA. O ocazie pentru ceea ce a-l saluta la ei acasă pe noul comandant de la Casa Albă. Câte alte capitale europene vor avea această posibilitate, dacă am lua în considerare primul mandat al președintelui american?

Observăm consecența lui Barack Obama față de sine însuși. În plan personal, a ținut să reamintescă discret că-i convine să fie comparat cu Kennedy (evident, când se iesește prilejul). Precum câștigătorul din 1960, ajuns la Paris și ținând să-și aroge meritul de a putea prezenta francezilor pe Jacqueline, Barack Obama a prezentat-o în aceeași manieră, pe Michelle...

Dincolo de picanterii, prezența președintelui american la summit mi se pare un semn de bun augur. Reprimându-și eventuale tentații de a-și împărți colaboratorii externi în licurici cu numere diferite la pantof, și prin aceasta catalogabili și ierarhizabili, liderul de peste Ocean a ținut să fie prezent în persoană la acest „interviu” colectiv (putea trimite vicepreședintele, s-au mai văzut cazuri). Și să întărească astfel o manieră de a dialoga privind-se în ochi cu partenerii.

Avem astfel posibilitatea de a face constatări. Părțile au reușit să ne convingă de adevărul pe care l-am mai subliniat. Trăim în antotimpul de miere al relației transatlantice când parcă nu-ți vine să crezi căt de bine decurge comunicarea și se lesciniose se convine acordul în chestiuni de greutate.

Nu mă miră să iau act de aprecierii comune asupra temelor delicate. La această primă fotografie de familie, liderul de peste Ocean și gâzele sale europene își dau seama că vorbesc aceeași limbă. Criza economică este severă și globală. Comerțul își are de jucat rolul istoric, iar obiectivele Doha trebuie atinse. O durere globală așteaptă implicarea fiecăruia și a tuturor la un loc. Suntem în „Secunda 58” cum ar zice un dramaturg – în ce privește amenințările climatice – și clipele se scurg alarmant. Intrarea în horă (și) a țărilor emergente reclamă măsuri urgente dinpre puternicii planetei. Un semnal auzitor, repetat fără pauze: energia-principala provocare! Invitații la inițiativa energice pentru găsirea de noi surse, diversificarea căilor de generare, construcția de rute de aprovizionare (Cordonul sudic – o inițiativă cheie, se spune. Nabucco rămâne în schemă?).

Ne-au fost reamintite prioritățile americane. Saltul spre o lume lipsită de arme nucleare pare a fi, prin repetiție, pragul de sus al ambițiilor prezidențiale. Postulatul pus în circulație: sfârșitul războiului rece a redus rolul armelor nucleare și strategia de securitate națională. Nonproliferaea devine mai urgentă ca oricând. Iar grija ca niciodată teroriștii să nu ajungă la armele nucleare privește pe toată lumea.

Un întreg pachet de probleme regionale găsește alături părțile aflate în dialog. Constatăm acea deschidere a Washingtonului care se

In memoriam

CONSTANTIN BRÂNCUȘI la Paris

Și în acest an, Brâncuși a fost comemorat la Paris, la împlinirea a 52 de ani de la trecerea sa în eternitate, prin organizarea, de către Centrul de Cultură și Artă „Constantin Brâncuși”, Primăria și Consiliul Local al Municipiului Târgu-Jiu și Mitropolia Ortodoxă Română din Europa Occidentală și Meridională, a manifestării *In memoriam Constantin Brâncuși*. La acest eveniment a participat un grup de români, în special gorjenii, care au parcurs cu autocarul un drum de 3400 de kilometri, din dorința de a pași pe urmele marelui artist, gorjean și universal deopotrivă. Astfel, traseul a urmărit întocmai itinerarul lui Brâncuși din anul 1904: Budapesta – Viena – München – Luneville – Paris. În capitala Franței s-au vizitat locuri unde Brâncuși a locuit și creat: Place Dauphine, Boulevard de Montparnasse,

Montmartre etc. Au fost vizitate chiar și celebre cafenele (Le Dôme, La Rotonde) unde hobișteanul se întâlnea adesea cu alți mari artiști ai avangardei pariziene, cu care schimba idei ce vor revoluționa arta secolului XX. De asemenea, a fost vizitat spațiul expozițional de la Grand Palais, unde Brâncuși a expus mai multe lucrări în primii săi ani parizieni și unde, în urmă cu puțin timp, sculptura sa în lemn, *Madame L.R.*, s-a vândut cu exorbitanta sumă de 29.000.000 euro, ceea ce denotă înalta apreciere a Occidentului față de arta brâncușiană.

Manifestarea *In memoriam Constantin Brâncuși* a avut un program încărcat. La mormântul sculptorului din cimitirul Montparnasse, conjuncției lui Brâncuși au participat la emoționanta slujbă de pomenire a acestuia, ținută de

preotul Constantin Târziu de la Biserica Ortodoxă Română din Paris. La slujbă au participat și cetățeni francezi (domnul

Serge Galenski și soția sa, româncă, doamna Mihaela Galenski, veniți din România pe cont propriu pentru a fi de față la eveniment) sau români naturalizați în Franța, așa cum este doamna Rodica Paleologue, de la Biblioteca Națională din Paris (care a făcut gestul excepțional de a interveni la instituția domniei sale în vederea realizării unei donații de câteva mii de cărți spre mai multe instituții de cultură din Târgu-Jiu). După slujbă, împreună cu părintele Constantin Târziu și doamna Rodica Paleologue am străbătut cimitirul Montparnasse, oprindu-ne la mormintele unor mari personalități românești (Eugen Ionesco, Emil Cioran, Tristan Tzara, mitropolitul Visarion Puiu, episcopul Teofil Ionescu etc.), prilej de discuții interesante privind viața și opera acestora.

O surpriză neplăcută ne-a făcut-o starea deplorabilă în

care se află celebra lucrare brâncușiană *Sărutul* (din 1909). Pe lângă problemele acumulate în ultimii ani (în esență distrugerii de material datorate unui atac microbial puternic), acum au apărut și câteva zgârieturi, făcute, în mod evident, intenționat. Am aflat că proprietarii lucrării vor să o ia din cimitir și se judecă în acest sens cu moștenitorii cesiunii. La Biserica Ortodoxă Română din Paris (din strada Jean-de-Beauvais) mai mulți preoți ai bisericii au oficiat parastasul lui Constantin Brâncuși, în prezența unei bune părți a comunității românilor din Paris. Tot aici, șeful Centrului „Brâncuși” a rostit o alocuțiune comemorativă și a lansat cartea „Simbolică sacră în opera lui Constantin Brâncuși” (Ed. *Scrisul Românesc*, Craiova, 2009, cu o prefață semnată de profesorul universitar dr. Mircea Iu, unul dintre foarte puținii indianaști români). În esența sa, lucrarea reprezintă o căutare a surselor

artei brâncușiene la nivelul simbolurilor utilizate de artist în *Cumințenia pământului*, *Regele regilor (Spiritul lui Buddha)* și *Templul din Indore* și, de asemenea, o interpretare a acestora din prisma simbolisticii sacre, cu exemple din cadrul unor culturi tradiționale din Africa, Oceania, India și, mai ales, din arta populară românească.

Tot la Biserica Ortodoxă Română a avut loc și vernisajul expoziției de sculptură „Semne” (de Gheorghe Plăveți) și al expoziției de icoane „Ortodoxie și folclor românesc” (de Ina și Florin Gheorghiu).

Lucrările din expoziția „Semne” ilustrează simboluri sacre în compoziții cu registre simetrice inspirate din arta bizantină, dar și structuri din arhitectura populară românească (domnul Gheorghe Plăveți, unul dintre cei mai reputați artiști gorjenii, știe magistral să transfigureze în sensul artei moderne simboluri ale artei populare românești).

Cele 20 de icoane (pe sticlă și lemn) expuse de soții Gheorghiu, și ei membri ai Filialei Gorj a UAP, sunt realizate în stilul țărănesc naiv, dar respectând canonul bizantin, atât în pictură, cât și în creștăturile ce decorează ramele (sunt folosite elemente decorative de creștături atât din zona Olteniei, cât și din zona Moldovei).

Au fost expuse și lucrări semmate de Pleșu Cătălin, elev cu un talent artistic de excepție, de la Colegiul Național „Sfântu Nicodim” din Târgu-Jiu.

După vernisaj, grupul de gorjenii a vizitat Centrul Georges Pompidou și Atelierul

Brâncuși, refăcut de statul francez după moartea sculptorului, conform unor indicații lăsate în testamentul său.

Ultimul moment al manifestării a fost reprezentat de lansarea cărții „Simbolică sacră în opera lui Constantin Brâncuși” și prezentarea revistelor „Brâncuși”, „Caietele

Columna” și „Polemika” la Salonul cărții de la Paris, la standul României. Cartea a fost prezentată de artistul Gheorghe Plăveți și de autorul acesteia.

Majoritatea timpului petrecut la Paris a fost dedicat vizitării numeroaselor obiective culturale de aici. Nu poți să vii în Orașul Lumină

fără a nu vedea – fie și sumar – muzeele Luvrului, Orsay, Dali, Rodin, Guimet, fără a nu parcurge „axul sacru” al orașului (Catedrala Notre-Dame – Muzeul Luvrului – Grădinile Tuileries – Piața Concorde, cu obeliscul egiptean – Champs Elisees – Arcul de triumf), Turnul Eiffel, Grădinile Luxembourg, Sorbona, Cartierul latin, Grădina botanică (Jardin des plantes) și, de ce nu, chiar și Disneyland.

Cred cu sinceritate că o astfel de manifestare, culturală și comemorativă, la un asemenea nivel și de o asemenea ținută, organizată în numele celui care este la ora actuală un simbol al țării noastre, ar trebui să ne trezească mândria că Târgu-Jiu și județul Gorj au reprezentat cu cinste România la Paris.

Dr. Sorin Lory BULIGA
Șef al Centrului de Cultură și Artă „Constantin Brâncuși”

GRIGORE VIERU – întâlniri cu dumnezeescul poet

„L-am cunoscut” prin Ioan Alexandru și Marin Sorescu. Apoi „l-am văzut” în biroul lui Mihai Ungheanu de la „Luceafărul”, într-un panou cu alți scriitori basarabeni (pe acel perete trebuia să existe portretul șefului statului român).

În realitate, însă, l-am cunoscut prin intermediul regretatului mitropolit-cărturar acad. Nestor Vornicescu (originar din localitatea basarabeană Lozova-Vornicen). În prealabil, Î.P.S. Nestor mă pregătise: m-a invitat, într-o duminică, la o agapă și peste masă (făcându-mi semn cu degetul să nu scot o vorbă) mi-a întins o revistă: *Glasul*, scoasă în clandestinitate la Riga (cu sprijinul basarabencei Maria Macovei-Briedis), de Grigore Vieru, Mihai Cimpoi, Leonida Lari, Ion Vatamanu, Nicolae Dabija, preotul Vasile Buburuz, Ion Druță (dacă mi-amintesc pe toți). Apoi, în catedrala Mitropoliei din Craiova unde nu erau microfoane), Î.P.S. Nestor mi-a vorbit de toți marii basarabeni, de idealurile și de lupta lor, adesea dramatică, dar și de marea lor creație.

A venit și momentul cunoașterii. În august 1991, se sărbătorea împlinirea unui an de la punerea pietrei de temelie a refacerii Mănăstirii Sfântului Nicodim la Vodița, de la 1370, citorul monahismului autohton. Urmau să participe la această festivitate soții Doina și Ion Aldea Teodorovici, doamna Raisa și Grigore Vieru. Soții Teodorovici au sosit, familia lui Grigore însă nu. Ce se întâmplase? Adrian Păunescu l-a luat pe Poet la Bârla, apoi au mers la Maglav, la Petrace Lupa, urmând să-l aducă la Vodița sau la Băile Herculane, unde erau găzduiți. Echipele poliției mehedintene primiseră consens să oprească mașina scriitorului Adrian Păunescu, cu soții Vieru, spre a face un popas și la Vodița. Numai că, din Drobeta Tr. Severin, Grigore a mers cu altă mașină la Băile Herculane și astfel „a scăpat” de barajele poliției. Pentru moment însă, căci a fost recuperat și adus la Orșova, unde noi, ceilalți, Î.P.S. Nestor, oficialități, soții Teodorovici eram la masa festivă, într-un restaurant orșovean așezat pe malul Dunării.

Într-un splendid asfințit de soare, l-am văzut pentru prima dată pe Grigore Vieru, urcând scările, spre etajul unde era pregătită masa. Văzându-l din profil, cu plețele-i de Făt-Frumos, cu un mers mai mult alunecat, cu zămbetul lui

angelic, am avut impresia că-l văd pe Dumnezeu. Atât era de frumos și divin Poetul. M-am repezit pur și simplu să-i sărut mâna (cum făceau altădată feciorii de țărani față de părinți sau nași), pentru că imaginea (pe care o credeam ireală) unul nu dispără. Nu știu dacă mi-am spus numele când ne-am îmbrățișat. Cred că nu, pentru că vocea-mi dispăruse.

Ce-a urmat este greu de descris. Grigore Vieru „vorbea” în perle. Doina și Ion Aldea Teodorovici au cântat doar dacă „nenea Grig” le dă voie (și, firește, numai cu versurile Poetului). Î.P.S. Nestor patrona ca un adevărat patriarh al sufletelor noastre. La un moment dat, am început să notez vorbele de spirit despre simțirea românească și creștină ale lui Grigore Vieru pe șervețelele de pe masă, singurul suport de hârtie avut la îndemână. Î.P.S. Nestor îl stărnește mereu pe Vieru la discuții, dar și la mâncat, iar mie mi-a dat și șervețele înalt Prea Sfinției. Cu aceste vorbe ale Poetului, am alcătuit un interviu (pe care poetul, de fapt, nu mi-l acordase), publicat inițial în ziarul bucușean „Dimineața” (nr.232, 27 nov. 1991, p. 15), condus de Al. Piru și Grigore Traian Pop și, ulterior, în volumul meu, *Interferențe spirituale* (Craiova, Fundația *Scrisul Românesc*, 2002, p. 594-598). M-am întors, într-o superbă noapte de august, și după un moment unic, la Craiova, dimpreună cu Î.P.S. Nestor, încheind astfel o zi plină dăruită de Dumnezeu.

A doua zi dimineața, ascultând radioul în timp ce sorbeam cafeaua, am auzit despre pucil de la Moscova. M-am îngrozit. Primul gând a fost să sun la hotelul din Băile Herculane, unde erau cazați doamna Raisa și Grigore Vieru, Doina și Ion Aldea Teodorovici și ministrul Turismului din R. Moldova. La celălalt capăt al firului telefonic era Grigore Vieru, dar cu nici unul nu am putut vorbi. Mi se pusese un nod în gât.

M-am urcat în mașină, însoțit de o excelentă zăristă de la Radio Oltenia, Gabriela Rusu-Păsărin, și am ajuns în stațiune. Toți erau la masă, dar nu puteam mânca. La insistențele noastre, Grigore Vieru ducea limba cu ciorbă la gură, dar nu putea înghiți. Gura i se înclătase, ca și sufletul. Voia, împreună cu Doina, să plece imediat în Basarabia, să se reia lăturea luptei antibolșevice, cu toate că noi toți încercasem să-i explicăm că, odată ajunși la graniță, soarta lor ar fi putut fi pecetluită. (Nu realizăm în acele momente că pucilul era o operetă). Am stat până seara, am mâncat în camera soților Vieru și în lăbunetă, am primit cadou proaspătul disc Electrecord cu muzica lui Doina și Ion Aldea Teodorovici, pe versurile lui Grigore Vieru, cu autograful tuturor. Ne-am întors liniștiți la Craiova, cu promisiunea că nu se vor întoarce imediat în Basarabia, iar dacă bolșevicii revin la putere, ei vor continua lupta în România. A doua zi dimineața aflu de la doamna Raisa că ei totuși vor să se întoarcă la Chișinău. Noroc că în Herculane a sosit special pentru ei prietenul lor, Adrian Păunescu, luându-i în câteva spectacole până când pucilul a luat sfârșit.

Conform înțelegerii și promisiunii lor, în cazul în care pucilul eșua, urma să rămână și la Craiova. În înțelegere cu Î.P.S. Nestor, i-am așteptat la intrarea în Craiova și, în momentul când i-am văzut, i-am telefonat (de la Peco, din Calea Severinului) Mitropolitului și, din acel moment, toate clopotele bisericilor craiovene au bătut în cinstea înalților oaspeți și a eșuării pucilului. I-am escortat până la reședința mitropolitană, unde ne-a întâmpinat Î.P.S. Nestor, cu un sobor de preoți, consilieri și...Tudor Gheorghe. A fost o masă sfântă, binecuvântată de Dumnezeu, prin intermediul

mitropolitului, descătușată de orice rețineri și cu discuții într-o altă tonalitate, optimistă. Am făcut o pauză și l-am vizitat pe Tudor Gheorghe. Alte discuții extrem de interesante, care, din păcate, n-au fost înregistrate. Țin minte o propunere a lui Tudor Gheorghe ca Ion Aldea Teodorovici să-l alcătuiască orchestrația pentru viitoarele sale spectacole. Ion Aldea n-a mai apucat să colaboreze cu genialul menestrel, compozitor și poet Tudor Gheorghe. Însă, în schimb, Tudor Gheorghe îi omagiază pe cei doi cântăreți martiri cu pioșenie și cântă pe versurile lui Grigore Vieru.

De atunci, Poetul Grigore Vieru m-a onorat cu o prietenie la care nici nu visam. La rândul meu, i-am editat volumul antologic *Rugăciune pentru mama* (1994) și *Lucrarea în cuvânt* (2001) – „debutul” său editorial în proză, *Linșteț lacrimii* (2006). Ne-am vizitat reciproc, la Craiova și Chișinău, unde doamna Raisa s-a dovedit a fi mare Doamnă. Feriți trebuie să fie poeții cu astfel de soții!

De atunci, drumurile noastre s-au intersectat benefic, în special prin mitropolitul Nestor Vornicescu și Victor Crăciun, președintele Ligii Culturale pentru Unitatea Românilor de Pretutindeni, și principalul organizator al Congreselor Spiritualității Românești, unde Grigore Vieru era, întotdeauna, oaspetele de seamă, alături de alți basarabeni sau bucovineni (Mihai Cimpoi, Nicolae Dabija, Vasile Tărățeanu, Eugen Doga, Emil Loteanu, Anatol Codru ș.a.).

Între 25-27 oct. 1997, am sărbătorit (fără Marin Sorescu, directorul ei, trecut la cele veșnice cu un an înainte) cei 75 de ani de existență a Editurii *Scrisul Românesc*. Firește, Grigore Vieru a fost invitat și prezent la aceste manifestări naționale, unde a primit Premiul „Mihai Eminescu” pentru poezie. La masa rotundă cu o temă incitantă, *Cartea, a căta putere în stat?*, coordonată excelent de proaspătul președinte al Academiei Române, Eugen Simion, au participat inalte personalități științifice și culturale (M. Cimpoi, N. Dabija, M. Ungheanu, D.R. Popescu, Radu Voinea, Fănuș Băileșteanu, Mihnea Gheorghiu, Ștefan Ștefănescu, Al. Balaci, Th. Codreanu, C. Culeșean, I. Buzăși, I. Stoica, Jean Băileșteanu, C. Preda, H. Căndroaveanu, Ov. Ghidirim, Gabriela Rusu-Păsărin. În centrul atenției a stat, așa putea spune, Grigore Vieru și problemele basarabenilor, adică ale noastre, ale tuturor. Indignat, dezamăgit, dar fără să dezarmeze, Poetul privea, dureros de critic, dar realist, problematica românismului de pe ambele maluri ale Prutului. „*În primul rând, vina o purtăm noi [...] Ne-a înzestrat Dumnezeu cu adevărată calitate, dar avem și multe vicii, le-aș spune aproape naționale. Așa vede lucrurile ochiul meu de român basarabean, mai îndelung spălat de lacrimi decât al românului de aici*” *Cartea, a căta putere în stat?*, ediție îngrijită de Tudor Nedelcea, Craiova, Fundația *Scrisul Românesc*, 1999, p. 62,63).

Într-o toamnă a anului 1998, am avut prilejul de a însoți Ansamblul folcloric „Maria Tănase” din Craiova într-o delegație condusă de graficianul Gabriel Bratu, la un concert în Chișinău. Dintre soții români făceau parte Const. Encenean, Traian Jurchelă, Tiberiu Ceia, Liviu Vasiliță și Sava Negrean-Brudăscu. Ajunși seara la Hotel „Codrul”, unde eram cazați, am dat un telefon lui Grigore. L-am găsit într-o stare foarte tristă. A doua zi, mi-a explicat: cu câteva zile înainte avusese loc logodna sau nunta fiului său, la Chișinău. După petrecere, Grigore a rămas pentru restul nopții la fiul său, iar acesta în apartamentul lui Grigore. Nesesizând această

inversare de cazare, niște haidamaci cu cagule au pătruns în locuința Poetului spre a-l suprima. Fiul său fiind mai tânăr a avut puterea și tăria de a se lupta și astfel a scăpat aproape teafăr. Grigore era furios la culme: „*Să mă omore pe mine, căci astă urmăresc, dar nu și pe fiul meu*”, îmi spunea cu năduf. Urma să se întâlnească cu președintele Republicii pentru a elucida această groazănică întâmplare, și, din acest motiv, a ratat spectacolul folcloric de patru ore, într-o sală arhiplină. Înainte de a cânta, vădit emoționat, Sava Negrean-Brudăscu le-a spus spectatorilor: „*Feriți! trebuie să fie acea mamă care are un asemenea fiu ca domnul Grigore Vieru*”. Nu știa că mama Evdochia trecuse la cele veșnice. După spectacol, gazdele (basarabenii sunt cu adevărat ospitalieri) ne-au invitat la o seară (târzie) haiducească în pădurea seculară de stejari de lângă Mănăstirea Căpriană. Acolo a venit și Grigore. Grigore și Sava nu și-au spus niciun cuvânt, doar lacrimile li s-au împreunat când s-au îmbrățișat. A fost un alt spectacol, în care Sava și Grigore s-au întrecut pe sine, cântând împreună. Poate nicidecum și nicidecum cântecul *Doamne, ocrotește-i pe români* nu a vibrat atât de puternic ca la Chișinău și Căpriană. La un moment, dat curentul electric a fost întrerupt, dar bravii basarabeni nu s-au lăsat (ca de atâtea ori) învinși. Toate autoturismele au format un fel de cerc cu farurile aprinse și îndreptate pe meca scena improvizată, unde cântecul (chiar fără microfon) a răsunat printre stejarii lui Ștefan cel Mare și Sfânt. La despărțire, Grigore ne-a sugerat (și noi ne-am conformat) să nu ieșim în autostrada Chișinău-Albița (unde puteam fi vulnerabili după concertul interromănesc), ci să mergem, spre a fi apărați, în caz de pericol, de sătenii basarabeni.

Vizitele sale în Bânie și-n Oltenia se întesesc. Cu mitropolitul Nestor făceau deseori excursii la mănăstirile din Gorj, Dolj, și Mehedinți, unde discuțiile sunt la nivelurile megalurilor spiritualizate prin atatea vetre mănăstirești. La festivitățile prilejuate de prima Unire a românilor sub un singur sceptru – a lui Mihai Viteazul – era prezent, alături de marele său prieten, poetul Adrian Păunescu, unde Grigore suferă o cădere fizică, ajutat să-și revină de medicul Marius Turachei. La Forumul Cultural, organizat sub patronajul președintelui Ion Iliescu, la Teatrul Național „Marin Sorescu” din Craiova, Grigore rostește o emoționantă și pertinentă cuvântare, iar la aniversarea celor 80 de ani ai Editurii *Scrisul Românesc*, este prezent alături de regizorul Geo Saizescu, C. Preda, Marian Barbu, Toma Velici, I. Rusu etc.

La 15 ianuarie 2000, după ce primește medalia guvernamentală a României, „Eminescu – 150 de ani de la naștere”, Grigore participă la Simpozionul Internațional „Pe mine mie redăm”, dedicat lui Eminescu pe care l-am organizat la Teatrul Național craiovean, unde a obținut din nou un premiu, alături de M. Cimpoi, N. Dabija, D. Vatamanu, V. Tărățeanu, M. Ungheanu etc. La invitația primarului Antonie Solomon, căruia îi devine un devotat prieten, Grigore petrece sărbătorile Sfinților Paști, în 2003 la Craiova. Am mers împreună la Catedrala „Sf. Dumitru” să luăm lumină, primit cu entuziasm de publicul craiovean și de mitropolitul Teofan Savu. Dimineața, urma să ciocnim oțul roșu, la orele 8. Dar Grigore nu se sculase. Pe la orele 10, am bătut cu sfilă în ușă și l-am zărit pe Grigore, de data aceasta nu ca poet, ci compozitor, cu hărtiile pe genunchi, notându-și muzical, melodia inspirată chiar în dormitorul meu.

După pensionarea actorului Emil Boroghină ca director al Teatrului Național din Craiova, cel

care inițiasse „Zilele Marin Sorescu”, împreună cu președintele Academiei Române, Eugen Simion, această manifestare soresciană intrase în declin. Ales primar al Craiovei, Antonie Solomon a preluat la un alt nivel, aceste zile soresciene. Firește, la aceste ediții, de a căror organizare mă ocupam, din încredințarea edilului șef al Craiovei, nu putea lipsi Grigore Vieru, a cărui prietenie cu genialul scriitor bulzeștean era notorie. Și l-am omagiat pe „vărul lui Schakespeare”, adică pe Marin Sorescu. Dimpreună cu Eugen Simion (președintele Juriului de acordare a Premiului academic „Marin Sorescu”), M.Cimpoi, N.Dabija, Adrian Păunescu, Adam Puslojici, V. Tărățeanu, D.R.Popescu, M. Ungheanu, Fănuș Neagu, Victor Crăciun, care au fost innobiți ca cetățeni de onoare ai urbei (alături de semnatul acestor rânduri), dar și generalul Mircea Chelaru, grupul „Etnos/Melos” din Chișinău, Victoria Costinean (Cernăuți). Atunci am lansat și cărțile lui Grigore Vieru: *Rugăciune pentru mama* și *Lucrarea în cuvânt*.

A doua ediție a **Zilelor Basarabiei și Bucovinei** (7-8 aprilie 2006) a fost dedicată împlinirii vârstei de 70 de ani ai Poetului, printr-un spectacol apoteotic cu titlul „**Strigat-am către tine...**” la Teatrul Național, care poartă numele prietenului său, Marin Sorescu. La acest spectacol, care a durat aproape șapte ore, și-au dat concursul și l-au onorat pe Poet, prietenii săi din țară și de peste hotare; Tudor Gheorghe, Dida Drăgan, Anastasia Lazariuc, Gabriel Dorobanțu, Cristian Aldea Teodorovici, Cristian Sanda, Aurelian Teimișan, Ionuț Dolănescu, Nineta Popa-Ionescu, D. Fărcaș, Adriana Ochianu-Botgros, N. Ciubotaru, Lidia Bejanaru, Vlad Ghiorgheș, Mihai Ciobanu, ansamblul „Lăutarii” condus de N. Botgros (aflat pentru prima dată în Oltenia), compozitorul Nicolae Caragia, tenorii Michael Kleitman (Germania), Iliia Trofimov, (Rusia), Antonio Furnari (Italia) etc.

Dar, înainte de spectacol, i-am oferit o surpriză. Cu sprijinul financiar al Primăriei Craiovei, am alcătuit, tipărit și postfațat antologia poetică *Linșteț lacrimii* (cu o prefață de Antonie Solomon), care urma să fie lansată în dimineața aceleiași zile în foierul Naționalului craiovean, fără să-l prevenim. Grigore a fost luat din spital de sub perfuzii, pe semnătură și adus în mare grabă la Craiova (având concursul lui Ionuț Dolănescu), spre nedumerirea sa, care știa doar de spectacolul de la orele 18. Abia când s-a așezat în fotoliu, în fața unui numeros public (din care făcea parte și complice Raisa Vieru și mama Doinei Aldea Teodorovici), Grigore și-a văzut propria-i carte. Pur și simplu el a renăscut. Nu mai era acel bolnav luat din spital cu doar trei ore înainte. Iar cuvintele de dor și dragoste vieriană roștite de Theodor Codreanu, Victor Crăciun, Viorel Dinescu, Andrei Strâmbeanu, Andrei Sorel, Tudor Gheorghe, înregistrate și transmise radiofonic cu profesionalism, de Gabriela Rusu-Păsărin, au întregit o manifestare de suflet. Și

ca o recompensă morală pentru locuitorii acestor meleaguri, alături de care a mărturisit deseori că se află în comuniune (omul de afaceri Matei Vintilă din Horezu-Vâlcea i-a dăruit un apartament), Grigore Vieru a scris oda *Ce frumosa ești, Oltenie!*, dedicată lui Antonie Solomon, care, pusă pe note de basarabeanul N. Caragia, a răsunat pe scena craioveană în interpretarea Anastasiei Lazariuc și Gabriel Dorobanțu.

...Și a venit și ultima întâlnire, la Alba-Iulia, la Congresul Spiritualității Românești. Atunci, pe 2 decembrie 2008, Grigore mi-a dat ultima sa carte, *Taina care mă apără*, cu următorul (ultim) autograf: „*Fratelui Tudor Nedelcea, pentru că alături de el mă simt mai apărut în Taina mea. Vă iubesc și nu ne uitați!*”. Iar la despărțire, obraz la obraz, Grigore mi-a spus: „*Tudore, dacă auzi că s-a întâmplat ceva rău cu mine să dai crezare și să nu te întristezi*”.

Firește, nu aveam să cred că aceste ultime vorbe mi se cadă ca o presimțire. Urma să ne reîntâlnim la 24 ianuarie 2009, la un pelerinaj organizat de Victor Crăciun și Mihai Cimpoi, prilejuit de cei 150 de ani de la Unirea lui Cuza. Pelerinajul trebuia să înceapă la Cernăuți, continua la Chișinău, apoi Iași, Ruginoașă, Focșani și București, unde urma să se relanseze vol. *Taina...* lui Grigore. Mi-a confirmat telefonic că urma să vină pe 27-28 febr. 2009 la Craiova spre a-l omagia împreună, din nou, pe Marin Sorescu, iar pe 27 martie să participe la Zilele Basarabiei și Bucovinei. Urma ca acestea toate să se întâmple. Și se vor întâmpla, dar fără Grigore.

Cu o zi înainte de tragicul și absurdul accident, pașii mei și ai soției mele, Marielna (căreia, de fiecare dată Grigore îi aducea o cutie de bomboane de la „Bucuria”), s-au îndreptat (de ce ore!?) spre Cimitirul Ungureni din Craiova, unde, pe crucea cavoului meu se afla încrustată poezia *Nu am, moarte, cu tine nimic!* Apoi, în noaptea care a urmat înmărmurii Sale, l-am visat; el era pe un tărâm (o limbă de pământ), eu pe alt tărâm, între cele două tărâmuri curgea o apă neagră. Am intrat în apă spre a ajunge pe celălalt mal, iar când apa mi-a ajuns la gât, Grigore m-a ridicat și m-a așezat pe tărâmul meu. Groaznic vis.

Acum, fără El, mi-e frig. Nu-l mai pot întâlni, nu-mi mai pot auzi măcar vocea la celălalt capăt al firului de telefon, acea voce care îmi încălzea sufletul. Acum, fără El, mi-e frig. Spunea Nichita Stănescu despre Eminescu că toți scriitorii vor să aibă opera la nivelul „omului deplin al culturii românești”, dar nici unul n-ar vrea să aibă și viața lui Eminescu. Afirmatia este valabilă și în cazul lui Grigore.

Grigore Vieru era iubit și urât ca și Iisus Hristos. Și tot ca El va străluci și lumina. (Oare cei care l-au huiduit sau l-au considerat un poet total depășite se vor simți mai ușurați!?)

Dar peste tot și toate, în timpul vieții sale, Grigore Vieru răspândea bunătate creștină, har divin, înnobia oamenii cu prietenia sa. *Acum și în veac, cel care sună și care a cunoscut izvorul și clipa, dar și rădăcina de foc, a participat la curățirea fantăzii, într-o rugăciune pentru mama, într-o linșteț lacrimii, adică o lucrare în cuvânt în duminica cuvintelor, a atins taina care mă apără, spre a ne spune că Hristos ne-a nicio vint, exclamând: strigat-am către tine!*

Grigore Vieru, simplu ca iarba, a devenit *steaua de vineri* care ne veghează pașii și ne apără sufletele.

Tudor NEDELCEA

Programele Televiziunii *România de Măine* și *RRM Student FM*

TVRM Educațional

LUNI 20 aprilie 2009

06:00 *Academica – Ateneul artelor* (r)
07:00 *Un răspuns pentru fiecare.*
Emissiune de Simona Șerban
07:30 *Deutsche Welle* (r)
07:50 *Promo*
08:00 *Lauri pentru liceeni* (r)
08:30 *Flori de cântec românesc – Preluare*
TVRM Cultural
09:20 *Promo*
09:30 *La Hanul Morăriței – Preluare*
TVRM Cultural
10:30 *Iepuraș Coconas.* Emissiune de Dumitru Lupu
11:28 *Promo*
11:30 *Primăvara și Sfintele Paști prin ochii copiilor*
12:00 *Știi de unde sare ...iepurășul? (II)*
Emissiune de Viorel Popescu
13:00 *Doctor de inimă albastră.*
Emissiune de Dinu Maxer
14:00 *Întâlnire cu folclorul.*
Emissiune de Theodora Popescu
14:30 *Tradiții de Paști.* Emissiune de Mugur Popovici
14:58 *Promo*
15:00 *Café concert.* Emissiune de Sorin Petre
15:30 *Cântece de sărbătoare.*
Emissiune de Georget Nucu
17:20 *Promo*
17:30 *Lumea sportului – spectacol și fascinație.*
Emissiune de Mugur Popovici
18:30 *Teatrul în fotoliul de acasă.*
Emissiune de Viorel Popescu
19:20 *Promo*
19:30 *Haretiștii.* Emissiune de Mugur Popovici
20:00 *River Dance – spectacol de muzică și dans irlandez*
21:30 *Dialog, știință, religie.*
Emissiune de Carmen Fulger
22:00 *Grădina cu statui.* Emissiune de Neagu Udroui
23:00 *Film serial: Dragoste oarbă – Filipine* (ep. 1)
00:00 *Cântece de sărbătoare*
04:00 *Apel telefonic* (r)
05:00 *În căutarea folk-ului pierdut* (r)

MARTI 21 aprilie 2009

06:00 *Promo USH*
06:10 *Cronica scepticului* (r)
06:40 *Întâlnire cu folclorul* (r)
07:10 *Promo*
07:15 *Film serial: Dragoste oarbă* (r)
08:00 *Haretiștii* (r)
08:30 *Nimic fără lege - Preluare* TVRM Cultural
09:00 *Gândești, deci există – Preluare*
TVRM Cultural
09:20 *Promo*
09:30 *Teatrul în fotoliul de acasă.*
Emissiune de Viorel Popescu
10:30 *Film artistic: Jack London* (SUA)
11:58 *Promo*
12:00 *Doctor de inimă albastră.*
Emissiune de Dinu Maxer
12:58 *Promo*
13:00 *Invitatul de la ora 13.*
Emissiune de Sorin Lupașcu
14:00 *Lumea pe dos.* Emissiune de Viorel Popescu
14:58 *Promo*
15:00 *Din sălile de concerte.* Emissiune de Mihai Dărie
15:30 *Cântece de sărbătoare.*
Emissiune de Georget Nucu
17:20 *Promo*
17:30 *Lumea sportului – spectacol și fascinație.*
Emissiune de Mugur Popovici
18:30 *Părinți și copii.* Emissiune de Dan Mironescu
19:20 *Promo*
19:30 *Ani de liceu.* Emissiune de Mugur Popovici
20:00 *Jurnale în stil Caragiale.*
Emissiune de Viorel Popescu

TVRM Cultural

LUNI – 20 aprilie 2009

06:00 *Promo*
06:30 *Deutsche Welle* (r)
07:00 *Muzică populară – ediție specială*
07:30 *Societatea Națională Spiru Haret* (r)
08:00 *Stele de mâine*
08:25 *Poeți și poeme*
08:30 *Aplauze pentru haretiști* (r)
09:00 *Clubul liceenilor* (r)
10:00 *Știință și spiritualitate* (r)
11:00 *Hristos a înviat! – ediție specială*
12:00 *Concert de Paști – Liceul Lipăti*
13:00 *Academica: cărți și probleme* (r)
14:00 *Ecumenica* (r)
15:00 *Arta documentarului*
16:00 *Cronica scepticului*
16:30 *Mapamond cultural*
17:00 *În zi de sărbătoare – Ans Doina*
18:00 *Serial cultural de seară*
19:00 *Scena ca istorie*
20:00 *Comorile orașului*
20:30 *Muzică populară – ediție specială*
21:00 *Cultura unei generații*
22:00 *Muzica anilor*
22:27 *Poeți și poeme*
22:30 *Film artistic românesc*
23:50 *Promo*

MARȚI – 21 aprilie 2009

06:00 *Promo*
06:30 *Mapamond cultural*
07:00 *Muzică populară – ediție specială*
07:30 *Capcana timpului*
08:00 *Stele de mâine*
08:20 *Poeți și poeme*
08:30 *Serial cultural de seară* (r)
09:30 *Gândești, deci există* (r)
10:00 *Film: Oul din Vorona*
11:00 *Cooltura unei generații* (r)
12:00 *Doctor de inimă albastră* (r)
13:00 *Invitatul de la ora 13 - direct*
14:00 *Recital muzical – Steliana Dima*
14:30 *Lecturi din Caragiale*
15:00 *Arta documentarului*
16:00 *Parodi press*

Stimați cititori,
Dorim să fiți partenerii noștri în elaborarea publicației *Opinia națională*. De aceea, vă adresăm invitația de a ne transmite opinii, informații, idei de larg interes național, pe care să le publicăm în edițiile viitoare.
Așteptăm cu interes și propuneri privind conținutul publicației.

Dragi studenți!
Aveți întrebări la care doriți să primiți răspunsuri de la cadrele didactice? Vă rugăm să le transmiteți *Opinie naționale!* Tot aici veți găsi și răspunsurile. Transmiteți corespondența dumneavoastră la adresele:
• Splaui Independenței nr. 313, Sectorul 6, București
• e-mail: opinia@spiruharet.ro; on@spiruharet.ro; opinionationala@yahoo.com
Telefoane: 021.316.97.91 (telefon și fax)
021.316.97.85; 021.316.97.86; 021.316.97.87 – interioare: 168 și 169

20:30 *Cronica ST.* Emissiune de Cristian Român
21:00 *Academica – Istoria care doare.*
Emissiune de Mircea Dogaru
22:00 *Din lumea cu doruri multe.*
Emissiune de Florin Racoci
23:00 *Film serial: Dragoste oarbă – Filipine* (ep. 2)
00:00 *Cântece de sărbătoare* (r)
04:00 *TVRM-edicina.* Prof. univ. dr. Constantin Dumitrache la dispoziția dvs (r)
05:00 *Arta de a trăi* (r)

MIERCURI 22 aprilie 2009

06:00 *Promo USH*
06:10 *Jurnale în stil Caragiale* (r)
06:40 *Din sălile de concert* (r)
07:10 *Promo*
07:15 *Film serial: Dragoste oarbă* (r)
08:00 *Ani de liceu* (r)
08:30 *Aplauze pentru haretiști – Preluare*
TVRM Cultural
09:30 *Comorile orașului – Preluare*
TVRM Cultural
09:20 *Promo*
09:30 *Părinți și copii.* Emissiune de Dan Mironescu
10:28 *Promo*
10:30 *Film artistic: Utopia* (SUA)
12:00 *Doctor de inimă albastră.*
Emissiune de Dinu Maxer
13:00 *Legende de ieri și de azi.*
Emissiune de Mugur Popovici
13:20 *Promo*
13:30 *Film documentar: Lumea tehnologiei* (ep. V)
14:00 *TVRM-edicina.* Prof. univ. dr. Alexandru Oproiu la dispoziția dvs.
14:58 *Promo*
15:00 *Film documentar: Lumea tehnologiei* (ep. VI)
15:30 *Cântece de sărbătoare.*
Emissiune de Georget Nucu (r)
17:20 *Promo*
17:30 *Film artistic: Samson și Gideon* (SUA)
18:58 *Promo*
19:00 *Café concert.* Emissiune de Sorin Petre
19:30 *Performerii în arenă.*
Emissiune de Mugur Popovici
20:00 *Academica – Economia, pentru cine?*
Emissiune de Ilie Șerbanescu
21:00 *Jurnale în stil Caragiale.*
Emissiune de Viorel Popescu
21:30 *Părinți și copii.* Emissiune de Dan Mironescu
22:30 *Popasuri de suflet.* Emissiune de Violeta Screciu
23:00 *Comentariul zilei.*
Emissiune de George Marinescu
00:00 *Cântece de sărbătoare* (r)
04:00 *TVRM-edicina.* Prof. univ. dr. Florin Tudose la dispoziția dvs (r)
05:00 *Agricultura și alimentația* (r)

JOI 23 aprilie 2009

06:00 *Promo USH*
06:10 *Jurnale în stil Caragiale* (r)
06:40 *Din sălile de concert* (r)
07:10 *Promo*
07:15 *Comentariul zilei* (r)
08:00 *Performerii în arenă* (r)
08:30 *La Hanul Morăriței - Preluare* TVRM Cultural
09:20 *Promo*
09:30 *Teatrul în fotoliul de acasă.*
Emissiune de Viorel Popescu
10:28 *Promo*
10:30 *Film artistic: Răul blestemat* (SUA)
12:00 *Din lumea cu doruri multe.*
Emissiune de Florin Racoci
13:00 *Legende de ieri și de azi.*
Emissiune de Mugur Popovici
13:20 *Promo*
13:30 *Film documentar: Lumea tehnologiei* (ep. VII)
14:00 *TVRM-edicina.* Prof. univ. dr. Andrei Firiță la dispoziția dvs.
14:58 *Promo*
15:00 *Întâlnire cu folclorul.*
Emissiune de Theodora Popescu

16:30 Mapamond cultural

17:00 *Gândești, deci există*
17:30 *Clubul diplomaților* (r)
18:00 *Serial cultural de seară*
19:00 *Cultura corpului*
20:00 *Nimic fără lege*
20:30 *Muzică populară – ediție specială*
21:00 *Ferestrele memoriei*
22:00 *Muzică clasică*
22:20 *Poeți și poeme*
22:30 *Film artistic străin* (r)
23:30 *Promo*

MIERCURI – 22 aprilie 2009

06:00 *Promo*
06:30 *Mapamond cultural*
07:00 *Muzică populară* (r)
07:30 *Muzică clasică* (r)
08:00 *Stele de mâine*
08:20 *Poeți și poeme*
08:30 *Serial cultural de seară* (r)
09:30 *Miorita*
10:00 *Academica – Ateneul artelor* (r)
11:00 *Filmul și istoria* (r)
11:30 *Aplauze pentru haretiști* (r)
12:00 *În căutarea folkului pierdut* (r)
13:00 *Adevăratele stele* (r)
14:30 *Comorile orașului* (r)
15:00 *Arta documentarului*
16:00 *Miorita* (r)
16:30 *Mapamond cultural*
17:00 *Amfitrion Corina*
18:00 *Serial cultural de seară*
19:00 *Profil spiritual/Calendar*
20:00 *Un actor și rolurile sale*
20:30 *Muzică populară*
21:00 *Echipele „Gusti”*
22:00 *Virtuți și vicii*
22:28 *Poeți și poeme*
22:30 *Îneca Dumitrescu și invitații săi*

JOI – 23 aprilie 2009

06:00 *Promo*
06:30 *Mapamond cultural*
07:00 *Muzică populară*
07:30 *Vorbiri, scrieri românești* (r)
08:00 *Stele de mâine*
08:20 *Poeți și poeme*
08:30 *Serial cultural de seară* (r)
09:30 *Deutsche Welle* (r)

15:30 *Cântece de sărbătoare.*
Emissiune de Georget Nucu (r)
17:20 *Promo*
17:30 *Film artistic: Îngerul meu păzitor* (SUA)
18:58 *Promo*
19:00 *Recital vocal instrumental la Sala Dalles.*
Realizator Cezar Lungu
19:30 *Lauri pentru liceeni.* Emissiune de Cristina Matei
20:00 *Profil spiritual.* Emissiune de Valeriu Răpeanu
21:00 *Civilizația cărții.* Emissiune de Florin Rotaru
22:00 *Jurnale în stil Caragiale.*
Emissiune de Viorel Popescu
22:30 *Film serial: Dragoste oarbă – Filipine* (ep. 3)
23:15 *Comentariul zilei.*
Emissiune de George Marinescu
00:00 *Cântece de sărbătoare* (r)
04:00 *TVRM-edicina.* Prof. univ. dr. Alexandru Oproiu la dispoziția dvs (r)
05:00 *Miorita* (r)
05:30 *Cronica scepticului* (r)

VINERI 24 aprilie 2009

06:00 *Promo USH*
06:10 *Jurnale în stil Caragiale* (r)
06:40 *Întâlnire cu folclorul* (r)
07:10 *Promo*
07:15 *Comentariul zilei* (r)
08:00 *Unde ne sunt absolvenții USH.*
Emissiune de Mugur Popovici
08:30 *Echipele „Gusti” – Preluare* TVRM Cultural
09:20 *Promo*
09:30 *Părinți și copii.* Emissiune de Dan Mironescu
10:28 *Promo*
10:30 *Film artistic: Caroline și rebelii* (SUA)
12:20 *Promo*
12:30 *Spectacol la Sala Radio.*
Emissiune de Georget Nucu
13:00 *Recital vocal instrumental la Sala Dalles*
13:30 *Film documentar: Lumea tehnologiei* (ep. VIII)
14:00 *Gazonul fierbinte.*
Emissiune de Mugur Popovici
14:58 *Promo*
15:00 *Din sălile de concerte.* Emissiune de Mihai Dărie
15:30 *Cântece de sărbătoare.*
Emissiune de Georget Nucu (r)
17:20 *Promo*
17:30 *Film artistic: Piratul dansator* (SUA)
18:58 *Promo*
19:00 *Întâlnire cu folclorul.*
Emissiune de Theodora Popescu
19:30 *Pulsul pieței.* Emissiune de Ramona Ștefănescu
20:00 *Apel telefonic.* Emissiune de George Nicolau
21:00 *Casă dulce, românească.*
Emissiune de Cătălin Maximciuc
22:00 *Istorie și istorii.* Emissiune de Mircea Dogaru
23:30 *Comentariul zilei.*
Emissiune de George Marinescu
00:00 *Telemafiteatrul Universității Spiru Haret* (r)
Consultații pentru sesiunea de examene
Emissiune realizată în cadrul Departamentului învățământ
04:00 *Apel telefonic* (r)
05:00 *Profil spiritual* (r)

SÂMBĂȚĂ 25 aprilie 2009

06:00 *Promo USH*
06:10 *Jurnale în stil Caragiale* (r)
06:30 *Casă dulce, românească* (r)
07:30 *Cronica ST* (r)
08:00 *Stele de mâine.* Emissiune de Dumitru Cucu
09:00 *Exclusiv pentru premianți.*
Emissiune de Carmen Fulger
10:00 *Film artistic: Capitanul Apache* (SUA)
11:50 *Promo*
12:00 *Agricultura și alimentația.*
Emissiune de Gheorghe Predilă
12:57 *Promo*
13:00 *Academica – Știință.*
Emissiune de Alexandru Mironov
14:00 *Universul cuvintelor.*
Emissiune de Alina Ardeleanu

VINERI – 24 aprilie 2009

06:00 *Parodi press*
06:30 *Mapamond cultural*
07:00 *Muzică populară*
07:30 *Cafeneauă literară* (r)
08:00 *Stele de mâine*
08:20 *Poeți și poeme*
08:30 *Serial cultural de seară* (r)
09:30 *Cronica scepticului* (r)
10:00 *Îneca Dumitrescu și invitații săi* (r)
11:30 *Casa noastră* (r)
12:00 *Exclusiv pentru premianți* (r)
13:00 *Ferestrele memoriei* (r)
14:00 *Teleciclopedia valorilor românești* (r)
15:00 *Teatru* (r)
16:00 *Casă dulce românească* (r)
17:00 *Scena ca istorie*
18:00 *Cultura corpului*
19:00 *Oameni care au fost*
20:00 *Universul cuvintelor*
20:30 *Muzică populară*
21:00 *Ateneul artelor*
22:00 *Muzică clasică*
22:20 *Poeți și poeme*
22:30 *Filmul și istoria*
23:00 *Aplauze pentru haretiști*
23:30 *Promo*

SÂMBĂȚĂ – 25 aprilie 2009

06:00 *Promo*
06:30 *Café Concert* (r)
07:00 *Deutsche Welle*

14:30 *Adevăratele stele.* Emissiune de Sorin Lupașcu
15:58 *Promo*
16:00 *Clubul diplomaților.*
Emissiune de Mihaela Mihailide
16:30 *Cinepanorama.* Emissiune de Eugen Atanasiu
17:00 *Ideii în dialog.* Emissiune de Corneliu Toader
18:30 *Arta de a trăi.* Emissiune de Mihaela Coveșanu
19:30 *Am venit cu drag la voi.*
Emissiune de Georget Nucu
21:30 *Lumea pe dos.* Emissiune de divertisment cultural politic. Realizator Viorel Popescu
22:30 *Film artistic românesc: Masca de argint* (1987). Însărcinat să inaugureze cu un spectacol arena Teatrului Nostru, tânărul Radu și-o dispută pe studenta la Conservator, Irina, cu Laurențiu, care o solicită la o revistă la care lucrează. Disperat de refuzul ei, Radu face apel la amicul său Gelu, care-i compune un șlagăr, câștigând-o pentru spectacol. În rolurile principale: Marin Moraru, Emilia Popescu. Regia Gheorghe Vitanidis
00:00 *Adevăratele stele* (r)
01:30 *Lumea pe dos* (r)
02:30 *Academica Știință* (r)
03:30 *Am venit cu drag la voi* (r)
05:30 *Clubul diplomaților* (r)

DUMINICĂ 26 aprilie 2009

06:00 *Promo USH*
06:10 *Cinepanorama* (r)
06:30 *Universul cuvintelor* (r)
07:00 *Deutsche Welle.* Emissiune de Diana Popescu
07:30 *Deschide cartea !*
Emissiune de Alexandru Mironov
08:00 *Lumină în suflet.* Emissiune de Sorin Bejan
09:00 *Grădinița fermecată.*
Emissiune de Carmen Fulger
10:00 *Film artistic: Cowboy-ul și seniorita* (SUA)
11:00 *Am venit cu drag la voi.*
Emissiune de Georget Nucu
12:00 *Cum vă place?* Emissiune de Violeta Screciu
13:00 *Cronica scepticului.*
Emissiune de Cristian Român
13:30 *Miorita – antologie de folclor tradițional.*
Emissiune de Ioan Filip
14:00 *Academica – Ateneul artelor.*
Emissiune de Maria Micu
15:00 *Teatrul în fotoliul de acasă.*
Emissiune de Viorel Popescu
16:00 *În căutarea folk-ului pierdut.*
Emissiune de Maria Gheorghiu
17:00 *Muzica anilor '80.*
Emissiune de Daniel Paraschiv
17:30 *Dor de-acasă.* Emissiune de divertisment. Realizator Puiu Stoicescu
19:30 *Doctor de inimă albastră.*
Emissiune de Dinu Maxer
20:30 *Forum Național Spiru Haret.*
Emissiune de Ciprian Vasilescu
21:00 *Contrapunct.* Emissiune de George Marinescu și Simona Șerban
22:00 *Întâlnire cu folclorul.*
Emissiune de Theodora Popescu
22:30 *Film artistic: Legende Dinastiei Han – Xiang Yu și Yu Ji* (China) 2005. Regia: Wai Han Tao, Huang Wai Ming, Li Ji Qiong. Actori: Jacklyn Wu, Chien Lien, Kristi Yeung Yu, Hu Jun, Xiao Rong Sheng. În anul 221 î.Hr., împăratul Qin Zheng a cucerit și unificat cele Șase State aflate și a inaugurat dinastia Qin, autoîntitându-se Primul Împărat. Războinicii celor Șase State dezmembrate și-au unit forțele și s-au răscoalat împotriva Dinastiei Qin, numai că a fost nevoie de multe lupte și acte de curaj ca să poată distruge puternica dinastie Qin și să instauraze o nouă dinastie
00:00 *Dor de-acasă* (r)
02:00 *Cum vă place?* (r)
03:00 *Doctor de inimă albastră* (r)
04:00 *Miza pe tinerele talente* (r)
05:00 *Teatrul în fotoliul de acasă* (r)

07:30 *Muzică clasică* (r)
08:00 *Stele de mâine*
08:20 *Poeți și poeme*
08:30 *Lecturi din Caragiale*
09:00 *Program pentru copii*
10:00 *Universul cuvintelor*
10:30 *Aplauze pentru haretiști*
11:00 *La Hanul Morăriței*
12:00 *Teatru*
13:00 *Invitatul de la ora 13(r)*
14:00 *Nimic fără lege*
14:30 *Casa noastră*
15:00 *Istorie și istorii* (r)
16:30 *Cafeneaua literară*
17:00 *Exclusiv pentru premianți*
18:00 *Grădina cu statui – Lumea văzută de aproape*
19:00 *Din lumea cu doruri multe*
20:00 *Clubul liceenilor*
21:00 *Film artistic românesc*
22:20 *Poeți și poeme*
22:30 *Academica – Cărți în instanță*
23:30 *Promo*

DUMINICĂ – 26 aprilie 2009

06:00 *Din lumea cu doruri multe* (r)
07:00 *Știință și spiritualitate*
08:00 *Stele de mâine*
08:20 *Poeți și poeme*
08:30 *Recital muzical*
09:00 *Ecumenica*
10:00 *Vorbiri, scrieri românești*
10:30 *Un actor și rolurile sale*
11:30 *Café Concert*
11:30 *Românul, cetățean european* (r)
12:00 *Grădina cu statui – Lumea văzută de aproape* (r)
13:00 *Virtuți și vicii*
13:30 *Adevăratele stele*
15:00 *Societatea Națională Spiru Haret*
15:30 *Sisteme de valori în criză*
17:00 *În căutarea folk-ului pierdut*
18:00 *Teleciclopedia valorilor*
19:00 *Am venit cu drag la voi*
21:00 *Film artistic străin*
22:20 *Poeți și poeme*
22:30 *Capcana timpului*
23:00 *Café concert*
23:30 *Promo*

RADIO ROMÂNIA DE MÂINE — STUDENT FM

LUNI – VINERI

07.00-10.00
BUNĂ DIMINEAȚA USH!
Realizator: George Bonea

10.00-13.00
TACHE ȘI FACE
Realizator: Robert Tache

13.00-16.00
DUPĂ-AMIAZĂ CU GIANI
Realizator: Giani Marinache

Marți – INVITATUL DE LA ORA 13
Realizator: Sorin Lupașcu
Miercuri – APEL TELEFONIC
Realizator: George Nicolau

16.00-19.00
FRESH NEWS
Realizatori: Otilia Zamfir și Alina Toma

19.00-22.00
ULTIMA EDIȚIE
Realizator: Maria Ilie

22.00-23.00
ORA H – ORA HARETIȘTILOR

23.00-24.00
CAFÉ NOCTURN
Realizator: Luminița Bondrea

00.00-01.00
Luni – BUSSINES HOUR
Marți – BUCUREȘTI AFTER HOUR
Miercuri – OMUL DIN SPATELE PERSONALITĂȚII
Joi – ÎN CĂUTAREA MICULUI PARIS
Vineri – COCKTAIL TURISTIC

01.00-02.00
Luni – TOP RRM INTERNAȚIONAL
Marți – CÂNTEC DULCE ROMÂNESC
Miercuri – TOP RRM ROMÂNESC
Joi – Vineri – NIGHT FEVER

02.00-07.00
Luni – Vineri – NIGHT FEVER

Opinia națională

REVISTA *OPINIA NAȚIONALĂ* ESTE EDITATĂ DE FUNDATIA ROMÂNIA DE MÂINE, UNIVERSITATEA SPIRU HARET

Solicitări de abonamente, cu plata prin mandat poștal sau dispoziție de plată, se pot adresa serviciului de difuzare care funcționează în Splaiul Independenței nr. 313, Sectorul 6, București. Telefon 021.316.97.88/int.108. ISSN 1221-4019 și ISSN 1841-4265 (*Opinia națională* ONLINE)

Machetarea computerizată și tiparul executate de LABORATORUL DE TEHNOREDACTARE ȘI TIPOGRAFIA FUNDATIEI ROMÂNIA DE MÂINE

Pastorala de Sfintele Paști 2009 -

HRISTOS CEL ÎNVIAT, BOGĂȚIA VIEȚII NOASTRE a PF Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

(Urmare din pag. 1)

Din învățătura Sfântului Apostol Pavel despre legătura adâncă dintre Învierea lui Hristos și viața creștină vedem că bogăția bunătății lui Dumnezeu dăruită oamenilor în Iisus Hristos ne cheamă la fapte bune, prin care noi să arătăm în jurul nostru bogăția lucrării harului lui Dumnezeu în lume. Vedem, de asemenea, că slava Învierii lui Hristos ne descoperă o altă bogăție decât bogăția materială, pământească și trecătoare, și anume ne descoperă o bogăție spirituală cerească, netrecătoare, adică bogăția vieții și fericirii veșnice, care se dobândește prin credință vie în Iisus Hristos și prin fapte bune. Astfel, înțelegem mai bine că Hristos a coborât din ceruri, S-a făcut Om, adică a luat chip de rob, ca pe noi să ne înalțe la ceruri, să ne facă fii ai Tatălui din ceruri, ca să moștenim împărăția cerurilor și viața veșnică. El, bogat fiind în slavă, S-a smerit și a sărăcit pentru noi, ca pe noi să ne îmbogățească, dăruindu-ne slava înfierii prin har și a învierii din păcat și moarte (Cf. II Corinteni 8, 9). De aceea, comoaara cea mai de preț și bogăția cea mai mare a creștinului este însuși Hristos - Domnul (Cf. Galateni 2, 20; II Corinteni 4, 7), prezent și lucrător în viața acestuia prin harul Său, în care se arată dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Sfântului Duh (Cf. II Corinteni 13, 13). Prin urmare, Apostolul Pavel se roagă pentru fiii săi duhovnicești astfel: „Hristos să Se sălășuiască, prin credință, în inimile voastre, înrădăcinăți și întemeiați fiind în iubire” (Efeseni 3, 17; vezi și Coloseni 3, 3; Filipeni 1, 21).

Iubiți fii și fiice duhovnicești,

Trăim astăzi într-o lume în care oamenii caută mai mult bogăția materială trecătoare decât bogăția spirituală a credinței și a vieții veșnice, iar pe lângă sărăcia materială tot mai aspră, se arată și o sărăcire spirituală a oamenilor, ca slăbire a credinței, o răcire a dragostei frățești și o diminuare a faptelor bune. În această situație, este nevoie ca în lumina Învierii lui Hristos care luminează viața creștinului în Biserică și în societate să vedem ce ne învață Sfânta Scriptură și Sfinții Părinți ai Bisericii despre bogăție și sărăcie. Mai precis, să vedem când și cum acestea ne împiedică sau ne ajută să dobândim mântuirea, adică iertarea păcatelor și unirea cu Hristos, Izvorul vieții veșnice.

Potrivit învățăturii Sfinței Scripturi, bogăția aparține lui Dumnezeu (Cf. Psalm 23, 1; 49, 12-13), însă El o dăruiește oamenilor (Cf. Facerea 24, 35), ca oamenii să o dăruiască și altora, mai ales săracilor (Cf. Matei 19, 21; Luca 12, 33; 16, 9; I Timotei 6, 18; I Ioan, 3, 17). Dumnezeu ajută pe om să adune bogăție (Cf. Deuteronom 8, 16-18), când aceasta este o binecuvântare a lui Dumnezeu pentru om (Cf. Pilde 10, 22; Filipeni 4, 19).

Totuși, bogăția materială trecătoare, pământească, adică averile și banii, nu trebuie să fie scop în sine, ci mijloc de a căuța și cultiva bogăția spirituală netrecătoare, cerească, ce se dobândește prin iubire față de Dumnezeu și față de oameni, prin milostenie și alte fapte bune. Autorii Sfinței Scripturi observă cu înțelepciune

că bogăția materială este vremelnică (Cf. Pilde 27, 24), nestatornică (Cf. Psalm 38, 6; I Timotei 6, 17), trecătoare (Cf. Pilde 13, 7; 23, 4-5; Apocalipsa 18, 16), ea poate fi furată (Cf. Matei 6, 19; Luca 12, 33), poate fi distrusă (Cf. Matei 6, 19; Iacob 5, 2; I Petru 1, 18), poate pieri (Cf. Ieremia 48, 36), ea este înșelătoare (Cf. Matei 13, 22; Marcu 4, 19), ea nu îndestulează pe om (Cf. Ecclesiastul 4, 8; 5, 10), ea este izvor de ceartă și invidie (Cf. Facerea 13, 6-8; 26, 12-16; 31, 1-2; 36, 6-7), ea nu poate fi luată de om cu sine după moarte (Cf. Psalm 48, 10; I Timotei 6, 7), iar când devine pentru om o patimă, bogăția împiedică adesea intrarea lui în Împărăția cerurilor (Cf. Matei 19, 23-24; Marcu 10, 23-25; Luca 18, 24-25); mai mult, grija excesivă pentru bogăția materială înăbușă adesea rodirea cuvântului lui Dumnezeu în viața omului (Cf. Matei 13, 22; Marcu 4, 19; Luca 8, 14); iar patima lăcomiei de avere sau iubirea de înăvuiere cu orice preț este sursă a multor nedreptăți și neajunsuri, „că iubirea de argint - constată Sfântul Apostol Pavel - este rădăcina tuturor relelor și cei ce au poftit-o cu înfocare s-au rătăcit de la credință și s-au străpuns cu multe dureri” (I Timotei 6, 10).

Relele cele mai mari pe care le poate aduce lăcomia de avere vieții spirituale sunt acestea: uitarea de Dumnezeu (Cf. Deuteronom 6, 10-12; Osea 13, 6), părăsirea de Dumnezeu (Cf. Deuteronom 32, 15), tăgăduirea sau negarea existenței lui Dumnezeu (Cf. Pilde 30, 8-9), răzvrătirea contra lui Dumnezeu (Cf. Neemia 9, 25-26), lepădarea de Hristos (Cf. Matei 19, 21-22), mândria nesăbuită (Cf. Pilde 28, 11), învârtosarea inimii sau lipsa de milostivire (Cf. Pilde 18, 23), asuprirea semenilor, mai ales a săracilor (Cf. Iacob 2, 6), înșelăciunea (Cf. Iacob 5, 4). Cunoșcând aceste consecințe rele ale lăcomiei de avere, Mântuitorul Iisus Hristos îndeamnă pe cei bogăți să-și adune comori în ceruri, întrucât comorile cerești sunt mai presus de orice bogăție pământească (Cf. Matei 6, 19-20; Luca 12, 33; I Timotei 6, 19).

Sfânta Scriptură conține multe mustrări și amenințări împotriva celor ce adună comori materiale pe nedrept (Cf. Pilde 13, 11) sau le dobândesc pe nedrept (Cf. Pilde 21, 6; 28, 20-23; Ieremia 17, 11), dar și atitudini împotriva celor ce acumulează averi prin constrângerea semenilor (Cf. Iov 20, 18-23; Pilde 22, 16; Iacob 5, 1-5).

Pe de altă parte, Sfânta Scriptură ne prezintă și bogăți buni la suflet sau milostivi, harnici și darnici, care au înțeles că bogăția lor este dar de la Dumnezeu pentru a fi dăruită celor în nevoi, dobândind astfel marele dar al mântuirii, adică al iertării păcatelor și al vieții veșnice. Astfel de oameni sunt Avraam (Cf. Facerea 13, 2; 24, 35), Lot (Cf. Facerea 13, 5), Isaac (Cf. Facerea 26, 13-14), Iacob (Cf. Facerea 32, 5), Iosif (Cf. Facerea 45, 8), Booz (Cf. Rut 2, 1), Solomon (Cf. III Regi 3, 13), Iov (Cf. Iov 1, 3; 42, 12), Iosif din Arimatea (Cf. Matei 27, 57), Barnaba sau Varnava (Cf. Fapte 4, 37), Tavitia din Iope (Cf. Fapte 9, 36), Corneliu Sutsul (Cf. Fapte 10, 2, 4, 31) și alții.

În ceea ce privește sărăcia, Sfânta Scriptură ne învață că aceasta are un înțeles material, ca lipsa de bunuri materiale, și un înțeles spiritual, ca lipsa de bunuri duhovnicești sau lipsa de virtuți și calități sufletești. După cum bogăția în sine nu

este rea, ci poate fi dobândită și întrebuințată într-un mod bun sau rău, tot așa și sărăcia poate fi înțeleasă, acceptată și trăită cu folos duhovnicesc sau poate duce la disperare și la fapte rele.

Cauzele sărăciei materiale sunt multiple: lenea și nepăsarea (Cf. Pilde 6, 9-11; 10, 4; 19, 5), beția și nechibzuința (Cf. Pilde 21, 17; 23, 21), corupția sau desfrânarea (Cf. Pilde 6, 26; Luca 15, 13), calamități sau dezastre naturale, invazii ale inamicului, opriamări din partea vecinilor puternici, sau camătă exagerată și alte nedreptăți sociale.

Sărăcii sunt fapteuri ale lui Dumnezeu (Cf. Iov 34, 19; Pilde 22, 2). Dumnezeu iubeste atât pe cei săraci, cât și pe cei bogăți (Cf. Iov 34, 19), ascultă plângerea săracilor (Cf. Iov 34, 28; Iacob 5, 4), El nu nesocotește rugăciunea lor (Cf. Psalm 101, 18), ci ocrotește pe săraci (Cf. Psalm 11, 5), le face dreptate (Cf. Psalm 139, 12), îi izbăvește din necazuri (Cf. Iov 5, 15; 36, 15; Ieremia 20, 13), poartă grijă de nevoile lor (Cf. Psalm 67, 11; Luca 1, 53), înalță pe cei săraci (Cf. Psalm 106, 41; 112, 7-8), este azil sau apărător al săracilor (Cf. Psalm 13, 6; Isaia 25, 4), a ales pe sărăcii acestei lumi, bogăți în credință, ca moștenitori ai Împărăției cerurilor (Cf. Iacob 2, 5). Pe de altă parte, săracii trebuie să alege la Dumnezeu (Cf. Iov 5, 8), să nădăjduiască în Dumnezeu (Cf. Psalm 9, 34), să laude pe Dumnezeu (Cf. Psalm 73, 22), să se bucure în Dumnezeu (Cf. Isaia 29, 19). Sfânta Scriptură ne arată că există oameni săraci, dar mărinosi și darnici (Cf. Marcu 12, 43-44; Luca 21, 3-4; II Corinteni 8, 2). Sărăcii trebuie ajutați (Cf. Isaia 58, 7; Matei 5, 42; 19, 21; Marcu 10, 21; Luca 3, 11; 12, 33; 18, 22), nu cu părere de rău (Cf. II Corinteni 8, 2; 9, 5), ci cu bucurie și inimă bună (Cf. II Corinteni 8, 3 și 12, 9, 7), fără îngâmfare (Cf. Matei 6, 1). Cine miluiește pe săraci cinstește pe Dumnezeu (Cf. Pilde 14, 31), împrumută pe Dumnezeu (Cf. Pilde 19, 17). Cine ajută pe săraci va fi mântuit de Dumnezeu (Cf. Pilde 40, 1-3), va fi fericit și binecuvântat de Dumnezeu (Cf. II Corinteni 9, 10; Evrei, 13, 16), va primi răsplată veșnică (Cf. II Corinteni 9, 9; Matei 25, 34-36; Luca 12, 33; 14, 13, 18, 22).

Exemple de dămie către săraci: Iov (Cf. Iov 29, 16; 30, 25; 31, 16), Zahau (Cf. Luca 19, 8), primii creștini (Cf. Fapte 2, 45; 4, 34-35), Petru (Cf. Fapte 3, 6), Tavitia (Cf. Fapte 9, 36-39), Corneliu (Cf. Fapte 10, 2), Pavel (Cf. Fapte 24, 17; Galateni 2, 10), Biserica din Macedonia și Ahia (Cf. Romani 15, 26). Sfânta Scriptură amenință cu pedepse pe cei ce nu ajută pe săraci (Cf. Iov 22, 7-10; Pilde 21, 13; Iezechiel 16, 49) sau pe cei ce le fac nedreptate (Cf. Isaia 10, 1-3), îi constrâng și îi umilesc pe săraci (Cf. Iezechiel 22, 29-31; Amos 2, 6-7; 4, 1-3; 5, 11-12), îi jefuiesc (Cf. Amos 8, 4-7; Iacob 5, 4). Cine nesocotește sau disprețuiește pe săraci disprețuiește pe Hristos (Cf. Matei 25, 42-45) și nu are dragoste față de Dumnezeu (Cf. I Ioan 3, 17). Hristos-Domnul a fost sărac în cele materiale, a trăit în lipsă (Cf. Matei 8, 20; Luca 9, 58; II Corinteni 8, 9), dar a îmbogățit spiritual, cu harul, învătătura, iubirea și sfințenia Sa, mulțimile care veneau la El. La fel și apostolii au fost săraci din punct de vedere material, dar bogăți în credință, sfințenie, înțelepciune și fapte bune. De aceea, Sfântul Apostol Pavel spunea corintenilor:

„înfățișându-ne pe noi înșine ca slujitori ai lui Dumnezeu (...), ca niște săraci, dar pe mulți îmbogățind” (II Corinteni 6, 4 și 8).

Urmând Sfinței Scripturi și, mai ales, Evangheliei Domnului nostru Iisus Hristos și învățăturii Sfinților Apostoli, Sfinții Părinți ai Bisericii au scos în evidență marea tiranie spirituală și multe nedreptăți și consecințe sociale negative pe care le aduce lăcomia de avere materiale trecătoare, îndemnând pe cei bogăți să fie milostivi și darnici față de săraci, să nu îngroape comorile de aur în pământ, ci să le mute, prin milostenie, în ceruri, la loc sigur, iar pe săraci îi îndeamnă să nu deznădăjduiască, ci să adune bogăție spirituală în suflet, prin credință și rugăciune, prin cuvânt bun și blândete.

Astfel, Sfântul Ioan Gură de Aur (+ 407) îi îndeamnă pe bogat, zicând: „Averile pe care le pui în mâna săracilor, le pui într-o vistierie sigură, în mâna lui Dumnezeu. Mâna lui Dumnezeu îți va da averile înapoi, întregi și bine păzite; iar când te vei duce în patria ta (cerească), odată cu averile tale, vei fi laudat, vei fi înnumat și pe deplin mulțumit și fericit”. Același Sfânt Părinte ne spune: „Iov nu-și lipsea inima de avertis că le avea și nici nu le căuta când le-a pierdut! Bunurile materiale pentru aceasta se numesc bunuri, pentru ca să facem bine cu ele, nu pentru ca să le îngropăm în pământ”.

Iar despre sărăcie, Sfântul Ioan Gură de Aur spune: „Este mult mai bine a fi cineva sărac și să viețuiască în virtute, decât a fi împărat și să viețuiască în păcate”. „Sărăcia îl silește pe cineva a fi înțelept, pe când bogăția de multe ori îl împinge spre rele mari”.

În concluzie, același Sfânt Părinte constată că „nici bogăția și nici sărăcia sunt sine însăși nu este ceva bun, ci aceasta se întâmplă în urma întrebuințării lor”. În alt loc zice: „Bogăția este un bine, însă nu în sine, ci în mâna celui drept, pe de altă parte, sărăcia este ceva rău, însă nu după firea ei, ci prin gura celui necucerim, pentru că el, supărat pe ea, invinovățește și hulește pe Făcătorul său”. Apoi vine îndemnul: „Nu te teme de cuptorul sărăciei, ci de cuptorul păcatului. Acesta-i flacăra și chin, celălalt rouă și odihnă. Lângă cuptorul păcatului stă diavolul, lângă cuptorul sărăciei stau îngerii, care alungă flacăra”. „Creștinul se arată mult mai încercat în sărăcie, decât în bogăție. Cum aceasta? Când el cade în sărăcie, desigur că va fi mai smerit, mai înțeleg, mai serios, mai îngăduitor, mai cinstit, pe când dacă se găsește în bogăție, are multe piedici spre aceasta”.

„Să nu ne pierdem curajul dacă suntem săraci, ci cealaltă bogăție să o căutăm, bogăția în fapte bune”.

Un alt Sfânt Părinte al Bisericii, Sfântul Vasile cel Mare (+ 379), pe care-l cinstim în mod deosebit anul acesta 2009, împreună cu ceilalți Sfinți Capadocieni, este un înflăcărat apărător al săracilor și un aspru judecător al bogăților lacomi în vreme de foamete și criză economică. Iată câteva din îndemmurile sale date bogăților lacomi de câștig cu orice preț: „Nu scumpi produsele tale, îngreunând nevoile celor lipsiți! Nu aștepta să lipsească grăul de pe piață, ca să-ți deschizi tu hambarele, căci „cel ce scumpește grăul este blestemat de popor” (Pilde 11, 26). Nu aștepta vremuri de foamete, din dragostea de aur! Nu aștepta o lipsă generală, ca să-ți înmulțești averile! Nu face comerț cu nenorocirile oamenilor! Nu

preface mânia lui Dumnezeu în prilej de înmulțire a averilor tale! Nu înrăutăți cu biicul neomeniei tale, rănilor celor în suferință”. Bogăților nemilostivi le spune: „N-ai milă? Nu vei fi miluit! N-ai deschis casa, vei fi dat afară din Împărăție (a cerurilor)! N-ai dat pâine? Nu vei primi viață veșnică”. Iar în alt loc din aceeași Omilie către bogăți, Sfântul Vasile cel Mare se întreabă: „Până când aurul va sugruma sufletele, până când va fi undița morții, până când va fi momeala păcatului? Până când bogăția va fi pricina războaielor, pentru care se flurese arme și se ascut săbii? Din pricina bogăției rudele nu mai tin seama de rude, frați se uită cu ochi ucigași la frați. Din pricina bogăției, pustile sunt pline de ucigași, marea de pirai și orașele de calomnatori. (...) Bogăția v-a fost dată ca să răscumpărați sufletele, nu ca să vă fie pricina de pierzare”.

În vreme de foamete, ca urmare a secetei cumplite, Sfântul Vasile cel Mare spunea: „Pentru aceasta Dumnezeu nu-Și deschide mâna, pentru că noi ne-am închis-o pentru iubirea de frați. Pentru aceasta sunt uscate ogoarele, pentru că s-a răcit dragostea”.

Un alt Sfânt Părinte din Capadocia, Sfântul Grigorie de Nyssa, ne arată importanța milosteniei față de săraci zicând: „Sărăcii sunt vistiernicii bunurilor făgăduite, ei sunt paznicii Împărăției (cerurilor n.n.), cei care deschid ușile celor buni și care le închid pentru cei învârtosați la inimă și urască pe oameni. Dar, în același timp, ei sunt acuzatorii de temut, cât și buni apărători. Ei apără sau învinuiesc, dar nu prin cuvinte, ci așa cum sunt ei văzuți de Domnul și Judecătorul lumii. Căci felul cum ne purtăm cu ei strigă înaintea Cunoșcătorului de inimi mai puternic decât orice crainic”.

Un alt episcop din Capadocia, care a trăit tot în veacul al IV-lea, Asterie al Amaseiei din Pont, a rostit și el omilii celebre despre bogăție și sărăcie, fiind un aspru luptător împotriva lăcomiei de avere materiale: „Cine l-a șters din catalogul apostolilor pe Iuda și l-a făcut vânzător în loc de apostol? Nu oare faptul că purta punga, că a pus mai întâi la cale vânzarea, iar apoi a dobândit prețul faptei sale necinstite? Pentru ce Faptele Apostolilor pomenesc de Anania și Safira? Nu pentru că s-au furat pe ei înșiși și au furat darurile afierosite Bisericii din propriile averi? (...) Experiența ne arată lăcomia drept o fiară, de care cu greu scapă cei prinși de ea; înfloreste mereu și nu se vestejește; îmbătrânește cu cei pe care îi are sub stăpânirea ei și nu-i părăsește până la moarte (...) Nu este ușor de eliberat sufletul unui om cuprins de lăcomie, fie că este tânăr cu trupul, fie că este bătrân, afară numai dacă vine vreun gând curat care să taie boala cu un cuțit”.

Iubiți frați și surori în Domnul,

Atât Sfânta Scriptură, cât și Sfinții Părinți ai Bisericii ne învață că adevărata și netrecătoare bogăție este iubirea covârșitoare a lui Dumnezeu față de oameni, arătată în Iisus Hristos și împărtășită nouă acum în Biserică, prin lucrarea Sfântului Duh.

Sărbătorea Învierii Domnului nostru Iisus Hristos, prin care se arată slava și bogăția nesfârșită a iubirii lui Dumnezeu către oameni, ne îndeamnă să ne îmbogățim mai întâi în credință statornică, în rugăciune, în viețuire curată și sfântă, în împărtășirea mai deasă cu Sfintele Taine, după o pregătire mai intensă, așa

cum a fost perioada Postului Mare al Sfințelor Paști, și, totodată, să ne îmbogățim în fapte bune care aduc lumină și pace, bucurie și fericire oamenilor pe care-i ajutam.

Criza financiară și economică în care se află lumea de azi este în mare parte rezultatul lăcomiei, al câștigului nedrept, al speculei financiare, al evaziunii fiscale la nivel mondial. Când goana după profitul material obținut cu orice preț, fără măsură și fără morală, devine o tiranie a sufletului, atunci capitalismul devine „sălbatic” și se manifestă ca o patimă a lăcomiei, „științific” organizată.

Consecințele negative ale acestei crize pentru populația săracă sunt greu de descris, deoarece sărăcia impusă altora creează multă suferință și nesiguranță, dezorientare și disperare. În această situație de politică economică fără etică, când totul devine nesigur și imprevizibil, schimbător și înșelător, este necesar să sporim rugăciunea, să ne apropiem mai mult de Dumnezeu Cel statornic și netrecător, drept și milostiv, dar și să sporim vigilența și prudența. Deși criza financiară și economică este în mare parte o judecată aspră pentru prea multă lăcomie de lucruri materiale adunate pe nedrept și prea multă risipă de bani, ea poate fi totuși înțeleasă și folosită ca un nou început în viața persoanelor și a popoarelor. Astfel, criza ne determină să fim mai economi și mai cumpătați, să nu ne punem nădejdea în valorile materiale, bani și averi, mai mult decât în valorile spirituale ale credinței, dreptății, corectitudinii și solidarității cu cei în nevoie.

Chiar dacă suntem mai săraci, din punct de vedere al bunurilor materiale, să nu sărăcim totuși, din punct de vedere spiritual, ci să ne îmbogățim în bunătate, prin cuvântul bun de încurajare, sfatul bun, o mână de ajutor dată celor mai săraci decât noi, dar și prin redescoperirea virtuților valoroase ale demnității și creativității, ale muncii cinstite și solidarității constante.

Mai păgubitoare decât sărăcia, ca lipsă de cele materiale, este acum, în vreme de criză financiară și economică, criza de omenie, adică slaba voință de a fi onest și drept, harnic și generos.

Cu această speranță de înnoire spirituală a vieții și de îmbogățire în fapte bune, în lumina și pacea sărbătorii Sfintelor Paști, vă îndemnăm ca, prin cuvânt și faptă, să aduceți bucurie celor săraci și bolnavi, orfani și bătrâni, necăjiți și singuri, astfel încât și ei să simtă că Învierea Domnului Iisus Hristos revarsă peste oameni bogăția iubirii lui Dumnezeu Cel Milostiv.

Cu prilejul Sfintelor Paști, vă adresăm tuturor părinți doriri de sănătate și mântuire, pace și bucurie, împreună cu salutarea pascală: *Hristos a înviat!*

„Harul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toți!” (II Corinteni 13, 13)

Al nostru către Hristos-Domnul rugător, D A N I E L ARHIEPISCOP AL BUCUREȘTIILOR, MITROPOLIT AL MUNTENIEI ȘI DOBROGEI, LOȚIITOR AL TRONULUI CEZAREEI-CAPADOCIEI ȘI PATRIARHUL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

Întâmpinarea Luminii

zilele Paștelui. Specific, după 2 sau 4 ani în care diferența este 0-1 săptămâni, urmează un singur an în care diferența este de 4 sau 5 săptămâni (de exemplu în 2013, 2016, 2021 etc.). Aceasta se datorează faptului că, în acești ani, luna plină care cade după 3 aprilie este diferită de luna plină care cade după 21 martie. Dacă Bisericele ar folosi același ciclu lunar, diferența dintre echinoclii ar duce la o diferență în ziua Paștelui de 0 sau de 4 săptămâni.

Indiferent când este sărbătorit, Paștele este o zi în

care creștinii merg la biserică și respectă tradiția. În creștinismul timpuriu, cei ce se botează în timpul slujbei de Paști erau îmbrăcați în alb. Ei purtau aceste veșminte întreaga săptămână, ca un simbol al noii lor vieți. Cei care fuseseră deja botezați nu purtau haine albe, ci numai noi, pentru a arăta că împărtășesc noua viață a lui Hristos. În acest fel, obiceiul de a purta haine noi a devenit o tradiție de Paști.

În timpul Evului Mediu, în Europa, cei care participau la liturghia de Paște făceau apoi o lungă procesiune. Aceasta era condusă de un preot care ducea un crucifix sau o lumânare. Din acest obicei a evoluat tradiția Paradelor de Paște, existentă în Occident. Serbarea Paștelui se prelungește aproape o săptămână, în lăcașurile de cult, având loc zilnic Sfânta Liturghie. De la Paște și până la Rusaliu erau interzise mătăniile în biserici și posturile, ajunările. Ortodoxia a păstrat importanța teologică a misterului pascal din vechea biserică creștină. Sărbătorea Paștelui rămâne centrul cultului ortodox, fiind urmată de cea a nașterii Domnului. Nașterea cu trup și Învierea ca Dumnezeu a lui Iisus Hristos reprezintă cei doi poli ai dragostei divine față de oameni.

simbol al sângelui tuturor oamenilor. În perioada medievală, ouăle colorate erau oferite tuturor servitorilor și copiilor, alături de alte daruri. Ouăle de Paști sunt un simbol universal.

Paștele, cea mai mare sărbătoare creștină, a fost prăznuit întotdeauna o zi de bucurie, aceea a Învierii Domnului. Noaptea Învierii este petrecută în biserici, în priveghere și rugăciune, cântări de bucurie și cu lumini multe, semne ale Mântuirii. Din această noapte și până la Înălțare, creștinii se salută cu „Hristos a înviat!” și-și răspund cu „Adevărat a înviat!”.

În trecut, pentru a celebra Învierea Domnului, autoritățile grațiau prizonierii, eliberau sclavii, reduceau dările, făceau în general acte de mărîmnie. La biserici se duceau ofrande: pâine dulce (pască), brânză, carne, mai ales de miel (reminiscentă a mielului pascal al evreilor) și ouă roșii, care aminteau de sângele lui Iisus. Toate acestea erau binecuvântate și apoi împărțite săracilor, obicei păstrat până în contemporaneitate.

Pentru că ouăle nu puteau fi consumate în timpul postului,

ele au ajuns la loc de cinste pe masă, după Înviere. În tradiția creștină, oul, colorat și împodobit, este simbolul Măntuitorului, care părăsește mormântul și se întoarce la viață, precum puilul de găină ieșit din găoaie.

La început, ouăle se vopsseau cu plante în galben, culoarea soarelui, și în roșu, culoarea discului solar la răsărit și apus. Ulterior, ouăle au fost

decorate cu chipul lui Hristos, cu figuri de îngeri, cu un miel, cu motive astrale sau zoomorfe. Această tehnică de înfrumusețare cu diferite motive este cunoscută sub numele de încondeiere.

La țară, românii aleg ouă proaspete de găină și rățâ prin scufundarea lor în apă (ouăle proaspete cad la fund, cele vechi se ridică la suprafață) și pregătesc unele de ornamentat. Cele mai vechi „condeie” au fost lumânarea, cu al cărui capăt încins la foc se desenau pe ou anumite semne, și pana de găscă, ce avea rolul cornului de ornat al olarului. Oamenii topesc ceara de albine, în care se adaugă puțin cărbune pisat, încondeiază ouăle cu motivele dorite și le pun apoi în vopsea pentru colorarea fondului. Local, se folosesc metode noi de decorare, mai mult sau mai puțin legate de încondeierea cu ceară: ouă pictate, săpate sau decorate în relief, încondeate cu frunze de plante, împodobite cu mărgelile etc.

În comunitățile tradiționale, ciocnitul ouălor se face după reguli care diferă de la o zonă la alta, dar, oricum, respectarea lor este obligatorie: cine are prima lovitură (de obicei, bărbatul mai în vârstă), ce părți ale ouălor să fie lovite, ciocnitul

aparițiile lui Iisus după Înviere. Prima menționare a iepurașului ca simbol pascal apare în Germania, pe la 1590. În unele regiuni din această țară se credea că iepurașul aduce ouăle roșii în Joia Mare și pe cele colorate altfel în noaptea dinaintea Paștelui.

Printre alte simboluri ale Paștelui se mai numără liliacul, expresie a purității, și fluturile, a căruie ieșire din crisalidă în altă formă amintește de Învierea lui Iisus.

Obiceiurile de Paște nu diferă mult de la o zonă a lumii la alta, ci țin în special de specificul gastronomic. Peste tot se prepară mâncăruri tradiționale, cum ar fi **pasca** la ruși și români, **osterstollen** în Germania, **Baba Wielcano** la polonezi. Cel mai des, aceste mâncăruri sunt binecuvântate la biserică, alături de ouă și carne.

Pentru români, pregătirea pentru această sărbătoare înseamnă mai întâi curățenia și bucatele care se fac în curățenia și în celelalte scenarii de înnoire sezonieră sau anuală a timpului calendaristic, de Paște se fac sacrificii violente (tăiatul mielului și, în unele zone, a porcului sau vițelului, spartul

ouălor), se prepară alimente rituale (colaci, pască), se aprind luminile, se crede că se deschid mormintele și cerurile, că vorbesc animalele, ard comorile etc.

Și pentru că românii Paștele li s-a părut foarte important, au mai imaginat și alte „feluri” de Paști: Paștele Blajinilor, sărbătoare populară cu dată mobilă, sinonimă cu Paștele Morților, sau Lunca Morților, care este dedicată spiritelor moșilor și strămoșilor, capabile să se ospăteze și se se bucure de sărbătoare, la fel ca cei vii.

Și tot așa a fost „inventat” Paștele Cailor, sărbătoare cu dată mobilă (ziua de joi din a șasea săptămână care urmează după Paște), care se crede că, pentru un ceas, o singură dată pe an, se satură caii de pască iarbă. Importanța sărbătorii s-a diminuat treptat, căpătând un înțeles peiorativ: a nu înopăia ceea ce ai împrumutat, a amâna până la „Sfântul așteaptă”, a nu te ține de cuvânt.

Anul acesta, evreei au sărbătorit Paștele pe 7 aprilie, iar catolicii și protestanții, pe 12 aprilie.

Sorin BEJAN

